

დევან გოთა 110

აღმაშენებელი მწერალი, უფროს
საფრანგეთის მახალობელი ახლა
მიუთითებს იმ ადგილს, სადაც
მას მარვანი დარათა შორის
პირველს, ლათისეთმაც ერვენა

ჩოხატაურის აღმოჩენა ჩოხატაური დაცული

ჩოხატაურის სტადიონ-იპოდრომი 1958 წელს აშენდა. მისი ფართობი 9 ჰექტარს შეადგენდა. ამჟამად, 7,5 ჰექტარია დარჩენილი. უზრუნველყოფილია ქარისაცავი ზოლით და საფრენა ბაზე სისტემებით. ღუმბაძის ქუჩის №42-ში, მდინარე სუფსის მარჯვენა სანაპიროზე ცენტრალური სტადიონი მდებარეობს, 1500 საჯდომი ადგილით და ტრიბუნით, სარბენი ბილიკით და სახტომი სეტერით, სტადიონ-იპოდრომზე 1 კოლომეტის სიგრძის საცხენოსნო სარბენი ნერ სტარტით და ფინიშით ტრიბუნასთან. სპორტულ კომპლექსში შედის სპორტ-დარბაზი და ადმინისტრაციული შენობა, სადაც განთავსებულია სპორტის განვითარების ცენტრი და სპორტული სკოლა. კომპლექსში ასევე განთავსებულია სასტუმრო, სასადოლო, 24 მუჭრიანი საცურაო აუზი, 3 მეტრიანი სახტომი ეოშეით. სტადიონი მორის პარკის სახელს ატარებს, მონუმენტულია ორი საუკეთესო და ერთი რაგბის მოედანი. რომელიც „ლონი“ – ავთო გორგაძის სახელს ატარებს. ჩოხატაურის მუნიციპალიტეტი ლელობურთის აღმოჩინების და დავაუკაციების აკანისა. 1937 წელს პირველად ჩატარებული, რეგლამენტირებული მატჩი „საბური“ ტერიტორიაზე შედგა. 1937 წლიდან 1991 წლამდე ჩოხატაურები 38-ჯერ ფლობდნენ საქართველოს ჩემპიონატის წოდებას ლელობურთის.

1976 წლიდან ჩოხატაურში ჩამოყალიბდა რაგბის ახალგაზრდული გუნდი „ლელო“, რომლის პირველი მნიშვნელები იყვნენ დიმა ცინცაძე და ჯორჟ შენგელია. 1977-1980 წლებში გუნდი საქართველოს პირველი მეორე ადგილს ფლობდა. 1977 წელს ჩოხატაურმა უმასპინძლა საკავშირო ტურნირს ახალგაზრდულ გუნდთა მორის და მე-5 ადგილი დაიკავა. 1978 წლის შემოდგომაზე მოლდავეთის ქალაქ ტირასპოლში მეორე საპრიზო ადგილზე გავიდა. ნარჩატებაში დიდი წელი წელი რაიკომის მდგრაძეს, თამაზ იმედარძეს მოუძლვის, ის მხარში ეჯგა და სპორტის ამ სახეობის განვითარებისთვის იღნოვდა. დაუასებას იმსახურებს რაგბის ფედერაციის იდროინდელი პრეზიდენტი, იმარ ხიზანიშვილი, განათლების სამინისტროს სპორტთამსშების სამმართველოს თანამშრომლები – დავით კვირიკაძე და რევაზ მაისურაძე. განათლების განყოფილების გამგე, მიხეილ ეკველიძე, სპორტსა კოლის დოკუმენტორი, ზაურ ასეფაიშვილი და დორმინდონ ჩინკვაძე.

შემდეგ ჩოხატაურმა შეიცვალა, როგორც მნიშვნელები, ასევე სახელწოდებაც. 90-იან წლებში „ჯანის“ სახელით გამოღიოდა, გუნდს ავთო გორგაძე წვრთნიდა. 1996 წლიდან მისი დასახელებაა „ლონი“, მათი მასანელებელია გა გორგაძე.

მუნიციპალიტეტში გატარებულმა სელექციურმა მუშაობამ 100-მდე ბუნებრივი, ფიზიკური და გონიერი მონაცემებით გამორჩეული ახალგაზრდა გამოაცემინა. მიმღინარეობს გეგმაზომიერი მუშაობა, იმედია, გარეული დაფინანსების შედეგად, მომავალ წელს ჩოხატაურის გუნდი ლიგის კარებსაც მოუკაუნებს.

დამუშავებული ცინცაძე
გურიის ლელოს ფედერაციის ფოდე-პრიზიდენტი,
დაურ რაგბის აღმოჩინების კავშირის
წყვილ-დამფუძნებელი

ქრისტეს აღდგომა, ანგელოზის გამოჩენა საფლავთან, მენელსაცხე- ბლე დედები და უფლის პირველი გამოცხადება	2
ყოველთვის მაკვირვებდა ლევან გოთუას ნიჭი და ინტერესების მრავალთეროვნება	5
მარადიული ქართულ პოლიტიკაში არაფერია	8
პოლიტიკური ეკიდლიბრისტია, ვინ დაიცავს უკეთ წონასწორობას	11
გაღმა დვაბზუს გზის რეაბილიტა- ციისთვის თანხა ცალკე გამოიყო	14
ქალაქ ოზურგეთში ინფრასტრუქტურის განვითარებისთვის 17 პროექტი	
ხორციელდება	15
მომავალი წლიდან ბახმარო ზამ- თრის კურორტი იქნება	17
ქუთაისის აეროპორტში მეტეორო- ლოგიური ოფისის ახალი შენობა გაიხსნა	19
საქართველოს სწრაფვა ევროინტე- გრაციისკენ	20
უბრალო ადამიანების უბრალო პროფესია	23

ხმა სოფლიდან	23
არავინ იცის, თუ თუ როდის ეწოდა სოფელს სახელი ნატანები	24
ბიჭუნათა არსამბლის წარმატება	26
დიდებული ადამიანები უძაგლოდ იყარგებიან	27
ლომინაძეების ცხოვრება ორ პერიოდად დაიყო	28
სატრანგეთის ანტიფაშისტური მოძრაობის მაყიზარი	30
გადაწყვეტილების მიმღები, უჩინარი, თუ დისკრიმინაციისა და ძალადობის მსხვერპლი	31
სამედიცინო განათლების არმქო- ნე მყურნალმა უიმედო ჰაციენტებს შვება მისცა	32
ჩოხატაურის თეატრი 130	34
თამთა დოლიძის პერსონალური გამოფერა	36
ნიშნის შინაარსი, ანუ ბრენდის ფილოსოფია	37
ანზორ გოთუას პოეზია	39
დავინუების უძირო ჭურში	40

დაფუძნებალი — ანა თოსაძე

მთავარი რეაფტორი — ლელა სურავა

მისამართი: თბილისი, ვ.გაბაშვილის 5 №38

ტელ: 558 25 65 50; 555 55 98 44; 790 46 48 01

ელფოსტა: Guriaregion14@mail.ru

Zvirfaso mkiTxvelebo!

მოგვაწოდეთ თქვენი პუბლიკაციები, მოთხრობები,
ჩანახატები, ლექსები, ისტორიები, იდეები, გაგვიზიარეთ
თქვენი პრობლემები და მოგვიყევით საინტერესო ამბები.
გაითვალისწინეთ, მოწოდებული მასალის ქურნალში
განთავსება ფასიანია.

ქრისტეს აღმართობა, ანგელოზის გამოჩენა საფდავთან, მანელსაცხაბლა ღეღაში და უფლის პირველი გამოშეაღვა

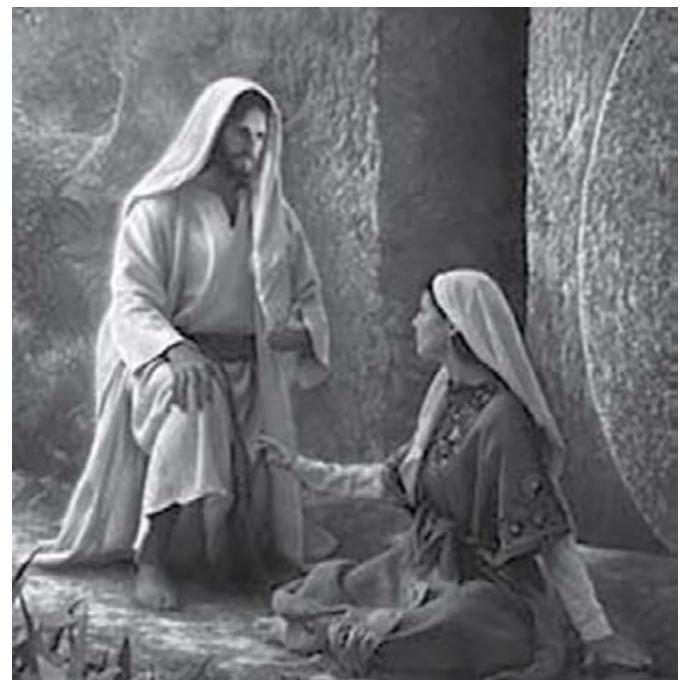

არ არის სასწაული, უფრო დამოწმებული, არ არის ჭეშმარიტება, უფრო გასახარი ადამიანის გულისათვის. როგორც ქრისტეს ყოვლადდიდებული მკვდრეთით აღდგომა! მოკლედ, გვიყვებიან წმინდა მახარობლები უფლის აღდგომაზე, მის გამოცხადებაზე მენელსაცხებლე დედებთან და მონაცემებთან; მაგრამ ამ მცირეოდენშიც გული შეიგრძნობს ამ სიხარულის სიჭარბეს, რომელმაც აღავსო ჩვენი გულები წმინდა კეთილმაუწყებლებისა, იმ ზეციურ სიხარულს, რომელიც ვერ გამოიხატება სიტყვებით, ავრცობს რა დანვრილებით, აჩენს მას უმეტესად ალფროთოვანებით სავსე გულის წამოძახილში: „რაბპუნი!... უფალი ჩემი და ღმერთი ჩემი!“ ამ წმინდა სიხარულის გამოძახილად ჩვენ გულში ჩნდება ტკბილი სააღდგომო მილოცვა „ქრისტე აღსდგა – ჭეშმარიტად აღსდგა!“ გადმოვცეთ ქრისტეს აღდგომის სასიხარულო დილის მოვლენები თანმიმდევრობით, მათე მახარებლის მიერ მონათხრობის შემავსებელი სხვა მახარებლის მიერ უწყებულობით, ამ მოვლენებთან დაკავშირებული თეოფანე დაყუდებულის მითითებებით.

წმინდა მახარებელი მათე გვაუწყებს, ხოლო მწერი შაბათისა ის იყო გავიდა, დიდი დღესასწაულის გამო დასვენების დრო, ვიდრე საფლავთან დაცვას დააყენებდნენ, რომელი განსთხნდებოდა ერთ შაბათად, ხოლო ეპრაელებთან დღე იწყებოდა საღამოდან, – მოვიდა მარიამ მაგდალინელი, და სხუა იგი მარიამ, ხილვად საფლავისა მის. წმინდა დედები მოვიდნენ, რათა ენახათ მათთვის ძვირფასი საფლავი, იყო თუ არა ყველაფერი ისე, როგორც დატოვეს გუშინ, სახლში დაბრუნებულებმა თავისთან კიდევ მიიწყებს ზებედეს შვილების დედა, სალომეა, წავიდნენ არომატის შესაძენად იესო ქრისტეს გვამისათვის საცხებლად. იმავე სალამოს, წმინდა დედები შეხვდნენ იოანასაც, იროდის სახლის გამგებლის ცოლს და სხვა დედებს, რომლებიც მოყვებოდნენ იესოს გალილიდან და ბჭობდნენ, როგორ უნდა მოქცეულიყვნენ დილით. გადაწყვეტილი იყო ქალაქში არ გამოჩენილიყვნენ ერთად, რათა არ მიეპყროთ ყურადღება, არამედ ერთმანეთისთვის დაეცადათ საფლავთან, იოსებ არიმათიელის ბაღში, რათა ყველას ერთად

შეესრულებინა იესოს სხეულის ცხება. ისინი არ ჩერდებოდნენ ერთ რომელიმე სახლში, ამიტომ არ შეეძლოთ ზუსტად იმის ცოდნა, ვინ როდის გამოვიდოდა. დაცვის შესახებ მათ არაფერი იცოდნენ. სხვათა შორის, ალბათ შუალამისას, და აპა ძრვა იყო დიდი, მიწა ძლიერ შეიძრა, „და არც შეეძლო, – მთავარეპისკოპოსი ინოკენტი, – რომ არ შეძრულიყო, იმიტომ, რომ მისი წიალიდან ახლა გამოდიოდა მკვდართაგან პირველი“ მისი დიდებული აღდგომის მოწმენი გახდნენ ზეცისა ძალნი, რამეთუ ანგელოზი უფლისა გარდამოხდა ზეცით, მოვიდა და გადაგორია ლოდი იგი კარისა მისგან საფლავისა და დაჯდა მას ზედა.

უფლის ყოვლადწინდა გვამი უკვე საფლავში აღარ იყო. იგი აღდგა, დაბეჭდილი საფლავიდან, გამოვიდა სამარიდან ჯერ კიდევ იმ დროს, როცა ქვაც თავის ადგილას იდო, ბეჭდებიც მთელი იყო, გამოვიდა ისევე სასწაულებრივად, როგორც შემდეგ სასწაულებრივად წარდგა მოციქულებთან კარდაბშულ სახლში. დედამიწის მკვიდრთაგან არავინ შეიქმნა ღირსი უფლის საფლავიდან დიდებული აღდგომის ხილვისა, რადგან არავის ძალუძს ამის დანახვა. მოკვდავ თვალს არ შეეძლო, გაეძლო იმ მიუახლებელი ნათელისთვის, როგორშიც დატოვა აღდგომილი საწოლი სიკვდილისა. ზეციურმა მაცნემ ლოდი მოაცილა საფლავს მხოლოდ იმისათვის, რომ ყველას შეძლებოდა დანახვა, რომ საფლავი უკვე ცარიელი იყო. ქრისტე აღსდგა მესამე დღეს, როგორც წინასწარმეტყველი, აღდგა მესამე დღის დაწყებისას, თითქოს დაეშურა კიდეც სიკვდილზე გამარჯვების უწყებას. თვით სიკვდილის უამასაც, აღემართა სხეული და სჩეკენებოდა ისევ ცოცხალი, მაგრამ შეგნებულად და წინდახედულად არ მოიმოქმედა ეს, რადგან იტყოდნენ, რომ სხეული საერთოდ არ მომკვდარაო.

შეიძლება წარმოდგენა იმ საშინელებისა, რომელიც მოიცავდა ყველა დამცველს საფლავისა, იმ დროს რომ ფხიზლობდა, ქრისტეს სამარის კართან? – უკვე ბრწყინვალე ანგელოზის ხილვამ დამის წყვდიადში, მათ თვალი დაუბნელა. ხოლო იყო ხილვა მისი, ვითარცა ელვა, სამოსელი მისი სპეტაკ, ვითარცა თოვლი. იგი მთლიანად ბრწყინვადა არამინიერი სიწმინდით, დიდებით, ღვთის დიდების ნათლით, ერთი შეხებით გადააგორა მან უზარმაზარი ლოდი გამოქვაბულის შესასვლელთან, და აფრქვევდა რა ელვას თავის გარშემო, მშვიდად ჩამოჯდა მასზე. საშინელებისაგან მისისა შეძრწუნდნენ მცუელნი იგი, და იქმნეს ვითარცა მცვდარნი, საშინელებისაგან გაშეშებულნი. მხედრები როცა გონის მოვიდნენ, მაშინვე გაიქცნენ. მენელ-საცხებლე დედებისთვის ახლა უსაფრთხო გახდა უფლის საფლავთან მიახლოება. მათ მთელი ლამე უძილოდ გაატარეს, რათა მომზადებინათ ყველაფერი უფლის წმინდა სხეულის საცხებად.

ყველაზე უწინ წარმოდგა საოცრად ერთგული მარიამ მაგდალინელი, სურდა მოძღვრის საფლავთან ახლოს მისულიყო, სადაც ქალაქის კარიბჭის მიღმა გაათია. ჯერ კიდევ სიბერელე იდგა, იგი უკვე იოსების ბაღში იყო; უახლოვდება საფლავს და ხედავს, რომ ლოდი გადაგორქულია საფლავიდან... მაგრამ ღვთის ანგელოზმა არ დაანახა მას თავისი სახე, ამიტომ მარიამი მაშინვე გარბის საფლავიდან, მიდის სიმონ-პეტრესტან და სხვა მონაფესთან, რომელიც უყვარდა იესოს, ანუ იოანესთან და უბნება მას – სხვათა შორის მის საფლავთან, ძალზედ ადრე, საფლავზე მივიდნენ სხვა დედანიც, რომელთან მოპქონდათ მომზადებული არომატიც. ეს იყო იოანესა, სხვა რამდენიმე დედასთან ერთად. ნახეს საფლავს მოცილებული ქვა, შევიდნენ შიგნით და უფლის გვამი ვერ იპოვეს. მათთან ბრწყინვალე სამოსელით უცებ ირი კაცი წარსდგა და უთხრეს: „რასა ეძიებთ ცხოველსა მას მკუდართა თანა? არა არს აქა, არამედ აღსდგა. მოიხსენეთ, ვითარ იგი გეტყოდა თქვენ, ვიდრე იყოლა იგი გალილიას... ვითარმედ ჯერ არს ძირს კაცისა, მიცემად ხელთა კაცთა ცოდვილთასა და ჯუარცმად და მესამესა დღესა აღდგომად“. გაახსენდათ მათ უფლის სიტყვები, საფლავიდან დაბრუნებულებმა, ამცნეს ყოველივე ეს თერთმეტ მოციქულსა და სხვებს. უფრო ადრე, ვიდრე ისინი მივიდოდნენ მოციქულებთან, პეტრე და იოანე საფლავისაკენ გაემურნენ, უკან ტირილით გაყვა მაგდალინელი. იოანე ახალგაზრდა იყო, იგი პეტრეზე ადრე მივიდა საფლავთან. იქ ძირს დალაგებული სახვევები დაინახა, მაგრამ გამოქვაბულში არ შევიდა. ამასობაში სვიმონ-პეტრემაც მოირბინა და მაშინვე შევიდა საფლავში. დაინახა სახვევები და სუდარა, რომელიც თავზე ეფარა, სხვა მონაფეც შევიდა, რომელიც პეტრეზე ადრე მივიდა საფლავთან, დაინახა და ირწმუნა. მათ ჯერ კიდევ არ იცოდნენ საღვთო წერილიდან, რომ მას ელოდა მკვდრეთით აღდგომა. ასე რომ მონაფენი ისევ უკან დაბრუნდნენ. მარიამი კი დარჩა საფლავთან და ტირიდა, შეიხედა საფლავში, დაინახა ორ მთელ სამოსელში მყოფი ანგელოზი, რომელთაგან ერთი იჯდა თავთან და ერთიც ბოლოსთან, სადაც ადრე უფლის გვამი ესვენა.

მათ მარიამს უთხრეს – რასა სტირ დედაკაცო? მარიამმა უპასუხა – აღიღეს უფალი ჩემი საფლავით და არა უწყი, სადა დასდუეს იგი. ეს თქვა თუ არა, შემობრუნდა და დაინახა იესო მდგომარე. მაგრამ არ იცოდა, რომ ეს იყო უფალი. იესომ უთხრა მას – დედაკაცო, რასა სტირ, ვის ეძებ? მას ეგონა, რომ მებალე იყო და უთხრა – უფალო, თუ შენ აღიღე იგი, მითხარი, სად დასდევ, წამოვილო იგი. უფალმა მიუგო – მარიამ. შეხედა მარიამმა და უთხრა: რაბბუნი! რაც ნიშნავს „მოძღვარ“! მარიამმა მოინდომა მისი მთხვევა, მაგრამ იესომ შეაჩერა – ნუ შემომეხები, რამეთუ აღარ აღვსრულვარ მამისა ჩემისა, წარვედ ძმათა ჩემთა, და არქუ მათ, აღვალ მამისა ჩემისა და მამისა თქუენისა, ღმერთისა და ღმერთისა თქუენისა. მარიამ მაგდალინელი წავიდა და აუწყა მოციქულებს, რომ იხილა უფალი და ეს უთხრა მას – მზის ამოსვლისას, მიდიან საფლავთან მარიამ მაგდალინელი და სულიერი დებიც – მარიამ იოსებისა და სალომე. ეუბნებიან ერთმანეთს – ვინ გადაგვიგოროს ჩუენ ღლდი იგი კარისა მისგან საფლავისა? როცა შეხედეს, დაინახეს, ლოდი გადაგორქული იყო, მასზე იჯდა ანგელოზი გაბრწყინებული. აქ, ამ გამოქვაბულში იყო ერთი ადგილი დასამარხი, მაგრამ ეს ადგილი ახლა ცარიელია. იგი აღსდგა, და უთხრათ მონაფეთა მისთა, ვითარმედ აღსდგა მკვდრეთით და აპა წინა-გიძლვის თქუენ თქუენზე და ადრე იქნება გალილიას. იქ, მშობლიურ ქვეყანაში, თქუენ ყველას შეგეძლებათ უშიშრად შეკრება, მორიდებით მისი მტრებისაგან.

წმინდა დედები ანგელოზის მიწვევით შევიდნენ გამოქვაბულში, სადაც მათ იხილეს გაბრწყინვებული ჭაბუკი, მარჯვნივ მჯდომი, თეთრებში შემოსილი. ანგელოზმა უთხრა – ნუ განკრთებით, იესოს ეძიებთ წაზარეველსა ჯუარცმულსა, წავიდეთ და ვუთხრათ მონაფებს. მირბოდნენ რა თხრობად, დაინახეს საშინელი და გასაკვირი საქმე, საფლავი ცარიელი, რომელშიც ცოტა ხნის წინ დაიდო ცხედარი, იმიტომ მოიყვნა ისინი ამის დასანახად, რომ ყოფილიყვნენ მოწმენი ერთისაც და მეორისაც, საფლავში დადებისაც და აღდგომისაც. აპა, იესო ქრისტეც შეემთხვა მათ და რქუა – გიხარიდენ! წმინდა დედები საყვარელ უფალთან დაემხვნენ. მოვიდეს და შეუვრდეს ფერხთა მისთა, მან არ დაუშალა, რათა დაერწმუნებინა, რომ არ იყო მოჩვენება და თავყანისცეს მას არა როგორც მარიამის ძეს, არამედ ღვთის მხოლოდშობილ ძეს. მოწყალე უფალი ამშვიდებს მათ, განდევნის მათგან შიშს და ამზადებს მათში შესაფერის

გზას რწმენისაკენ. მაშინ რქეუა მათ უფალმა – ნუ გე-შინინ, წარვედით და უთხარით ძმათა ჩემთა. როგორი შემძრელი და ფაქტი სიტყვა გაისმის მკვდრეთით აღ-დგომილი უფლის ბაგეთაგან მათზე, რომელთაც ამზა-დებს თავის მამასთან მისასვლელად! მას არ ერცხვინება ძმები უნიდოს თავის მოციქულებს: უთხართ, ამბობს, ჩემს ძმებს, რათა წარვიდნენ გალილიას და მუნ მიხი-ლონ მე. ვეტყვი მათ, რა უნდა გააკეთონ.

როგორი სიყვარულით ზრუნავს აღდგომილი უფა-ლი, რათა რაც შეიძლება მალე დაამშვიდოს და გა-ამხნევოს თავისი საყვარელი მოწაფენი. იგი ხედავდა, როგორ შესაბრალის მდგომარეობაში იმყოფებოდნენ ისინი მას შემდეგ, რაც დაობლდნენ. მის დაკრძალვა-ზე კი არცერთი მათგანი, იოანეს გარდა, არ გამოჩნდა. თვით უმნეო დედაკაცებიც მათზე უფრო ძლიერად გა-მოიყრებოდნენ მაშინ. წმინდა დედებს ჩვენ ვხედავთ გოლგოთაზე და ქრისტეს საფლავთანაც. უკანასკნელ წუთამდეც, ვიდრე ლოდმა არ დაფარა საფლავის შე-სასვლელი. ვიდრე დამდეგი ლამის ბინდმა არ გაახსენა მათ, რომ დრო იყო, დაეტოვებინათ მათთვის ძვირფა-სი სამარხი. მოწაფეთაგან მხოლოდ ერთი, იოანე იდგა ჯერთან და ასეთი სიყვარულისათვის უფალმა თავი-სი კურთხეული დედის შეიძლობილობა არგუნა. დანარ-ჩენები კი იყვნენ მწუხარებით განგმირული. შიშისაგან სახლიდან გამოსვლას ვერ ბედავდნენ. ჩვენ ვხედავთ, როგორც ანგელოზებთან, ასევე თვით უფლისაგან, ორივე გამოცხადებისას, მეორდება ერთი და იგივე მოთხოვნა, რათა საჩქაროდ უნდა ნასულიყვნენ მოწა-ფებთან აღდგომის საუნყებლად. აღდგომილის ნეტა-რება უფალს არასრულამდე ჩვენებოდა, ვიდრე მას არ გაიზიარებდნენ ისინი, რომლებიც ბოლომდე შეიყვარა, ამის გამო იწოდებიან არა მოწაფეებად, არამედ ძმებად. პეტრემ იოანესთან ერთად, გამოქვაბულში მყოფებმა, საფლავთან ვერ იხილეს თავად აღდგომილი, ვერცერთი ანგელოზი. უდავოა იმიტომ, რომ მათთვის ჯერ მოწი-ფებულიყო სრული სიხარულის უამი და მათი სულიერი მდგომარეობის შესაბამისად მათთვის სასარგებლო იყო დასაწყისში მოქსმინათ აღდგომაზე სხვებისგან, ვიდრე მაშინვე თავად ეხილათ აღდგომილი.

ყურადღების ღირსია, ვის ჰქონდა მიცემული მიღება და აღდგომაზე პირველი ცნობის გავრცელება? – არა იოანეს, პეტრეს, იაკობს – თავ მოციქულებს, არამედ სუსტ, მაგრამ გულმოდგინე დედებს, ნელსაცხებელი რომ მოემზადებინათ. ეს საცხებელი გამოუყენებელი გახდა, მაგრამ ისინი, თავიანთი სიყვარულის გამო, თავად შეიქნენ ქრისტეს კეთილსურნელებად. წმინდა გრიგორი დიდი შენიშნავს – ქალმა გველისაგან მიიღო პირველი სიცრუე და ქალმა თვით მკვდრეთით აღდგო-მილი უფლისაგან მოისმინა პირველი სასიხარულო ჭეშ-მარიტება, ვისი ხილვითაც გაზავდა სასიკვდილო სასმე-ლი, იგივე ხელმა მოგვცა სასმელი ცხოვრებისა. წმინდა დედანი გახდნენ მოციქულები თავად მოციქულთათვის, ახარებდნენ მათ რა ქრისტეს აღდგომას. წმინდა ეკლე-სიას სწამს, რომ დედათაგან პირველი, ვინც მიიღო ან-გელოზისაგან სასიხარულო ცნობა უფლის აღდგომაზე, იყო არა მარიამ მაგდალინელი, არამედ დედათა შორის ყოვლადკურთხეული ღვთისმშობელი. დედა ღვთისა

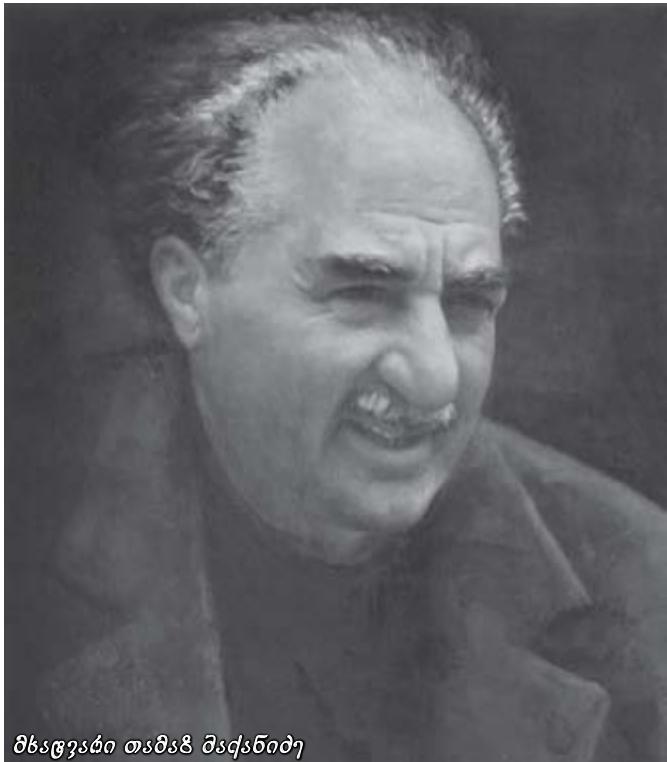
თავის უსაყვარლეს შვილთან ერთად გულით გაეკრა ჯვარს ყველაზე მეტად და მასზევე იზრუნა წამებულმა ძემ საოცრად ფაქტიზად ჯვრიდან. განა დატოვებდა მას დიდებულ აღდგომაზე უცნობებლად?

მართლაც, აღდგომის ტაძარში, ძველ იერუსალიმში, უფლის საფლავის მახლობლად, ახლაც მიუთითებენ ად-გილზე, სადაც უფალი ეჩვენა თავის უნმიდეს დედას. თუ მახარობლები არ ამბობენ ამაზე, მიზეზი გასაგებია. ღვთისმშობლისათვის არ იყო სასურველი, რომ მასზე გაცხადებულიყო, მოციქულებიც კეთილი კრძალვით ეკიდებოდნენ ამ უჩვეულო სიმდაბლეს დედათა შორის უწმინდესი დედისა, როგორც კანონს, აფასებდნენ მის სურვილს და მასზე საუბარს ერიდებოდნენ, რადგან თა-ვად მდუმარება უყვარდა.

უფლის მენელსაცხებლე დედებთან გამოცხადე-ბაზე საუბრისას, წმინდა იოანე ოქროპირი ამბობს – შეიძლება თქვენს შორის ვინმებ ისურვოს, ქების ღირ-სი დედების მსგავსად, იესოს ფეხების შემოხვევა? ეს ახლაც შეგიძლიათ, თუ გინდათ, არა მარტო ხელებისა და ფეხების მოხვევა, არამედ წმინდა თავისაც. სუფთა სინდისით ეზიარეთ წმინდა საიდუმლოთ, არა მარტო აქ, იმ დღესაც დაინახავთ უფალს, გამოუთქმელი დიდებით მომავალს, ანგელოზთა დასთან ერთად, თუკი ისურვე-ბთ, ყოფნას კაცოთმოყვარებად. თქვენ მოისმენთ არა მარტო სიცყვას – გიხაროდენ! არამედ – მოვედით კურ-თხეულო მამისა ჩემისანო და დაიმკვიდრეთ გამზადებუ-ლი თქვენთვის სასუფეველი. ასე რომ, ვიყოთ კეთილ-მოსავები, ღვთისმშოვარულნი, ვაჩვენოთ სიყვარული ყველას, რათა მოვისმინოთ ეს სიტყვები და მივიღოთ თავად ქრისტე ჩვენთან.

ყოველთვის გაუზირვებდა ლევან გოთუას ნიჭი და ინტერესების მრავალფეროვნება

მხატვარი თამაზ მაჭანიძე

1999 წელს ლევან გოთუას დამ, თამარამ გამოაქვეყნა მწერლის ნაწარმოებებიდან ამოკრეფილი მრავალი აფორიზმი, ანდაზა თუ არაკი, ესოდენ დამახასიათებელი მისი შემოქმედებისთვის. „სიტყვათქვანი“ ასე დაარქვა წიგნს, რაც ლევან გოთუას მოთხრობებში, რომანებსა თუ ჩანახატებში უხვად იყო გამოყენებული. აფორიზმების მიმდევრობა დალაგებულია ქართული ანბანის მიხედვით და მასში ლომის წილი უკავია ბერია „ა“-ზე დაწყებულ გამონათქვამებს, გასაკვირი არ არის, რადგან თუ გავიხსენებთ, მისი შემოქმედების დიდი ნაწილი ახალზრდებს მოუძღვნა. მათ სამშობლოს ნათელი მომავლის იმედად მიიჩნევდა. მწერალმა 19 წლის ასაკიდან დაუმსახურებლად დაკარგა თავისი ახალგაზრდობა, მას შემდეგ დარჩენილი სიცოცხლის თითქმის ნახევარი გაატარა გულაგებსა და გადასახლებაში. ახალგაზრდობის წლები მიაჩნდა გადამწყვეტ ხანად ადამიანის საუკეთესო თვისებების ჩამოყალიბებაში, მათი ზნეობრივი და პატრიოტული საფუძვლების შექმნაში. ამიტომ სწამდა, რომ ყოველი ქართველი ვალდებულია, ზედმინებით იცნობდეს თავის სამშობლოს, ახალგაზრდებთან ერთად ხშირად უნდა მოაწყოს ლაშქრობები საქართველოს სხვადასხვა კუთხებსა თუ მთის მწვერვალებზე. დღეს, მხცოვანი, იმ დროს, კი, ბევრი ახალგაზრდა მადლიერებით იხსენებს ცხოვრების გაკვეთილებს, რომლებიც მათ მისცა ლევან გოთუასთან ერთად ჩატარებულმა ლაშქრობებმა და ნანახმა ერის ისტორიულმა ძეგლებმა... – ასაკოვანი კაცი, რომელიც არ იცნობს თავის მინა-წყალს, ედარქება უასაკოს, რომელიც არ იცნობს თავის აკვანს, შიგ, კი, წევს და ლულუ-ნებს – ამბობდა ლევან გოთუა.

სამწუხაროდ, ბევრი ლევან გოთუას, როგორც მწერალს

ისე იცნობს, ძირითადად „გმირთა ვარამისა“ და კიდევ რამდენიმე ნაწარმოების ავტორს. მე, კი, ყოველთვის მაკვირვებდა ამ ადამიანის ნიჭი და ინტერესების მრავალფეროვნება. საკმარისია გავიხსენოთ, რომ ის იყო; მწერალი, დრამატურგი, პოეტი, მთასვლელი, ეროვნული კულტურული ძეგლების დიდი ქომაგი, მოგზაური, საზოგადო მოღვაწე, დისიდენტი და სხვა. პატიმრობაში ყოფნის დროს, რა პროფესიას არ დაუფლებია – გავინაწილე ტაიგაში ხე-ტყის მუშის მძიმე ხევდრი, ტუნდრაში იძულებითი მუშის გაჭირვება, შემდეგ ჩემმა „განათლებაში“ იმძლავრა, გზა გამიკაცა, გავხდი სანიტარ-დამლაგებელი, გადამწერი, საქმეთა მმართველი, ბულალტერი, ეკონომისტი, პედაგოგი, ფარმაცევტი, მემალაროე გამთხრელი, მაღალი ძაბვის ელექტრიკოსი – იხსენებს ლევან გოთუა. აღსანიშნავია, რომ ის კარგად ხატავდა, ძერნავდა და ამ სპეციალობით ვლადიკავკაზის სკოლაში პედაგოგის სტატუსით ბაქშვებს ამეცადინებდა. მისი შენიშვნები და მისაზრებები მუშაობაში ყოველთვის მეხმარებოდა მადლიერებით იხსენებდა ცნობილი მხატვარი სოლომონ გერმოვი.

– მოუთმენლად ველი თქვენს „ქართულ ტალღას“ – წერდა მას ლევან გოთუა და შედეგმაც არ დააყოვნა. მხატვრის შემოქმედებაში გაჩნდა ქართულ მოტივზე დახატული ტილოები: „თბილისის დამარსებელი“, „ქართული ქორწილი“, „ძველი თბილისის ქუჩა“, „ქალი თხებით“, „მწყემსი“, „გაზაფხული“, (რომელიც ლადო გუდიაშვილს მიუძღვნა). საგანგებოდ საქართველოსთვის მხატვარმა შექმნა ნამუშევრების სერია „სვეტიცხოველი“, „დავით გარეჯი“, „საქართველო“ და მრავალი სხვა.

– ჩვენ ბევრს ვსაუბრობდით მუსიკაზეც, ამ სფეროში ცოტაოდენი გამოცდილება მქონდა – წერდა სოლომონ გერმოვი. შემდეგ გია ყანჩელის მეოთხე სიმფონიის თემაზე მხატვრული ტილოები შექმნა.

საქართველოში დისიდენტური მოძრაობის ჩამოყალიბების ხანად ძირითადად XX საუკუნის 50-იანი წლები მოიაზრობა. ხშირად მივიწყებას მიეცა მინაში დამალული ის ფეხვები, რომლებიც სიცოცხლისათვის საჭირო საკვებით ამარავებდა ახლაგაზრდა ყლორტებს. ასეთი ნათელი პიროვნებებით მდიდარი იყო XX საუკუნის დასაწყისი. თუმცა მწერლის თავზე ბევრმა ქარცეცხლმა გადაიარა. ჯერ კიდევ 16 წლის ლევანი და მისი ძმა, სახლიდან გამოპარულები იბრძოდნენ იუნკერებთან ერთად თბილისის დასაცავად. 19 წლის ასაკიდან სამშობლოს უანგარო სიყვარულისთვის მოატარეს იმდროინდელი საბჭოთა კავშირის ყველაზე სასტიკი საკონცენტრაციო ბანაკები; სოლოვეცკის კუნძულები, ბიისკი, ვორკუტა და სხვა. არაერთხელ იჯდა სიკვდილმისჯალთა საკანში – ეს ვერ გამიგია, სამშობლო იმიტომ მიყვარს, რომ ასე შორს ვარ, თუ იმიტომ ვარ ასე შორს, რომ ასე ძლიერედ მიყვარს ჩემი სამშობლო... – წერდა ლევან გოთუა ვორკუტადან. შეუძლებელია, აქ არ გაისხენო მისი პოეტური ნიჭის ნალვლიანი ნაყოფი, რომელიც უურნალ გურია REGION-ის მკითხველს შერჩევით უნდა შევახსენოთ.

...შორს, ჩრდილოეთში გამევებული,
ეს გული ჩემი აძერებულა,
საშმაბლოს შორგით დაღონებული,
დარდიან ხმაზე აძერებულა!
უშუნა წეიძაფ! სიო-ნიაფ! სხივო მზისაო!
ჩემსა სოფელში მიძაბრუნე, კვალო გ ზისაო!
მე აქ არ მინდა - არა მინდა რა!
არც ცის ნათელი, არც მიწის ღალა...
სად არის ჩემი ტებილი ფანდური,
ჩემი მთა-ბარის ბუნების ძალა!
უშუნა წეიძაფ! სიო ნიაფო, სხივო მზისაო!
ჩემსა ქალაქში მიძაბრუნე, კვალო გ ზისაო!
... სულ იქითა გარ, მარად და მარად,
სულ იქითა მაქას, თვალი და გ ული,
ჩემი სიცოცხლე ნუთუ არ კმარა,
რომ ერთხელ კიდევ ვნახო მამული!
უშუნა წეიძაფ! სიო-ნიაფ! სხივო მზისაო!
საქართველოში მიძაბრუნე, კვალო მზისაო!

ლევან გოთუას გადასახლებაში გატარებული ცხოვრების მაგალითი ნათლად გვიჩვენებს, რომ სულიერი სიმტკიცე და მაღალი ზნეობა შეუძლებელია ნებისმიერ ადამიანში არ ინვევდეს ღრმა პატივისცემას. ვორკუტა, ისე როგორც ბისკი, ან სოლოვეციას კუნძულები, მხოლოდ პოლიტატიმრების გადასახლების ადგილი არ იყო, იქვე იმყოფებოდნენ ქურდობის, ყაჩაღობის, კაცის კვლისა და სხვა დანაშაულებისთვის გასამართლებული ტუსალები, ჩვეულებრივ მოვლენას წარმოადგენდა დასმენები, გარკვეულ შეღავათებს იღებდნენ დამსმენები. ბევრმა ადამიანმა იცოდა, რომ ლევან გოთუა რაღაცას წერდა, რაც დასჯადი ქმედება იყო. მოუხდავად ამისა, მრავალი რჯულის სხვადასხვა პატიმარს აზრად არ მოსვლია მისი გაყიდვა. უფრო მეტიც, როდესაც 1953 წელს „ვორკუტლაგის“ ყველა ბანაკი გაიფიცა (ლევან გოთუა ამ გაფიცვის ერთ-ერთი ორგანიზატორიც იყო). საგაფიცო კომიტეტის ერთ-ერთმა ხელმძღვანელმა, ივორ დობროშტანმა სასწავლო ჩამოსულ მთავრობის წევრებს გადასცა მემორანდუმი, რომელშიც მრავალ მოთხოვნასთან ერთად შეტანილი იყო ლევან გოთუას გათავისუფლების პუნქტი.

აქცია იმდენად მნიშვნელოვანი იყო, რომ მოსკოვმა, მრავალი ბჭობის შემდეგ, ლევანს მუხლი შეუცვალა და იქვე, ვორკუტაში თავისუფალ დასახლებაში გადაიყვანა. როგორც ყოფილი პოლიტპატიმარი რევაზ ტყავაძე წერდა – ამ სიტუაციაში ლევანმა გაუგონარი, გმირობის ტოლდასი ნაბიჯი გადადგა, მან ბანკის ადმინისტრაციას განუცხადა, რომ სასჯელის ვადის დამთავრების შემდეგ, კვლავ დარჩებოდა ბანაკში, სანამ სამშობლოში დაბრუნების ნებართვას არ მისცემდნენ. ამ ნაბიჯმა ადმინისტრაციაში ძლიერი დაბნეულობა და აუიოტაჟი გამოიწვია. ეს ნებაყოფლობითი პატიმრობა რამდენიმე თვე გაგრძელდა და მოსკოვთან ადმინისტრაციის „ნერვიული“ მიმოწერის შემდეგ, სამშობლოში ნასვლის ნება მისცეს.

ვორკუტაში ყოფნის პერიოდში თავის ნაწილებში

მუშაობის კარგი ხერხი მოიფიქრა. ბანაკის ელექტრიკოსად დაიწყო მუშაობა, მაღალი ძაბვის ჯიხური ჰქონდა ჩაბარებული, რომლის შესასვლელს ამშვენებდა თავის ქალისა და გადაჯვარედინებულ ძვლებიანი აპრა წარწერით „ფრთხოლად სასიკვდილოა“. გასაგები მიზეზების გამო, ადმინისტრაცია ახლოს არ ეკარებოდა ჯიხურს, სადაც სიბირებული, სანთლის შეუზე და ცივ იატაკზე დაწოლილი წერდა „გმირთა ვარამს“.

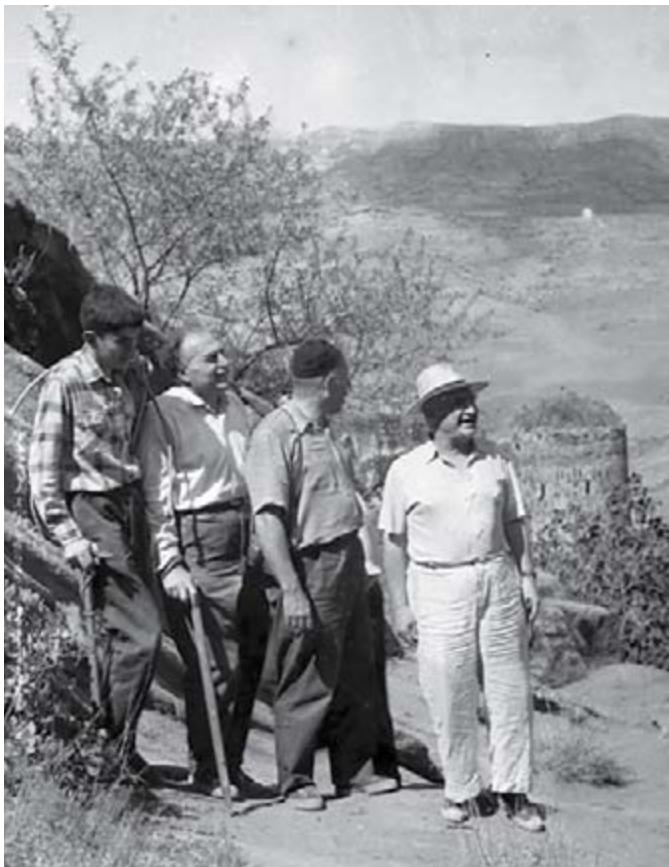
ლევან გოთუა სამჯერ იყო გადასახლებული. ამ პერიოდში ახერხებდა ისტორიული შინაარსის პიესების შექმნასა და დაგდგმას. ომის ნლებში და შემდეგ ქართული თეატრის სცენებზე წარმატებით დაიდგა „მეფე ერეკლე“, „დავით ალმაშენებელი“, „სამსახურისა რაინდისა“ და სხვა. მის პიესებში სხვადასხვა პერსონაჟებს განასახიერებდნენ ქართული სცენის ვარსკვლავები; ვასო გოძიაშვილი, ვერიკო ანჯაფარიძე, შალვა ლამბაშვილი, სერგო ზაქარიაძე, გიორგი შავგულიძე, ალექსანდრე ომაძე და სხვები. ლევანის მორიგი გადასახლების შემდეგ ისევ გაგრძელდა თეატრალურ სცენებზე მისი პიესების დადგმა. მხოლოდ იმ განსხვავებით, რომ აფიშაზე ავტორი აღარ იყო მითითებული.

გადასახლებებს შორის ლევანი ცნობილი მთასვლელის ალიოშა ჯაფარიძის ხელშეწყობით ეზიარა მთასვლელის რთულ და სახიფათო საქმეს. საგანგებოდ უნდა აღინიშნოს, რომ ეს ლაშქრობები მისთვის მხოლოდ სპორტული გატაცების ხასიათს არ ატარებდა. 1944 წელს ლევან გოთუა ალიოშა ჯაფარიძესთან, აკაკი ბელიაშვილთან და ვახტანგ ცინცაძესთან ერთად იკვლევს მიუვალ კაცების სვეტს, ხოლო 1945 წელს და-ძმა ჯაფარიძეებსა და სხვა მკვლეარებთან ერთად ანარმოებს ხვამლის ციხექაბულის ყოველმხრივ გამოკვლეულებს. მას კიდევ მრავალი მიუვალი მღვიმე გამოქვაბული აქეს გამოკვლეული, ასევე კავკასიონის ურთულესი მნერვალები დალაშქრა. ლევანის დამსახურებაა, რომ დღეს კავკასიონზე არსებობს ილიას, აკაკის, ვაჟას, სულხან-საბა ორბელიანის, ნინოშვილისა და მარჯანიშვილის მნერვალები.

ბოლო გადასახლებიდან დაბრუნების შემდეგ, 1955 წლიდან მძიმე ცხოვრებისაგან გაუტეხელი, აქტიურად ჩაერთო საზოგადოებრივ ცხოვრებაში. მის სახელს უკავშირდება თბილისში ღია ცემებში მუზეუმის დაარსება, ასევე 1966 წელს პირველი დღესასწაულის „გრემ ქალაქობის“ აღნიშვნა. გავიხსნოთ, იმ დღოს ჩვეული თბილისობაც არ არსებობდა. საეკლესიო დღესასწაულები აკრძალული იყო იმ მიზეზით, რომ წნევისთვის როგორმე თავი აერიდებინა ხალხს. ამიტომ „გრემის ქალაქობის“ აღნიშვნა 28 აგვისტოდან, მარიამობის დღეს დაიწყო. საერთო დღესასწაულის ფარქვეშ მღლოცველებს რელიგიური დღესასწაულის ჩატარების საშუალება მიეცათ. მადლიერმა ხალხმა ლევანს „ლევან გრემელი“ შეარქვა.

განსაკუთრებულ ყურადღებას იმსახურებს ერთი პრობლემური საკითხი – „რა ენა წახდეს, ერიც დაეცეს“ – ამ ფრაზას ხშირად იმეორებდა დიდი ილია. გაზეთ „ივერიას“ დაარსების შემდეგ, ენის სინმინდის დაცვის საქმეს მოჰკიდა ხელი, რის გამო ბევრი კრიტიკა შესვდა და მისი დაცვის გზაზე მრავალი ბრძოლა გადაიტანა. ეს ხვედრი არც ლევან გოთუას ასცდა.

– დასამალი არ არის, თავდაპირველად მეც მიჭირდა მისი ენის ათვისება, რადგან ჩვენც იმ დროისთვის ქართულ ენაში

შემოქრილი მრავალი ბარბარიზმის გავლენის ქვეშ ვიყავით. მისი ნაწარმოების ხშირი წაკითხვით, თანდათან ეს პრობლემა მომექანიზმის, თუმცა, სამწუხაროდ, ბოლომდე დღესაც ამ სენისგან არ ვარ განთავისუფლებული. ამბობენ „ჩევეულება რჯულზე უმტკიცესიაო“, ჩემში მუდმივ გაკვირვებას იწვევდა, ცხოვრების დიდი ნანილის სხვადასხვა ბანაკებას და რჯულის ხალხთან ურთიერთობის შემდეგ, სადაც ყოველდღიურად რუსული ეროვნულ ფოლკლორის მარგალიტებს ისმენდა. საიდან ჰქონდა ქართული სიტყვების დიდი მარაგი, რის შედეგად მრავალი კარგი ნაწარმოები დაიწერა?

ლევან გოთუას პიროვნების სრული აღქმა მისი ახლობლებთან ურთიერთობის დახასიათების გარეშე შეუძლებელი. მრავალ ჭრგვიმოვლილი მწერალი, მხოლოდ ოჯახურ წრეში იყო გულახდილი. ეს ბუნებრივია, რადგან მას ხშირად ულალატეს. ძმა, ალექსანდრე, დები, თინათინი, თამარი და მზია, მეუღლე. სწორედ, ამ ადამიანების ვწრო წრეში, ბოლომდე ლევან გოთუა იყო. შვილის, ლელას და ძმის შვილების, დევის, თამრიკოსა და მაიას მიმართ საოცრად გულთბილი იყო, როგორც გვარის გამგრძელებელზე, დიდ იმედებს დევიზე ამყარებდა. ცდილობდა, ის ერთობლივ ლაშქრობებშიც ჩაერთო. პირველდ ლევანს 10 წლის ასაეში შევხვდი. ბრეგე, მთასავით ადამიანი, მისი ხელის ძლიერ ჩამორთმევას დღესაც ვერძინდა. ჩევენში გაკვირვებას იწვევდა, როცა არ ვიცოდით, ზამთარში როგორ ჩაგვეცვა თბილად, ყინულოვან ტრამალებს გამოვლილი კაცი ხშირად ქუჩაში პერანგის ამარა დადიოდა. ჩემ მშობლებთან კარგი ურთიერთობა ჰქონდა, ყველა ოჯახურ დღესასწაულს შეძლებისდაგვარად ერთად ვატარებდით. როგორც მისი მოგვარე, ხშირად ვგრძნობდი ლევანის თბილ დამოკიდებულებას. ნათესავ მამაკაცებს, აღვიკვამდა, როგორც მოგზაურებს, მკვლევარებს ან მეცნიერებს. მის ნაჩუქარ ერთ-ერთ წიგნს იუმორნარევი მიძღვნა ახლავს

– მომავალ ქართველ მოღვაწეს გიორგი კონსტანტინეს ძე გოთუას, პატივისცემით და სიყვარულით ავტორისაგან. შემდეგ უფრო კონკრეტული და იმდინანი სიტყვები ახლავს: გოგი გოთუას, მომავალ მოგზაურსა და მკვლევარს. ერთ-ერთ მინაწერში: P.S. გოგი შენი აზრი გამიზიარე, შენ მოაზროვნე ადამიანად გთვლი. ლევანს არა ახლობლის, არამედ ახალგაზრდა კაცის აზრი აინტერესებდა. ახალგაზრდობის წარმომადგენლის, რომელიც თამამად შეიძლება ითქვას, მისთვის კულტი იყო. როდესაც ლევანი არმაზში დასახლდა, მტკვირს პირას, მისი ნაკვეთის მოპირდაპირე მხარეს, შეჭრილი კლდე იყო. ცოტა ხნის შემდეგ კლდეში გამოქვაბულის გაკეთება გადაწყვიტა, თავის ნაკვეთან თან ხიდით შეართებდა და იქ ბიბლიოთეკასა და სამუშაო ოთახს მოაწყობდა. წერა-ქვით მუშაობა ყველას მოგვიწია, ამ გადაწყვეტილების მიზეზს ვერ ვხვდებოდი, ვიდრე მისი გარდაცვალების შემდეგ არ შევიტყვე „გმირთა ვარამის“ დანერის ეპოპეა. ვიწრო ჯიხური, სანთლის შუქი, სიჩუმე და სამყაროსგან სრულად მოწყვეტა. ასეთი მდგომარეობა მწერალს კონცენტრაციის საშუალებას აძლევდა.

ლევან გოთუას ძალიან უყვარდა გურია. ოფიციალური ვიზიტების გარდა, სიმონ გუგუნავას 130 წლისთავისადმი მიძღვნილი იუბილე, თუ სხვა ღონისძიება, ის არაერთხელ ჩასულა სოფელ ძიმითში, სადაც ადრე სახლი გვექონდა. ჩვენი მუდმივი მასპინძელი მამას ნათლული, მშრომელი გლეხი, გიგლა ქართველიშვილი და მისი მეუღლე, მერი იყვნენ. გიგლას სოფელში „გიგლა მეთევზეს“ ეძახდნენ, მის სუფრაზე ყოველთვის იყო ახლად დაჭრილი თევზი და სხვა გემრიელი საკვები. ხშირად ლევანიც თევზაობდა, ერთხელ სოფელში ჩასულებს ნავახშმევს თან გაყოლა მთხვევა. ღელეზე ჩავედით, რომელიც ადრე ჩვენ გვარს შორის წყალგამყოფი იყო და ამ ადგილს „გოთუას ღელეს“ ეძახდნენ. ღელეზე პატარა წისქილი იყო აგებული. ჩემმა მეგზურმა იქ მიმიყვანა, წისქილი ჩართო, სიმინდი ჩაყარა, სანთელი აანთო და ჩამოჯდა. მანიშნა, კითხვა არ დამესვა. უხმოდ ჩაფიქრებული იყო, წისქილისა და წყლის ხმას უსმენდა, პერიოდულად სიმინდის მარცვლებს ამატებდა. მოგეხსენებათ, წისქილიში რბილი ავეჯი არ იყო, მეც ქალაქის „ფუფუნებაში“ გაზრდილი და გამოუწორთობი, ხმის ამოღებას ვერ ვბედავდი. ის, კი, თავის ფიქრებში წასული „არაკომფორტულ“ ვითარებას მიჩვეულა, თითქმის მთელი საათი გაუნდრევლად იჯდა და უსმენდა. შემდეგ ბედნიერი სახის გამომეტყველებით ადგა, წისქილი გამორთო და მანიშნა, წავიდეთო. მხოლოდ უფალმა იცის, იმ დროს რა აზრები უტრიალებდა თავში – ახალი ნაწარმოების ჩანაფიქრი, გადატანილი ჭირ-ვარამის გახსენება, თუ სამშობლოზე ფიქრი.

ლევან გოთუას დაბადებიდან 110 წელი შესრულდა. როგორ აკლია სამშობლოს უანგარო, პატრიოტი და მიმტევებელი ადამიანები.

– ვარამ-ბედობის უამს თავიანთი მარნებიდან ნუ გახედავთ საერთო საქმეს, თორებ ყველას ნაგიმნარდებათ ზედაშე.

– ერისა და ოჯახის ბედნიერება თითქმის თანხვედრია, მხოლოდ თუ შენი ოჯახია ბედნიერი და ერი კი არა, სადლაც არ ყოფლხარ უანგარო.

მწერლის მიერ გამოთქმული ეს ციტატები მრავალი წლის შემდეგ აქტუალობას არ კარგავს, თუმცა ლევან გოთუას მსგავსად ჩვენც თანამდებობით შევურებთ მომავალს „კიდევაც დაიზრდებიან“...

გიორგი გოთუა

მარკადიშვილი ქართულ კოლეგიაზე არაფერი...

ეროვნული ვალუტის მდგომარეობაზე ყოფილი პრემიერ-მინისტრის, ბიძინა ივანიშვილის მიერ ეროვნული ბანკის პრეზიდენტის გიორგი ქადაგიძის კრიტიკამ, პოლიტიკური ვითარება უფრო გამოაცოცხლა – ლარმა ჯერ დაიწყო მერყეობა, რასაც თავისი მიზეზი ჰქონდა, ლარი ძალიან ჯანსაღად მოიქცა, შემდეგ საკამოდ დაეცა და დოლართან მიმართებაში გაუფასურდა. ხელისუფლებას მივაწერე და არა ეროვნულ ბანკს. ობიექტური ანალიზი გავაკეთე, მესამედ, როცა ეროვნულმა ბანკმა ინტერვენცია დააგვიანა, პროცესები აუკითავში გადაიტანა, ბევრი შენიშვნა მივეცი, მე თან-მიმდევრულად ვაკრიტიკებდი.

– წლის მეორე ნახევრი-დან დაიწყო სავალუტო ნაწილის შემოდინება. და ასეთი შედეგი მივიღეთ. სავალუტო რეზერვის ხარჯვა არ არის გამართლებული, ჩვენზე მდიდარმა ქვეყნებმა განახორციელეს რეზერვის ხარჯვა, თუმცა ეროვნული ვალუტის გაუფასურებას ვერ უშველეს. ჩვენს მიერ განხორციელებული ქმედებები იყო და არის სწორი, დროული და ადექვატური, რაც ყველა საერთაშორისო ავტორიტეტულმა ორგანიზაციამ აღიარა. მომავალშიც თანმიმდევრულად გავაგრძელებთ იმ ნაბიჯების გადადგმას, რომ ეკონომიკაში მიმდინარე პროცესები შევამციროთ. ბიძინა ივანიშვილისა და გიორგი ქადაგიძის პაქტორის შემდეგ, 12 მარტს საკანონმდებლო ორგანომ იაქტიურა და გაერთიანებული კომიტეტების სხდომაზე მთავრობის ეკონომიკური გუნდი მიიყვანეს. შეხვედრას წინ საპროტესტო აქცია უძლოდა, სადაც 5 მოქალაქე დააკავეს, რომლებიც ადმინისტრაციული ჯარიმის გადახდის შედეგად გაათავისუფლეს. მინისტრებისა და ეროვნული ბანკის პრეზიდენტს პარლამენტში 7 საათის განმავლობაში უსმენდნენ. 1999 წლის შემდეგ ასეთი ხალხმრავლობა არცერთ სხდომაზე არ ყოფილა, რაც იმის დასტურია, რომ ეს თემები საზოგადოებაში დიდ

ინტერესს იწვევს – განაცხადა უმრავლესობის წევრმა დავით საგანელიძემ. არასაპარლამეტნო ოპოზიციამ კოლეგებს ქვეყნის კრიზისიდან გამოყვანის 36 პუნქტიანი პროგრამა წარუდგინა, თუმცა დოკუმენტმა უმრავლესობის დაინტერესება ვერ დაიმსახურა. ეკონომიკის მინისტრმა გიორგი კვირიკაშვილმა დებუტატებს დელიკატურად უპასუხა – აუცილებლად გავეცნობი, თუ საინტერესო წინადადებები იქნება, გავითვალისწინებ. – ხალხი ღარიბდება, უმუშევრების რიცხვი დღითიდღე იმატებს, უძვირდებათ საბანკო ვალები. საჭიროა მათ უპასუხოთ, ჩვენ არ ვიცით, რას უპირებთ სოციალურად დაუცველ ადამიანებს – განაცხადა უმცირესობის წევრმა გიგი წერეთელმა. – თქვენ ამბობთ, რომ ლარის ვარდნა საგარეო ფაქტორებმა გამოიწვია, ჩვენს სამეზიობლოში უეცარი კოლაფი მოხდა, რატომ არ მოემზადა საქართველოს მთავრობა, როცა რუსეთში და აზერბაიჯანში ნავთობზე ფასები დაეცა? – იკითხა ნუგზარ წილაურმა. – მთავარი ფინანსური დოკუმენტი თქვენ 5%- იანი ზრდით შემოიტანეთ და ვერ გათვალიერ ბიუჯეტი სოციალურად ორიენტირებული ვერ იქნება, პენსიონერებს 10 ლარი სექტემბრის თვეში მოემატებათ, თუმცა მათი პენსია უკვე გაუფასურებულია, თქვენ არ საუბრობთ დაუბეგრავ მინიმუმზე – აღნიშნა პავლე კუბლაშვილმა. – მცირე მეწარმებს მოგების გადასახადის გადახდა აპრილის თვეში უწევთ, ისინი რთულ პირობებში არიან, მიპრანდით ბაზრობებზე და მათი პრობლემები მოისმინეთ, ჩვენ წარმოგიდგინეთ კანონპროექტი, რომ გადასახადები აპრილის თვის ნაცვლად, ნოემბერში გადავადებულყო – განაცხადა გიორგი მელაძემ.

დღეს, არ არის ეკონომიკური კრიზისი, ღმერთმა დაგვითაროს რომ იყოს. ვწუხვარ, რომ ბედნიერი ქვეყნის

მინისტრი არ ვარ, კარგად ვიცი, როგორ ვითარებაში ჩაიგიპარეთ, სშირად საუბრობთ სეკვესტრზე, 2004 წლის შემდეგ არცერთი ხარჯვითი ნაწილი არ შესრულებულა. მთავრობას შეუძლია გადასახადის გაზრდა, მაგრამ მარტო თამასქოზე და ალკოჰოლზე გავტარდეთ. ინფრასტრუქტურული პროექტების განხორციელებისთვის თანხა გაორმაგებულია, დღეს არსებული კანონდმებლობა მცირე მეწარმეებზე შეღავათებს არ ითვალისწიებს. სოციალური დახმარება გავაორმაგეთ, მთავრობას ყველაზე მოწყვლად ჯგუფზე გადაგავაქს აქცენტი – აღნიშნა ფინანსთა მინისტრმა ნოდარ ხადურმა. ხადურის ასეთი პათოსი თანაგუნდელმა თამაზ მეჭიაურმა მოიწონა და წარმატებული ევროკავშირის მინისტრებს შეადარა.

– თქვენ მართლა ევროპის წარმატებული მინისტრის მსგავსი ხომ არ გვიჩინიათ თავი? – ჰქითხა ხათუნა გოგორიშვილმა. გადასახადების გაზრდასთან დაკავშირებით სავალუტო ფონდის მისის რეკომენდაციას არ ვითვალისწინებთ, ჩვენ უფრო ფისკალური ექსპანსიის, ლიბერალიზაციის მომხრე ვართ. პირველ თვეებში დაჩქადება პრივატიზაციის პროცესი, ბათუმი თაუერი 20 მილიონი დოლარი, მთავრობის რეზიდენცია, ეროვნული ბანკის შენობა, არ გამორიცხავთ, რომ გასაყიდი ობიექტების ნუსხაში საგარეო საქმეთა სამინისტროს მოქმედი შენობა მოხვდეს, უნიკა ათონელის ქუჩაზე მდებარე რეზიდენციაში გადავა. ვეგმავთ, გადასახადების ლიბერალიზაციას, საუბარია მოგების გადასახადის გაუქმებაზე, რეინვესტირებაზე და დივიდენდის დაბეგვრაზე (700-800 მილიონი ლარის ფარგლებში). მე ლია ეკონომიკისა და ექსპორტზე ორიენტირებული პოლიტიკის მომხრე ვარ – აღნიშნა ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრმა გიორგი კვირიკაშვილმა. მან ასევე ისაუბრა ტურიზმის პოპულარიზაციაზე – შემდეგ ნაბიჯი ტურიზმის მნიშვნელოვანი წახალისებაა, გაძლიერებული სარეკლამო კამპანიით, რასაც უკვე ვახორციელდეთ. 2015 წლიდან მთის კურორტების ჩამონათვალს ბახმაროც შეემატა, ვერ მოვისმინეთ, ტურიზმის ეროვნულ სააგენტოს რა გეგმები აქვს გურიის რეგიონში.

რედაქციისგან: უურნალის დაარსების დღიდან ჩვენი ბანერი სწორედ, იმ ადგილას არის განთავსებული, სადაც რეგულირების გეგმის მომზადების შემდეგ ბახმაროს პროექტი უნდა განხორციელდეს. ჩვენ თვალყურს მივადევნებთ მოვლენებს და მოუყვებით მკითხველს.

ლარის დევალვაციის პარალელურად სახელმწიფო

ბიზნესისადმი ახალ შეთავაზებას გეგმავს. სახელმწიფო შესყიდვებში მონაწილე კომპანიებს ამ დრომდე არ დაუწყით საქმიანობა, ლარის კურსის ვარდნის გამო კომპანიებს ურჩევნიათ საგარანტიო თანხებიც დაკარგონ და ზარალი განიცადონ. გიორგი კვირიკაშვილის განცხადებით სახელმწიფო შესყიდვებში მონაწილე კომპანიებს, რომლებიც ლარის დევალვაციის გამო დაზარალდნენ, სახელმწიფო სპეციალურ შეღავათებს დაუწესებს. ბევრ პროექტს და კომპანიას შეექმნა საფრთხე, ნინა გამოცხადებული ფასებით, ისინი ეროვნულ ვალუტაშია დენომინირებული, კომპანიები ვერ შეძლებენ დაწყებული პროექტების დასრულებას, ამიტომ მთავრობა კანონქვემდებარე აქტში დაამტკიცებს ცვლილებას, სადაც გათვალისწინებული იქნება კონკრეტული მექანიზმი, ამ მექანიზმის ფარგლებში ფინანსთა სამინისტროსა და ლ. სამხარაულის ბიუროს მონაწილეობით, კომპანიებმა, რომლებმაც ტენდერში გაიმარჯვეს, სახელმწიფო მათ კომპენსირებას მოახდენს. ზარალს ინდივიდუალურად დაითვიან.

– სახელმწიფოს მხრიდან 2014 წელს მიღებული სავიზო რეგულაციების გამარტივება, ამ პროცესში ბიუროკრატიის კუთხით გარკვეული გადაჭარბება მოხდა – განაცხადა გიორგი კვირიკაშვილმა. გაფართოებული კომიტეტის სხდომაზე მთავრობის კრიზისიდან გამოსვლის სამეტაპიანი გეგმა წარადგინა, რომელიც მოკლევადიან, გრძელვადიან და საშუალოვადიან პერიოდს მოიცავს. ინვესტორების ნაწილი შეიძლება მოგების გადასახადიდან გათავისუფლდეს, რეინვესტიციის შემთხვევაში, საუბარია გადასახადის გაუქმებაზე და დივიდენდის დაბეგვრაზე. პრივატიზაცია, ტურიზმის აქტიური კამპანია და ინვესტიციების მოზიდვა. ქართულ-ჩინური კომპანია ანაკლიის პორტის მშენებლობაში 5 მილიარდ დოლარს ჩადებს, კომპანია Power China-სთან შეხვედრა ჰქონდა გ. კვირიკაშვილს, სამუშაოები 6 თვეში დაწყება – ჩინეთი შეიძლება მნიშვნელოვანი გენერატორი გახდეს – განაცხადა მან. საქართველოში 2000-მდე დასახლებულ პუნქტში მაღალსიჩქარიან ინტერნეტს გაიყვანენ. ქვეყნის ინტერნეტიზაციის პროექტი, ეკონომიკის სამინისტრომ ცოტა ხნის წინ გამოაცხადა, შეიქმნა ლერძული, ცენტრალური ინფრასტრუქტურა, მაღალი სიჩქარის ოპტიკურ-ბოჭკოვანი ინტერნეტით 2000-მდე დასახლებული პუნქტის უზრუნველყოფის მიზნით, რასაც დიდი სოციალური და ეკონომიკური ეფე-

ქტი ექნება. 1974 დასახლებული პუნქტის ჩამონათვალი უკვე გვაქვს. ეს პროექტი სხვა ტექნოლოგიების მიმართ ნეიტრალური იქნება, რომ ამ ღერძულ ინფრასტრუქტურაზე სხვადასხვა კომპანიები ჩაერთონ.

— საკომიტეტო მოსმენა დემოკრატიის ყველაზე მაღალ სარისხის მაჩვენებელია, იმისთვის, რომ გაიგო, მოისმინო, შეაჩერო, შეაწყვეტინო, იმდენად რეგლამეტირებული არი არის, როგორც სესია. დისკუსიისთვის საუკეთესო ფორმატი, სწორედ, საკომიტეტო მოსმენაა — განაცხადა საპარლამენტო უმრავლესობის წევრმა თინა ხიდაშელმა.

„თავისუფალი დემოკრატების“ წევრები საკომიტეტო სხდომაზე მივიდნენ, შემდეგ დარბაზი დემონსტრატიულად დატოვეს. საქართველოს კონსტიტუციის 78-ე მუხლის თანახმად, პრეზიდენტს მთავრობის სხდომის მოწვევის უფლება აქვს. მეორე დღეს ქუთაისში პარლამენტის შენობაში 13 მარტს არასაპარლამენტო ოპოზიციამ სამჯერ გაიარა რეგისტრაცია, თუმცა გიორგი მარგველაშვილის მიერ დანიშნული რიგგარეშე სხდომა კვორუმის არარსებობის გამო ჩაიშალა. სესიაზე პარლამენტის თავმჯდომარე, უმრავლესობა და მინისტრთა კაბინეტი არ გამოცხადდნენ. — ეს არ იყო პრეზიდენტის მიმართ ჩვენი ბოიკოტი. „ნაციონალური მოძრაობის“ მიზანია, საზოგადოებაში ისეთი შთაბეჭდილება შექმნან, თითქოს ქვეყანაში საშინელება ხდება. არსებობს ასეთი მცნება, უფლების ბოროტად გამოყენება. ისინი ამ მეთოდს მიმართავენ — განაცხადა უმრავლესობის წევრმა მანანა კობახიძემ.

— როდის შეატყვეთ ლარს, რომ ანერვიულდა? — იკითხა ნუკრი ქანთარიამ. საპარლამენტო დებატების დროს ეკონომიკური თემების ცოდნით უმრავლესობა არ გამოიჩინდა. მთავარი სამიზნე ეროვნული ბანკის პრეზიდენტი, გიორგი ქადაგიძე იყო. მან აღნიშნა, მიმდინარე პროცესებზე საკანონმდებლო ორგანოში ყოველწლიური ანგარიშის დროს უფრო დეტალურად ისაუბრებს.

ეკონომიკური ზრდის პროგნოზის 2%-მდე შემცირების შემდეგ, სამინისტრო ბიუჯეტის კორექტირებას გვერდს ვერ აუვლის, თუმცა ეს არ შეეხება სოციალური ხარჯებს, ასევე არ შემცირდება ინფრასტრუქტურული ნაწილი. სახელმწიფო შეასრულებას მის მიერ აღებულ ყველა სოციალურ და კაპიტალურ ვალდებულებას. მთავრობა, სწორედ, ოპტიმისტი უნდა იყოს და სიტუაციას ოპტიმისტურად უყურებდეს — ამბობს ნოდარ ხადური. — შევარდნაძის შემდეგ თქვენ შემოიტანეთ და დაამკიდრეთ სიტყვა სეკვესტრი, ამიტომ თანამდებობა უნდა დატოვოთ — ურჩია მინისტრს უმცირესობამ, მმართველმა გუნდმა, კი, მისი საქმიანობა დადებითად შეაფასა. აისახება თუ არა მთავრობის მუშაობა თითოეული მოქალაქის უკეთეს მომავალზე, რადგან მათ მარადიულ ღირებულებებზე მეტად, ყოფითი პრობლემები აინტერესებთ. საგალუტო კრიზისი და ქვეყნის ეკონომიკის გაუმჯობესება, ეს საკითხები მომდევნო თვეებშიც არ დაკარგავს აქტუალობას, რადგან ვითარება როტულია და საზოგადოებას მსყიდველუნარიინობა დაქვეითებული აქვს.

არასაპარლამენტო ოპოზიცია მინისტრთა კაბინეტის იმპირჩენტის პროცედურის დაწყებას გეგმავს. ერთი დამოუკიდებელი დეპუტატი, მურმან დუმბაძე უკვე შეურთდა. შეძლებს თუ არა „ნაციონალური მოძრაობა“ საჭირო ხმების მოგროვებას, ადამიანს უფლებათა დაცვის კომიტეტის თავმჯდომარე, ეკა ბესელია ირწმუნება, რომ ეს მათთვის შეუსრებელი ოცნება იქნება. არასაპარლამენტო ოპოზიცია ხელისუფლებას აკრიტიკებს, — 2 წელი საკმაოდ დააგვიანეს და საზოგადოების მთავარი მოთხოვნა, სამართლიანობის აღდგენა არ დაიწყეს. ი. ვაზაგაშვილის, ბ. ხარძიანის შეკვეთილი მკვლელობებით უნდობლობა დღითიდელე იზრდება და ისმის კითხვა — ვინ არიან ქილერები და ვინ იქნება შემდეგი?!

ლელა სურმავა

პოლიტიკური ექვილიგრისტიკა, ვინ დაიცავს უკათ ცონას ცონას

21 მარტს განსაკუთრებული არაფერი ხდება, ყველა მოქალაქის კონსტიტუციური უფლებაა, გამოხატოს თავისი აზრი, ხოლო ხელისუფლებამ თითოეული ადამიანი უნდა დაიცვას. საპროტესტო აქცია მშვიდ ვითარებაში წარიმართება – მმართველი გუნდის ცივილური პოზიციის და ევროპულ სახელმწიფოდ ჩამოყლიბების სურვილის მიუხედავად, ოპოზიცია, რომელსაც წარსულში ჩადენილ ძალადობრივ ქმედებებს ხშირად ახსენებდნენ, თავისუფლების მოედანზე აქციის მონაწილეებთან ერთად – წადის სკანდილურებდნენ.

„ერთიანმა ნაციონალურმა მოძრაობამ“ თბილისში მესამე აქცია გამართა. შეძლეს თუ არა პარტიის ლიდერებმა მთავარ გამზირზე პოლიტიკური ტემპერატურის აწევა, რანიშას დაიგავებენ და რამდენად სარწმუნოა საზოგადოებისთვის მათი გულახდილობა. პრემიერ-მინისტრმა ირაკლი ლარიბაშვილმა დემონსტრანტებს ფულით მოსყიდული უნდა, აქციის მონაწილეები ხელისუფლების ასეთ შეფასებაზე უკავშირობებას ღიად გამოხატავდნენ. საპარლამენტო ოპოზიცია თავიანთ მომხრეებს არწმუნებდა, რომ პარლამენტში მინისტრთა კაბინეტის იმპიჩმენტის პროცედურის დაწყების სწორხაზოვანი გეგმა აქვს. მათი აზრით 74 დეპუტატის ხმის მოგროვებაზე მთავარი პოლიტიკური ნებაა, ეკონომიკური ვითარების გაუარესების ფონზე მთავრობის შეცვლის გარდაუვალ პროცესში კოლეგებიც უნდა დაარწმუნონ. კონსულტაციები მალე დაიწყება, ეკლექტურ საპარლამენტო უმრავლესობას, რომელსაც იდეოლოგია არ აერთიანებს, ქვეყნის საგარეო კურსშიც განსხვავებული პოზიციები აქვს და გაუარესებულ ეკონომიკურ მდგომარეობაზე საუბრის დროს განსაკუთრებულ ოსტატობასაც ვერ ამჟღავნებს. პოლიტიკურ ველზე აკრძალიკის ნაირსახეობაში, საინტერესოა ვინ დაიცავს უკეთ წინასწორობას. ექს-პრემიერ ბიძინა ივანიშვილს აქციის ორგანიზატორებმა შეასხენეს, რომ მან კარგად იცის, ირაკლი ლარიბაშვილმა როგორ რთულ ვითარებაში ჩააყენა ქვეყანა.

ყველაფერი ცუდის გამო, ჩვენ ვაგეთ პოლიტიკური პასუხი...

წარსულში დაშვებული შეცდომების მიმართ სინაულის კვალდაკვალ „ნაციონალური მოძრაობის“ წევრები ირწმუნებიან, რომ საზოგადოებას უკვე ბოდაში მოუხადეს, ახლა, კი, ისევ მზრუნველობის სურვილს გამოთქვამენ, რაც პარტიული ინტერესებზე მაღლა დგას. – ერთხელ და სამუდამოდ წერტილი უნდა დაესვას ზიზღს და დაპირისპირებას. ხელისუფლებაში მოსვლის შემთხვევაში პირველი ორი ინიციატივა ეს იქნება – პოლიტიკური შერიგება და ეკონომიკური ამნისტია.

– ორნელინად წახევარი ელოდა ხალხი, მაგრამ ამ მთავრობისთვის დაცდა, საქართველოს უარესობისთვის დაცდას ნიშნავს. ამიტომ ველარ დავაცდით, ამ ქვეყნის დანგრევის საშუალებას არ მივცემთ. გაუფასურებული ლარი, საკვებ პროდუქტებზე და მედიკამენტებზე გაზრდილი ფასები, დახურვის პირას მყოფი მაღაზიები და ბაზრობები, გაზრდილი უმუშევრობა და სილარიბე, ვინც ფიქრობს, როგორ გადაიხადოს გაზრდილი კრედიტი, თვიდან თვემდე როგორ გაიტანოს თავი, ეს არის თითოეულ ოჯახში შესული უარესობა. ხელისუფლება იძულებული იქნება, ხალხის ხმა გაიგოს. ამიტომ მთავრობა მთელი შემადგენლობით უნდა გადადეს და დაკომპლექტდეს ტექნიკური მთავრობა, რომელიც დაინტებს ანტიკრიზისული პროგრამის განხორციელებას, სასწავლო

ჩატარდეს საარჩევნო სისტემის რეფორმა და რიგგარეშე, ან რიგითი არჩევნები. ყველა მუნიციპალიტეტში შეიქმნება სპეციალური ანტიკორუფციული კომიტეტები, რომლებიც არ მოასვენებენ ჩინოვნიკებს, კორუფციაში ამხელენ გუბერნატორებს და გამგებლებს. მთელ საქართველოში დაიწყება უწყვეტი აქციები, საჭიროების შემთხვევაში გამოიყენებენ კონსტიტუციით მინიჭებულ უფლებას და დაიწყება პიკეტირება.

- დღეს, სკამებისთვის არ ვიბრძით, ჩვენ თითოეული გაზირვებული ადამიანისთვის ვიბრძოლებთ – აცხადებენ „ნაციონალური მოძრაობის“ წევრები.

დევლარიებული მოთხოვნების მსურველები, აქციის მონაწილეებთან ერთად წითელი ბარათებით მთავრობის კანცელარიისეკნ გაემართნენ, წითელი ბარათი პრემიერ-მინისტრს და ხელისუფლებას უჩვენეს. მომიტინგებმა პარტია ზოგიერთი ფორმის საპარტიო ბუშტები გაუშვეს.

21 მარტს ქართული უურნალისტების დღეს, თავისუფლების მოედანი უურნალისტების სიმრავლით გამოირჩეოდა, მმართველი გუნდის პროგნოზი გამართლდა და აქციამ მშვიდ ვითარებაში ჩაიარა. მომიტინგები ყველა რეგიონიდან ჩამოვიდნენ, ქალაქ ოზურგეთის პლაკატები, კი, ყველაზე თვალშისაცმი იყო.

- დიდი ლიახვის, პატარა ლიახვის და ფრონეს ხეობიდან ჩამოვდით, ყველგან რთული სოცილური ვითარებაა.

განსაკუთრებული აქტიურობით ქალაქი ოზურგეთი გამოირჩეოდა.

ოზურგეთის საკრებულოს ფრაქცია „ნაციონალური მოძრაობის“ თავმჯდომარე მიხეილ გოგოაშვილი. მიეცვალმებით თქვენს უურნალს, გისურვებთ ნარმატებებს. სულ მალე ახალ საქართველოში მოგვიწევს ცხოვრება. ხელისუფლებაში ის ადამიანები უნდა მოვიდნენ, რომლებსაც ქვეყნის მართვა შეუძლიათ და ხალხს ასეთ სამარცხვინო მდგომარეობაში არ ამყოფება.

- „ნაციონალურმა მოძრაობამ“ ბევრი შეცდომა დაუშვა.

– რა თქმა უნდა, დედამიწაზე უშეცდომო მხოლოდ უფალია. მართალია, ბევრი შეცდომა დაუშვეს, მაგრამ მისი გამოსწორების სურვილი ჰქონდათ. ჩვენ ხალხს მოვუსადეთ ბოდიში. ოლიგარქი ბიძინა ივანიშვილი ხვდება, რომ ქვეყნის მართვა არ შეუძლია, მაგრამ ისევ ჯიუტად იტყუება. არასწორი პოლიტიკით ქვეყანა გახლიჩეს და სამოქალაქო დაპირისპირებისენ მოუწოდებენ. ვიცით, თუ რა ხდება აჭარაში და სამეგრელოში.

ლევან გოგუაძე, ქალაქ ოზურგეთის მერობის ყოფილი კანდიდატი:

– ქვეყნის განვითარების პერსპექტივას ვერ ვხედავთ, ეკონომიკა გაჩერებულია, ხალხი შემშილობს. სრულიად საქართველოს მიერათავ, შეწყდეს მონური მორჩილება. ოლიგარქ ბიძინა ივანიშვილი პუტინის პოლიტიკის გატარება უნდა. სიტყვა ოლიგარქს, იმედია დაბეჭდავთ.

– რატომ უნდა მივმართოთ თქვენი აზრის ინტერპრეტაციის ხერხებს?

– მან ქართველი ხალხი მოატყუა. ასეთი შთაბეჭდილება მრჩება, ქვეყნის დაშლა დაავალეს, რომ არ შედგეს სახელმწიფო. მათ ევრაზიის კავშირი ურჩევნიათ, ალარ სურთ ნატო თურმე საქართველოსთვის წამგებიანია.

– ვინ დაავალა?

– მეგობარმა პუტინმა. თუ ეს დაუმტკიცდა, საშინელება იქნება.

– ოზურგეთში კრიმინალური ვითარება გაუარესდა?

– ყველა რეგიონში, მათ შორის გურიაში გაბშირდა კრიმინალი. ყაჩალობა, ბანკომატების გატეხვა, ბანკებზე თავდასხმა, ეს თემები დავიწყებული გვქონდა. დღეს, ქვეყანაში მოქალაქე დაუცველია.

— რატომ არის „ნაციონალური მოძრაობა“ ერთადერთი პოლიტიკური ძალა, რომელსაც ქვეყნის კრიზისიდან გამოყვანა შეუძლია?

— „ნაციონალური მოძრაობა“ არის მოაზროვნე და გამოცდილი ადამიანებით დაკომპლექტებული პარტია. გაიხსენეთ, 2003 წელს როგორი ქვეყანა ჩაბარეს, 14 ლარიანი გაყინული პენსია 150 ლარი გახდა, საქართველოს ბიუჯეტი გაათმაგდა, 50 მილიარდ ლარზე მეტი ინფრასტრუქტურული სამუშაო შესრულდა. ყველა პირობას ქმნიდნენ, რომ ინვესტორი მოსულიყო, ხალხის დასაქმების საკითხი თანდათან გაუმჯობესდა. ახლა ოცი წლის წინ არსებულ მდგომარეობაზე უარესობაა. გურიაში, მათ შორის ოზურგეთში ხალხს ეკონომიკურად ძალიან უჭირს.

— დასაქმების პრობლემა ნინა ხელისუფლების დროს მწვავედ იდგა. რა ცვლილებებია ოზურგეთში?

— არაფერი შეცვლილა. შემძლია, მოგაწოდოთ გრაფიკი, 2014 წელს უნდა დასრულებულიყო ელექტროენერგიით გამრიცხველიანება, 6 სოფელში ისევ კომუნალური მრიცხველები აქვთ, რაც მეზობლებს შორის დაპირისპირებას იწვევს. ასევე 2015 წელს გაზიფიკაციის საკითხი უნდა მოეგვარებინათ. კიდევ ბევრ პრობლემაზე მოგიყვებით.

— ალბათ საკითხავი არ არის, რატომ მოვედით აქციაზე, პენსიონერისთვის 150 ლარი არ არის საკმარისი ნამალი და საკვები პროდუქტები ვიყიდო, სირცხვილი დღევანდელ მთავრობას, როცა აცხადებენ ფულის გამო მოვედით. ჩემი შენ გითხარიო — ასე მათი საქმე, ისინი არიგებდნენ ფულს და ჩვენ გვაპრალებენ. მე ჩემი სამშობლოს მოდარაჟე ვარ, ამიტომ ვარ აქ. „ნაციონალური მოძრაობა“ ხელისუფლებაში უნდა დაპრუნდეს, დაუჯერონ, ჩემს ჭალარას და ასაეს – 72 წლის ცირა ჯავახიშვილი, ქალაქი რუსთავი.

— სამართლიანობის აღდგენისთვის 12 წელი ვიბრძი, 6 წელია ურეკში საკუთარი სახლიდან გამომასახლეს, უსახლკაროდ დამტოვეს, ერთ წელინადში 12 მესაკუთრეზე გადააფირმეს. 8 თვეში ჩემი ქმარი გურამ შავიდია მონამლეს და მოკლეს. სასამართლო გადაწყვეტილებები მაქს, თუმცა პასუხს არავინ მცემს. სახლი ქურდი რემენას ძმას გაუფორმეს. ამ საქმეს მაინც არ მოვეშვები. შეილიც მომიკლეს, შეხედეთ სურათს, ამ ბავშვებს დედა და მამა არ ჰყავთ. გარდაცვლილი შვილი რომ მოვასვენე, იმ დღესვე სიღარიბის ზღვარს ქვემოთ მყოფის სტატუსი მომისხნეს, 76 ქულა მომენიჭა. რატომ არ გვეკითხებიან, აქ ჩვენ უნდა გვალაპარაკონ. ასე არაფერი გამოვა.

— როგორ უნდა იმოქმედოთ?

— ამდენი ხალხი ვართ, ავუჭედოთ კარები და არ შევუშვათ სამსახურებში.

რედაქციისგან: რა საშიშროება ელის და რატომ აცხადებს თამარ ცირეკიძე – თუ ქურდი რემენას ძმა მოკლავს, ჩემ ოჯახში კიდევ ერთი მიცვალებული იქნება. უურნალი გურია REGION-ი ამ ტრაგიკული ისტორიით დაინტერესდება. სწორედ, უსამართლობის განცდას მიყავს ადამიანები პროტესტის გამოხატვის ფორმამდე როცა ასაკოვანი ქალბატონი ჩინოვნიკების კარის აჭედვაზე ისაუბრებს, ცხადია, მისი პრობლემით არავინ დაინტერედა. ასეთი რეალური ისტორიების შედეგად პოლიტიკურ ეკვილიბრისტიკაში პურით და სანახაობით საზოგადოება სასურველ შედეგს ვერ მიაღწევს. მით უფრო, თუ მოქალაქეებისთვის პურის მოპოვებაც გართულდა, ხოლო სანახაობა დიდი ხანია დაძველდა და მათ ემოციურ მდგომარეობას აუარესებს.

ლელა სურმავა

გადა დვააზე გზის ჩაიგილიზაციის თანხა ცალკე გამოიყო

მუჭათ ქარებიძე

„სოფლის განვითარების პროგრამით გათვალისწინებული თანხა უკლებლივ სოფელს მოხმარდება“ – გამგებელი მერიაბ ჭანუყვაძე საკუთარ თავზე იღებს პასუხისმგებლობას, რომ გზა უახლოეს მომავალში მოწესრიგდება.

ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის გაღმა დგაბზუს მოსახლეობა გზის კაპიტალურ შეკეთებას უკვე წლებია ამაოდ ითხოვს: გაუსაძლისია ჩვენი მდგომარეობა, წვიმის დროს გზაზე წყალი მდინარესავით მოედინება და იმხელა ორმოებია გაკეთებული, ადამიანს კი არა, მანქანებს უჭირთ გადაადგილება. თუ გზას არ გვიკეთებენ, კაი ჯიმის თევზის ლიფსტები მაინც მოგვცენ, გავამრავლევთ და კარგი აუზი გამოგვივა. – ასეთი ხუმრიბა ნარევი წინადადებით მოვგმართეს გაღმა დგაბზუს მცხოვრებლებმა, თან გაგვაფრთხილეს აუცილებლად ავდარში გვენახა სოფლის ცენტრალური გზა, შიდა გზებზე არაფერს აღარ ვამბობთო.

სოფლის ცენტრალური გზა მაღლობია და ხელისუფლების მოსხეული თითქოს გაკეთებული გზა ერთ განვიმებასაც ვერ უძლებს, როგორც დგაბზუელები გვიყვება, წინასაპარალამენტო არჩევნების პერიოდში გზის გასაკეთებლად სოფლის მცხოვრებლების ხელნერები შეიკრიბა, მოთხოვნა გაიგზვანა რეგიონული განვითარების და ინფრასტრუქტურის სამინისტროში, ხარჯთაღრიცხაუც გაეთდა და გზის დაგებას ელოდა ხალხი, ამისთვის საჭირო თანხა 600 000 ლარს შეადგენდა, მაგრამ დაპირება ვერ შეუსრულეს, სოფლში გზა ვერ გააკეთეს, თუმცა დაზიან ბუნებრივი აირის გაყვანის სამუშაოები, რაც გასული წლის სექტემბერში დასრულდა, ეგონათ, რომ ბუნებრივი აირის გაყვანის შემდეგ მაინც გაეთდებოდა გზა, ან ბუნებრივი აირი მიერთდებოდა სოფელს, პირიქით მოხდა, გზა უფრო გაფუჭდა და არც ბუნებრივი აირი არის ჩართული, მოკლედ კარგად მოტყუცებულები დარჩნენ, თუმცა გასულ თვეში გამგებლის სოფლში სტუმრობამ კიდევ იმე-

დი გაუჩინათ,

– გზა თვითონ დაათვალიერა და მოისმინა ჩვენი მოთხოვნები. დაგვპირდა კიდეც გზას აუცილებლად გავაკეთებო, ალბათ შეგვისრულებს დანაბირებს, – გვითხრეს დვაბზუს მცხოვრებლებმა.

ამ პრობლემასთან ერთად სოციალურ ყოფაზეც მოგვითხრეს დვაბზუელებმა, იჯაში პენსიონერის ყოფნა პურის ფულის ქონასთან არის დაკავშირებული, თუ გაუმართლათ და თხილის მოსავალი კარგი დარჩა, მაშინ არა უშავთ, თავს გაიტანენ. სიმინდის ყანაც მოყვავთ თუ არ გაფუჭდა და ბუნებამ ინება მისი შენარჩუნება. სოფლის პრობლემაც ცენტრალურ საავტომობილო გზაზე მდებარე სკოლაც ყოფილა. ამზე თვითონ სკოლის ჰედაგოგი გვესაუბრა.

სოფელი დვაბზუ ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის ცენტრალურ შესასვლელში მდებარეობს, სწორედ ცენტრალურ საავტომობილო გზაზე არის 9 წლიანი საჯარო სკოლაც. მოგეხსენებათ ცენტრალურ მაგისტრალზე ინტენსიური მოძრაობა და ადგილი წარმოისადგენია ბავშვები რამხელა საფრთხის წინაშე დგანან, – ვნერვიულობთ, როგორ მოვლენ სკოლაში და გაკეთილების დარულების შემდეგ მაგისტრალზე როგორ

გადავლენ, ეს ძალიან სახიფათოა, – პედაგოგმა და სკოლის წინ ფერშეცვლილ და გადახრილ ნაძვზე მიგვითითა, სწორედ ამ ნაძვს ავტოავარიის დროს შეეჯახა ავტომანენა, რის შედეგადაც ადამიანი დაიღუპა, ხეს ახლაც ატყვაი ნაავარიევი. – ამიტომ აუცილებლია სკოლის წინ სიჩქარის შესანელებლად ბარიერები გაკეთდეს, ამით ბავშვები დაზღვულები იქნებიან. როგორც სკოლის პედაგოგმა გაგვიმზილა, განსაკუთრებით ცუდად აისახება სოციალური სიდენტირი ბავშვებზე, – ყოფილა შემთხვევა, როცა ბავშვს შიშმილისგან გული ნასვლია ან სახეზე გათეთრებულა, მათ იჯახებს არა აქვთ სოციალური დახმარება დანიშნული და შესაბამისად არა აქვთ ნორმალური კვება, რაც საყუ-

რადღებოა, რადგან განსაკუთრებით სკოლის ასაკში, ბავშვს კარგი კვება ესაჭიროება. ასევე შევიტყვეთ, რომ პედაგოგები და ბავშვები არ სარგებლობენ მგზავრობით გათვალისწინებული შეღავათებით. სკოლას არ ემსახურება ტრანსპორტი.

სკოლის წინ ბარიერების გაკეთების აუცილებლობაზე ოზურგეთის საგანმანათლებლო რესურსცენტრის ხელმძღვანელს ლელა იმედაშვილს მივმართეთ, რომელმაც გავიწინარტა, რომ სკოლის დირექტორის განცხადება არის საჭირო ბარიერების გაკეთების მოთხოვნაზე, რაც შესაბამის ინსტანციაში გადაიგზავნება და ბარიერებს სკოლის წინ საჭიროების შემთხვევაში გაკეთებენ, – ჩვენ გვაქვს მსგავსი სახის გამოცდილება, მსგავსი მოთხოვნები იყო სხვა სკოლებთანაც და ეს მოთხოვნა შესრულდა – აღნიშნა იმედაშვილმა ჩვენთან საუბარში.

გალაზ დვაბზუს პრობლემებზე ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის გამგებელს მერაბ ჭანუყვაძეს ვთხოვეთ კომენტარი, გამგებელმა საკუთარ თავზე აიღო პასუხისმგებლობა, რომ სოფლის გზა აუცილებლად გაკეთდება:

– პრობლემები მართლაც ბევრია სოფლებში იხტოსასტრუქტურა გასაკეთებელია, არამარტო გაღმა დვაბზუში, არამედ სხვა სოფლებში იგივე და უფრო მეტი პრობლემებია, ცენტრალური გზა გასაკეთებელია ვაკივარში, შრომაში, ნაგომარში, კონჭკათში. პირველ რიგში სწორედ სოფლების ცენტრალური გზა უნდა გაკეთდეს. მუნიციპალიტეტის ყველა სოფელში სამუშაო შეხვედრა მქონდა სოფლის მოსახლეობასთან და მათი მოთხოვნის შესაბამისად გაკეთდა პროექტები სოფლის დახმარების პროგრამის ფარგლებში, თვითონ ვნახე დვაბზუს გზა და საკუთარ თავზე ვიღებ პასუხისმგებლობას, გზა აუცილებლად გაკეთდება, გზის გასაკეთებლად სოფლის განვითარების პროგრამიდან თანხას არ გავარჯავთ, გზის გასაკეთებლად ცალკე თანხები გამოიყოფა. გამოცხადება ტენდერი და ტენდერში გამარჯვებული ფირმა იმუშავებს ამ პრობლემის მოსაგარებლად. რაც შეება ბუნებრივი აირის მინდებას, ეს კერძო ფირმის პრეროგატივია აირის გამოიყოფა. გამოცხადება ტენდერი და ტენდერში გამარჯვებული ფირმა იმუშავებს ამ პრობლემის მოსაგარებლად. რაც შეება ბუნებრივი აირის მინდებას, ეს კერძო ფირმის პრეროგატივია აირი სოფელს. საკოლონ ტრანსპორტით უზრუნველყოფა ადგილობრივი ხელისუფლებას არ ესება, მოთხოვნა აუცილებლად განათლების სამინისტროში უნდა გადაიგზავნოს.

რუსუდან რატიონი

ქადაქ ოზურგეთში ინფრასტრუქტურის განვითარებისთვის 17 პრემიის ხოციელდება

ქალაქის მერი ყველაზე წარმატებულ პროექტად ოზურგეთის წყალმომარაგების სისტემის შეცვლას მიიჩნევს: „1971 წლის შემდეგ ქალაქში წყალმომარაგების სისტემა არ შეცვლილა, ამ პროექტში 3 500 000 ლარი გამოიყო. ვფიქრობ, ეს ყველაზე მნიშვნელოვანი პროექტია ქალაქ ოზურგეთისთვის“

ქალაქ ოზურგეთში ქალაქის ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესების მიზნით 17 პროექტი მიმდინარეობს, მიმდინარეობს სამუშაოები სანიალვრე არხების გაკეთების, ნაპირსამაგრი სამუშაოების და წყალმომარაგების სისტემის შეცვლის კუთხით. ქალაქის მერს ბეგი სიორიძეს მიმდინარე პროექტების შესახებ, საზოგადოებისთვის საინტერესო თემებზე ვესაუბრებით:

— გვაინტერესებს, წყალმომარაგების სისტემის შეცვლის სამუშაოები როდის დასრულდება, მიმდინარეობს სხვა სამუშაოებიც სანიალვრე არხის და ნაპირსამაგრი.

— წლის ბოლომდე დასრულდება წყლის მომარაგების სისტემის შეცვლის სამუშაოები, რის შედეგად ქალაქის ძირითად ნაწილში შეიცვლება წყლის მიმოდებელი სისტემა, გარდა ამისა ქალაქში მიმდინარეობს სხვა პროექტებიც, არანაკლებად მნიშვნელოვანი.

აღმაშენებლის ქუჩაზე კეთდება სანიალვრე არხი ორთავე მხარეს, შესაბამისად მოეწყობა ტროტუარებიც, გრიბოედოვი ქუჩაზე 6 მრავალბინიან კორპუსთან კეთდება 6 სანიალვრე არხი წყლისგან დასაცავად, აქ წვიმიან ამინდში კორპუსებთან წყალი დგება და სარდაფებშიც ჩადის, თაყაიშვილის ქუჩაზე მდინარე უნდა გასწორსაზოვნდეს და ნაპირდამცავი ჯებირები გაკეთდეს, მდინარე „ბაზრის წყალი“ მთლიანდ ისმევა ორთავე მხარეს ჯებირები, კოკისპირული წვიმის დროს აღმაშენებლის ქუჩაზე ეს მდინარე მოედინებოდა, სანიალვრე არხი გაკეთდება გურიის ქუჩაზე ძველი ბაზრის ტერიტორიაზე, აქაც ორთავე მხარეს გაკეთდება სანიალვრე არხი, ასევე გოლიაძის ქუჩაზე აეტოსადგურამდე გაკეთდება ჯებირი ორთავე მხარეს, მოეწყობა ტროტუარები, სიკო დოლიძის ქუჩაზე მოეწყობა სანიალვრე

არხი. ასევე გამოყოფილი არის თანხა სტიქით დაზარალებული ოჯახებისთვის. 2015 წლის ქალაქის კეთილმოწყობისთვის და განვითარებისთვის რეგიონული განვითარების ფონდიდან გამოყოფილი გვაქვს 300 000 ლარი მრავალბინიანი სახლების სახურავების შეკეთებაზე, 1 100 000 დაზიანებული გზების მოასფალტებაზე, ტროტუარების მოწყობაზე 500 000 ლარამდე, ეზოების კეთილმოწყობაზე 130

ლაზონის ქუჩის მცხოვრებლების მოთხოვნა თუ დაკამიყოფილდება, აქ მდინარე ბჟუჟმა საკარმილამო ნაკვეთი ნაართვა მოსახლეობას.

— ჩვენ აქტიურად ვმუშაობთ სამინისტროსთან, უკვე პროექტი გაკეთებულია ნაპირსამაგრი სამუშაოების შესასრულებლად და თანხაც არის გამოყოფილი. მდინარე ბჟუჟის სანაპირო უნდა ჩაისვას მთლიანად ჯებირები, და ამის შემდეგ ვფიქრობთ, რომ სატვირთო მანქანებისთვის შემოვლითი გზა უნდა გაკეთდეს. აქ იყო ორმხრვი მოძრაობა, აღდგება და მოეწყობა ახალგაზრდებისთვის სასეირნო ხევანი. მაღაზონიას და ბაქრაძის ქუჩაზე გაკეთდება გაბიონი, რომელიც დაიცავს მოსახლეობას მდინარის, პროექტის გათვალისწინებით 1200 მ ნაპირსამაგრი გაბიონი გაკეთდება, რაზეც 760 000 ლარი არის გამოყოფილი.

— წყალმომარაგების სისტემის შეცვლა კარგია ქალაქისთვის, მაგრამ არანაკლებ მნიშვნელოვანია საკანალიზაციო სისტემაც, მოგებებებით, ქალაქის ძირითად ნაწილში საერთოდ არ არის კანალიზაციის სისტემა ან თუ არის ავარიულ მდგომარეობაშია, იქნება, ამ კუთხით რაიმე შეიცვალოს ქალაქში.

— ამ საკითხზე მქონდა საუბარი, როცა მუშა შეხვედრა გაიმართა შესაბამის სამინისტროში და მაშინ დავსვი საკითხი წყალმომარაგების სისტემის შეცვლასთან ერთად მოგვარებულიყო საკანალიზაციო სისტემის პრობლემაც, რაზეც მივიღე პასუხი, რომ 2016 წლისთვის მოგვარდება ეს საკითხი. ასევე მნიშვნელოვანი პრობლემა წყალმომარაგების მხრივ ანასეულის დასახლებისთვის, ეს უბანი, ფაქტობრივად, სასმელი წყლის გარეშე არის დარჩენილი, ამ ხალხს მიეწოდება მხოლოდ ტექნიკური წყალი. რაც აუცილებლად უნდა მოგვარდეს.

— დიდი ხანია ქალაქს არ ჰყოლია საქალაქო ტრანსპორტი, როდის დაინიშნება ტრანსპორტი?

— ჩვენ გამოცხადებული გვქონდა ტენდერი, უნდა შეგვეძინა სამი საქალაქო ავტობუსი, გამოცხადებული იყო ტენდერი 160 000 ლარზე, იყვნენ მსურველებიც, ლარის კურ-

მეგი ცითაძე

000 ლარი, მნიშვნელოვანი პროექტია უსახლეკაროებისთვის თავშესაფრის რეაბილიტაცია, რისთვისაც გამოყოფილია 300 000 ლარი, ამ ადამიანებს შევხდით და ვთხოვთ, დაცალონ ყოფილი სამშობიაროს შენობა, რათა დავიწყოთ პროექტირება და შენობის რემონტი, კეთილმოვაწყოთ და შესაბამისი დონის საცხოვრებელი პირობები შევთავაზოთ. კიდევ არის პროექტები, რომლითაც არ დავკონკრეტდები, ეს ფასადების კაპიტალურ გაკეთებას და მრავალბინიანი სახლების სახურავების რეაბილიტაციას შეეხება.

— რამდენ ადამიანს შეთავაზებთ თავშესაფარს და როდის დასრულდება შენობის რეაბილიტაცია?

— ჩვენმა სამსახურმა შეისწავლა ეს ადამიანები და 56 პირს მიეცემა თავშესაფარი, მაქსიმუმ 3 თვეში შენობის რეაბილიტაცია დასრულდება.

— გვაინტერესებს, ბაქრაძის და მა-

სის ვარდნის გამო ფირმებმა უარი განაცხადეს ტენდერში მონაწილეობაზე, ეს ტენდერი ჩაიშალა. მოგეხსენებათ, ავტობუსები შემოჰყავთ საზღვარგარეთიდან, სადაც ანგარიშსწორება აშშ დოლარზე ხდება და ტენდერის ჩაშლის მიზეზიც ეს იყო. მაგრამ ჩვენ უნდა გამოვნახოთ თანხები ტრანსპორტის შესაძნად, მე როგორც ქალაქის მერს მნიშვნელოვნად მიმართა, რომ ქალაქში აღდგეს საქალაქო ტრასპორტი, სადაც გარკვეული კატეგორიის ადამიანები იმგზავრებენ უფასოდ და ისარგებლებენ შედავათთ.

— რას იტყვით ოქვენი ოპონენტების შესახებ, გასათვალისწინებელია მათი პრეტენზიები, შენიშვნები, რამდენად საქმიანია მათი შემოთავაზებები?

— პრეტენზიები იქნება თუ წინადადებები მზად ვარ გულდასმით მოვისმინო და თუ კი ქალაქს წაადგება, გავითვალისწინო მათი შენიშვნებიც, არ დაუშვება, რომ უგულებელყველი და არ გავითვალისწინო მათი შემოთავაზებული წინადადებები, გულწრფელად გეტყვით, მათი მხრიდან მხოლოდ ჩასაფრებული ადამიანების პოზიციას ვხედავ, ვიდრე ისეთებს, რომელთაც უხარიათ ჩვენი ქალაქის წინსვლა და რაიმე საინტერესო წინადადების შემოთავაზება.

— ოპონენტები თქვენ პირდაპირი შესყიდვის წესით მუნიციპიპალიტეტის საკუთრების გაცემის გამო გედავებათ, რატომ პირდაპირი წესით და არა კონკურსის წესით არ გასცემთ მუნიციპალიტეტის ქონებას, უფრო მომგებიანი არ იქნება ბიუჯეტისთვის? საქმე ძველი ბაზრის ტერიტორიაზე იჯარით გაცემულ ფართს ეხება, რომელსაც საკმაო ხმაური მოჰყვა.

— კანონმდებლობა საშუალებას მაძლევს პირდაპირი წესით განკარგვა განვახორციელო და ვფიქრობ, რომ ასეთი ფორმა უფრო მომგებიანი არის, უკეთეს პირბებში ჩავაყენებ ინვესტორს, ვინც მომმართა და კიდევ მომმართავს, დარწმუნებული ვარ ბაზარი, რომელიც წამგებიანი იყო, პირველად თავისი არსებობის მანძილზე გახდება მომგებიანი და სერიოზულ მოგებას მოუტანს ქალაქს. უფრო მეტს გეტყვით, ახალი გეგმები მაქს ბაზართან დაკავშირებით, მალე დაინახავს ოზურგეთელები, როგორ მოწესრიგდება ბაზრის წინა ფასადი, ასევე შიდა ტერიტორია, სადაც ადამიანებს შეეძლებათ კარგ გარემომი იყიდონ საჭირო პროდუქტი.

— რას იტყვით საფეხბურთო კლუბ „მერცხალის“ და საფეხბურთო სტადიონის რეაბილიტაციაზე, დღემდე სტადიონი სავალალო მდგომარეობაშია.

— ორი აიპი გაერთიანდა და მის ბაზაზე შეიქმნება ერთი აიპი ერთიდაგივე საქმეს ემსახურება. სტადიონთან დაკავშირებით გვაქვს სერიოზული გეგმები, სულ მალე დაიწყე-

ბა ბორის პაიჭაძის სახელობის სტადიონის რეაბილიტაცია და ოზურგეთს გადმოეცემა 5000 სკამი სავარქელი, გვექნება ორი ტრიბუნა კომფორტული სკამებით. აიპის ხელმძღვანელმა მამუკა გოგუაძემ აღადგინა სშხაპეები და მოაწყო გასახდელები. ვფიქრობ, მომავალ წელს უფრო კარგად შეცვდება ფეხბურთის გუნდიც და სტადიონიც მოწესრიგდება.

— გარემოვაჭრეები ძველი ბაზრის წინ უკვე გაყიდულ ფართს იკავებენ, საიდანაც მათ აღრე თუ გვან წსსვლა მოუწევთ, სად შეთავაზებთ აღტერნატიულ ფართს?

— აღტერნატიულ ფართს შევთავაზებთ ძველი ბაზრის ტერიტორიაზე, სადაც ავაშენებთ თანამედროვე ტიპის ფარდულებს და მათ მიეცმათ ეს ფართი ყოველგვარი გართულებების გარეშე.

— როგორი სოციალური პაკეტი აქვს ქალაქის მერიას?

— სოციალური პაკეტი 300 000 ლარს შეადგენს, სამწუხაოდ, ეს არ არის საკმარისი ყველა იმ ადამიანის დასახმარებლად, რომელიც ჩვენ მოგვმართავს, ძირითადად ვეხმარებით ადამიანებს, რომლებსაც მატერიალურად უჭირთ და აქვთ შესაბამისი სარეიტინგო ქულა, მაგრამ იმ ადამიანებს, რომლებსაც აქვთ გამოუვალი მდგომარეობა, სარეიტინგო ქულა არ გვაძლევს დახმარების საშუალებას, სარეზერვო ფონდიდან შეგვიძლია მისი დახმარების გაწევა, ვცდილობთ, შევუმსუბურებოთ ყოველდღიური ყოფითი პრობლემები იზურგეთელებს, თუმცა ყველას ვერ ვეხმარებით. განსაკუთრებული პრობლემაა ქალაქში სახლის სახურავების გადახურვის და რეაბილიტაციის კუთხით, ეს სოციალური დახმარების პაკეტში არ შედის. ჩვენ ბიუჯეტში ჩადებული გვაქვს მრავალინიანი სახლების სახურავების რეაბილიტაცია, რაოდენ გასაკვირიც არ უნდა იყოს, კერძო პირები ითხოვენ სახურავის შეკეთებას, ასეთი 187 ოჯახია ქალაქში, ახლა ამის შესაბემისი თანხები არ არის ბიუჯეტში, მომავალი წლისთვის ჩვენ მოსახლეობის ამ მოთხოვნას გავითვალისწინებთ და ამისთვის შესაბამისი თანხა გამოიყოფა.

— დასახელეთ ყველაზე მნიშვნელოვანი პროექტი, რომელიც ოზურგეთში ხორციელდება.

— ვფიქრობ, რომ ეს არის წყალმომარაგების სისტემის შეცვლა და შემდეგ აღმაშენებლის ქუჩაზე სანიალვრე არსის გაკეთება.

რუსულან რატიანი

მომავალი ცლიდან ბახმარო ზამთრის კურორტი იქნება

1 აპრილს საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელ ეროვნულ კომისიაში სამუშაო ჯგუფი მეორედ შეიკრიბა და ბახმაროში ელექტროენერგიის საკითხზე იძსჯელებს. ადგილობრივი ხელისუფლებიდან შეხვედრის ინტერესი საკრებულოს სოციალურ საკითხთა კომისიის თავმჯდომარემ, დავით შარაშიძე და კურორტ „ბახმაროს“ დირექტორმა, დავით საჯაიამ გამოხატეს. გამგების და საკრებულოს მესვეურები, ასევე ჩოხატაურის მაჟორიტარი დეპუტატის, თემურ ჭკუასელის ნარმომადგენელი სემეკში არ მივიღნენ. მთავარი ინფრასტრუქტურის ელექტროენერგიის გაუმართაობა დამსვენებლებს ბევრ პრობლემას უქმნის, ასევე კურორტის განვითარების პერსპექტივას აფერხებს. მიუხედავად ამისა ენერგო-პრო ჯორჯიის ნარმომადგენლებმა ისინი ვერ დაამდეგეს, განაცხადეს – თუ სახელმწიფო თანამონაბილეობა არ მიიღო, მარტო კომპანიის სახსრებით არ გადაწყდება.

– რატომ არის კომპანიისთვის შეუძლებელი კურორტზე ელემენტარული საქმიანობა დავიწყოთ? ჩოხატაურელებმა თუ ხელისუფლების მოქმედება ვერ დაინახეს, უკმაყოფილ ადამიანების განწყობა ბუმერანგის ეფექტით დაუბრუნდება. თუ გსურთ, ისევ ხელისუფლებაზე გადატყდეს ჯოხი, ეს თქვენი ნებაა – განაცხადა სოციალურ საკითხთა კომისიის თავმჯდომარემ დავით შარაშიძემ.

– ჩვენ არ ვართ პოლიტიკური ორგანიზაცია – აღნიშნეს სემეკის წევრებმა.

– როგორც ვხვდები საქმე ამ მიმართულებით მიდის, რადგან ჩვენთვის სასურველ შედეგს ვერ ვაღწევთ. მართალია, მარეგულირებელი კომისიის თავმჯდომარე ირინა მილორავა და მისი გუნდი მხარში გვიდგას და გვეხმარება, თუმცა ენერგო-პრო ჯორჯიასთვის ბახმაროში ინვესტიციის განხორციელება ეკონომიკურად მომგებიანი არ არის, თუ სახელმწიფო არ ჩაერია, ჩოხატაურელებს და ბახმაროს გვერდით არ დაუდგა, არაფერი გამოვა.

– რამე გადაწყვეტილება მიიღეთ შეხვედრაზე?

– კურორტს ამ ეტაპზე არ აქვს სტატუსი. მინა, რო-

მელზეც მესაუთორების სახლებია, მისი მართლზომიერი მფლობელები არ არიან. ეს საკითხი საკრებულოსთან არსებული ლეგალიზაციის კომისიას ეხება, რომლის თავმჯდომარეა მალხაზ ჩხიფაძე.

რედაქციისგან: არსებობს პრეზიდენტის №660 2007 ნლის 24 ნოემბრის ბრძანებულება პროექტის შემთანხმებელი და მშენებლობის ნებართვის გამცემი ორგანოს მიერ უნებართვოდ ან/და პროექტის დარღვევით აშენებული ობიექტების ან მათი ნაწილის ლეგალიზების შესახებ გადაწყვეტილების მიღების წესის დამტკიცების თაობაზე. არქიტექტურულ-სამშენებლო საქმიანობაზე სახელმწიფო ზედამხედველობის შესახებ საქართველოს კანონის მე-8 მუხლის მე-3 პუნქტის „ა.ა“ ქვეპუნქტის შესაბამისად დამტკიცდეს პროექტის შემთანხმებელი და მშენებლობის ნებართვის გამცემი ორგანოს მიერ უნებართვოდ ან/და პროექტის დარღვევით აშენებული ობიექტების ან მათი ნაწილების ლეგალიზების შესახებ გადაწყვეტილების მიღების თანდართული წესი. ბრძანებულება გამოქვეყნებისთანავე ამოქმედდა.

წესის მოქმედება ვრცელდება მხოლოდ იმ ობიექტებისა და მათი ნაწილების მიმართ, რომელთა მშენებლობა ბრძანებულების ძალაში შესვლის დროისათვის დასრულებულია. ობიექტების ან მათი ნაწილების ლეგალიზების შესახებ გადაწყვეტილებით ხდება ობიექტების ან მათი ნაწილების დაკანონება, ლეგალიზება იმავდროულად ნიშნავს ობიექტის ან მისი ნაწილის საექსპლუატაციოდ ვარგისად აღიარებას და მის ექსპლუატაციაში მიღებას. ლეგალიზების შესახებ გადაწყვეტილებას იღებს საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრული მშენებლობის ნებართვის გამცემი შესაბამისი ორგანო.

ბახმაროში არსებული სახლების მფლობელებმა შესაბამის სამსახურს უნდა მიმართონ და საკუთრების ლეგალიზება მოითხოვონ.

– ბახმაროში ყველაზე სავალალო მდგომარეობაა. კურორტზე 1200 აბონენტია, ამას ემატება მის ირგვლივ

დავით შატაშიძე

მომთაბარე მოსახლეობა, მათ ელექტროენერგია ესაჭიროებათ. ჯამში 5000 აბონენტამდე გვყავს. საკურორტო სეზონზე 50 და 100 ლარის მოსაკრებელია დაწესებული, დახარჯული თანხა ენერგო-პრო ჯორჯიას უნაზღაურდება. მოწოდებული ელექტროენერგია დაბალი ხარისხისაა, არავინ ზრუნავს შიდა ქსელის მოწესრიგებაზე, ვერ ხერხდება ტრანსფორმატორების დადგმა. ყველა უნიკას უნდა მივმართოთ, რომ ეს საკითხი საბოლოოდ გადაწყდეს, ასევე წყლის რეაბილიტაციის გეგმაც შევიმუშაოთ. მომავალი სეზონიდან ბახმარო ზამთრის კურორტი გახდება. ტრაქტორის საშუალებით გაინმინდება გზები, იმუშავებს სასტუმრო – განაცხადა კურორტის დირექტორმა, დავით საჯაიამ.

საქ. ენერგეტიკისა და წყლის მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის ელექტროენერგეტიკის დეპარტამენტის ხელმძღვანელი ნუგზარ პერიძე: ეს ჩვენი მეორე შეხვედრაა, ვფიქრობ, არსებულ პრობლემასთან დაკავშირებით გარკვეული თანმიმდევრულობა გვაქვს. მოგეხსენებათ, ბახმარო კურორტია, სადაც ელექტროენერგიის მოხმარება სეზონურია. ენერგო-პრო ჯორჯია კერძო კომპანიაა, რომელიც ელექტროენერგიას ყიდულობს, გადაცემას, განაწილებას და ადგილზე მიტანას უზრუნველყოფა, შემდეგ შესაბამის საფასურს იღებს. ბახმაროში არის რამდენიმე ტრანსფორმატორი და მრიცველი, რომელიც პერსონიფიცირებული არ არის. საქმაოდ რთული პრობლემაა, ამიტომ კომპლექსური მიდგომაა საჭირო, საკითხის მოწესრიგებაში სემეკი თავისი კომპეტენციის ფარგლებში მიიღებს მონაწილეობას. მუნიციპალიტეტის წარმომადგენლები დაგვპირდნენ, რომ იმ ადამიანების სიას მოგვანოდებენ, რომელიც დახარჯული ელექტროენერგიის ამოღებაში მონაწილეობენ. ხოლო კომპანიას მოვთხოვთ, სანამ იმ ქსელს ემსახურება, აღრიცხოს, შემდგომ მოახდინოს აღრიცხული და დარიცხული ელექტროენერგიის შესაბამისი ქვითრის გაცემა. აუცილებელია, ეს პროცესი სამართლებრივ ჩარჩოში მოექცეს. რაც შეეხება ტექნიკურ დეტალებს, ძაბვის ხარისხი, ნაბეღლავიდან დაახლოებით 25 კილომეტრის მანძილზე 10 კილოვოლტიანი ხაზი ასეთ დატვირთვას ვერ გაუძლებს, ამიტომ უხარისხო ელექტროენერგია მიეწოდებათ. აუცილებელია დიდი მოცულობის ინვესტიცია განხორციელდეს. ენერგო-პრო ჯორჯიას წარმომადგენლებმა უნდა დაიწყონ საპროექტო მონაცემების მოგროვება და პროექტზე მუშაობა, იმისთვის,

რომ დავაზუსტოთ, რა თანხაა საჭირო. ჩვენ ასევე მივმართავთ ენერგეტიკისა და ეკონომიკის სამინისტროებს. მოგეხსენებათ, არსებობს უშუქო სოფლების პროექტი. კერძო კომპანიამ 2000 აბონენტზე 25 კილომეტრზე აიყვანოს 35 კილოვოლტიანი ხაზი, დადგას ქვესადგური, მოაწესრიგოს შიდა ქსელი, დააყენოს აღრიცხვა, მათთვის მომგებიანი პროექტი არ იქნება. ამიტომ სახელმწიფოს ჩარევის გარეშე საკურორტო ინფრასტრუქტურა ვერ მოწესრიგდა. ორევე უნიკას გავუგზავნით შეტყობინებებს, ჩოხატაურის მუნიციპალიტეტის მიმართვის შედეგად, სამთავრობო სტრუქტურები ჩაერთვებიან და თანამედროვე ცივილიზებული კურორტის განვითარებისთვის ყველა წინაპირობა შეიქმნება.

– ტექნიკურად გაუმართავი ელექტორსადენების შედეგად შეიძლება ადამიანების სიცოცხლეს საფრთხე შეექმნას, კანონმდებლობით სემეკი ვალდებულია ზედამხედველობის ფუნქცია შეასრულოს. ვის ეკისრება პასუხისმგებლობა?

– უსაფრთხოების ნორმების დაცვაზე პასუხისმგებლობა ქსელის მესაკუთრეს ეკისრება. ენერგო-პრო ჯორჯია ელექტროენერგიას აწვდის, თუ შემდეგ მიერთებულ ქსელში უსაფრთხოებისა და ტექნიკის ნორმები ირღვევა, მან უნდა მიაწოდოს.

– თუმცა წლების მანძილზე საკმაოდ დიდ შემოსავალს იღებს, ამიტომ აწვდის ელექტროენერგიას. მოსაკრებელი არ არის სამართლიანად განაწილებული, შეიძლება ითქვას, ეს კორუფციის წყაროა?

– მათი შემოსავალი, იმ მომსახურეობასთან შეფარდებით, რაც მიმდინარეობს, საკმაოდ მცირეა, რადგან რთულ ობიექტზე, დიდ მანძილზე, მკაცრ რელიეფურ პირობებში აწვდის ელექტროენერგიას. ჩვენ კომპანიას მოვთხოვთ, შეამოწმოს ქსელი, თუ უსაფრთხოების ნორმები ირღვევა, აღარ მიაწოდოს, მაგრამ ეს პრობლემას ვერ მოაგვარებს, ამიტომ კომპლექსური მიდგომაა საჭირო, ყველა უნიკას, თავისი კომპეტენციის ფარგლებში და შემჭიდროებულ ვადებში უნდა იმოქმედონ.

რედაქციისგან: ბახმაროში ელექტროენერგია მბუუტავ სანთელს ჰგავს, რაც დამსვენებლების დიდ უკმაყოფილებას იწვევს. ქაოტური ვითარება და მოუწესრიგებელი საბაზო ინფრასტრუქტურა კი კურორტის განვითარებას აფერხებს.

ლელა სურმავა

ქუთაისის აეროპორტის გეზეორღობის ოფიციალური განხილვა გაისცა

18 მარტს შპს „საქაერონავიგაციამ“ ქუთაისის აეროპორტის ტერიტორიაზე მეტეოროლოგიური ოფისის ახალი შენობას გახსნა, რომელიც მეტეოროლოგიური სამსახურის დამკვირვებლებისა და ოპერატიული რადიოცენტრის თანამშრომლებისთვის იქნება განკუთვნილი.

ოფისის ახალი შენობის გახსნას საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის მთადგილე ნათია მიქელაძე, „საქაერონავიგაციის“ გენერალური დირექტორი გოჩა მეზვრიშვილი, სახელმწიფო რწმუნებულ-გუბერნატორი იმერეთის რეგიონში გივი ჭიჭინაძე, ქუთაისის მერი შოთა მურდულია და სხვა ოფიციალური პირები დაესწრნენ.

ქუთაისის მეტეოროლოგიური სამსახურის ახალი ოფისის შენობის დაზიანი ჰილანდიურ არქიტექტურულ კომპანია „UN Studio“-ს ეკუთვნის, მუშა პროექტი კი შპს „კაპიტელმა“ შექმნა. სამშენებლო სამუშაოები ქართულმა სამშენებლო კომპანია შპს „რონკომ“ 2013 წლის 30 დეკემბერს დაიწყო და გეგმის მიხედვით, 2015 წლის მარტში დაასრულა. თანამედროვე ტიპის შენობა სრულად აკმაყოფილებს საავიაციო მეტეოროლოგიის სფეროში არსებული ორგანიზაციების – ICAO-ს (სამოქალაქო ავიაციის საერთაშორისო ორგანიზაცია) და WMO-ს (მსოფლიო მეტეოროლოგიური ორგანიზაცია) მარეგულირებელი დოკუმენტების მოთხოვნებს.

შენობაში მოეწყო მეტეოროლოგიური დამკვირვებლის სამუშაო ადგილი და განთავსდა ამინდზე დაკვირვების ავტომატური სისტემის ოპერატიული კომპიუტერი. ცენტრი აღიქვრვა საუკეთესო თანამედროვე ტექნოლოგიებით, რომელიც განკუთვნილია ამინდის, კლიმატის და ჰიდრომეტეოროლოგიური გაზომვის, პროგნოზისა და ანალიზის თვეს.

ინფორმაციისთვის: 2014 წელს მეტეოროლოგიურმა სამსახურმა ხარისხის მართვის შესაბამისი ISO სერтиფიკატი მიიღო და საავიაციო კლიმატოლოგიური ხასიათის წიგნი (ISBN 978-9941-0-7210-9) – „საქართველოს საერთაშორისო აეროპორტების კლიმატოლოგიური ცნობარი“ გამოიშვა. მეტეოროლოგიური სამსახური, არსებული შიდა პროცედურის მიხედვით, აღნიშნული მიმართულების წიგნის გამოშვებას ყოველწლიურად გეგმაეს.

შპს „საქაერონავიგაცია“ დიდ მნიშვნელობას ანიჭებს ორგანიზაციის ცალკეული სამსახურების საერთაშორისო სტანდარტებთან შესაბამისობაში მოყვანას, რაც კიდევ უფრო მეტად უწყობს ხელს ფრენის უსაფრთხოების დონის ამაღლებას და საპარავო მოძრაობის ორგანიზების პროცესში საავიაციო შემთხვევებისა და ინციდენტების გამომწვევი რისკ-ფაქტორების მინიმუმამდე დაყვანას, რაც „საქაერონავიგაციის“ მთავარი მიზანი და გამოწვევაა.

საქართველოს ტრანსპორტ- ინფირმული და მომავალი გადახდების შემთხვევაში

თემა, რომელიც ამჟამად ავირჩიეთ, ხშირად ყოფილა ფართე აუდიტორის პლეიმიკის საბაზი, საკითხი, მართლაც, მწვავეა თავისი არჩევანით, აზრთა სხვადასხვაობით, მიღვიმით. საით ვისწრაფვით, რა გველის არჩევანის საბოლოოდ დამტკიცების შემთხვევაში? როგორ აისახება შედეგი ჩვენი ქვეყნის აწმყოსა და მომავალზე... გაამართლებს კი ჩვენს იმდებადს?.. ამ და სხვა მრავალ კითხვაზე შეგიძლიათ, გამოხატოთ თქვენი აზრი, გაგვიზიაროთ თქვენეული ხედვა. ჩვენი სტუმრები არიან: დევაძე ლალი-606: ჯანელიძე ედიშერ 506: ეძგვერაძე ნელი 326: ბარამიძე ნუგზარ 406.

უგ. – მაინც საითკენ იხრება უმეტესობის სასწორი... რუსეთისკენ თუ ევროპისკენ, ფაქტია, ევროპისკენ, მაგრამ თქვენი აზრით, ჰყავს ბევრი მიმდევარი რუსეთისკენ მიმავალ გზას?

ე.ნ. – იცით, რას ვიტყოდი... ჩვენ უკვე ერთხელ ვიყავით ევროპაში, მაგრამ არანაირი სიკეთე ამას არ მოჰყოლია, მივიღეთ ერთი რამ, ადამიანების გახრნა, სწრაფვა მავნე ჩვევებისადმი. ისტორია მეორდება, ჩარხი ტრიალებს. გავიდა წლები, საუკუნეები და ისევ იქეთკენ მივექანებით, საიდანაც უკვე ერთხელ გამოვედით. გაუცნობიერებელის ძიებაში ვართ და ვერც კი მივმხვდარვართ, რა არის ეს რაღაცა. წარმოუდგენიათ, რომ ნატოში ინტეგრაციით, მყუდრო თაშესაფარს ჰქოვებენ... დაგვეხმარა ვინმე, როცა რუსმა თავისი ჩექმა ფეხზე დაგვაჭირა?..

დ.ლ. – მაშინ არ გვქონდა ევროპასთან ისეთი მჭიდრო ურთიერთობა, როგორც ახლა...

უგ. – ახლა გვაქვს მჭიდრო ურთიერთობა? თუ თქვენ ფიქრობთ, „რომ ევროპასთან მჭიდრო ურთიერთობა გვაკავშირებს,“ შეიძლება უფრო კონკრეტულად გვითხრათ, რაში გამოიხატება ეს სიმჭიდროვე?

ე.ნ. – თუნდაც ის რომ ხელი მოეწერა ასოცირების ხელშეკრულებას. მე არ ვამტკიცებ, რომ ეს ძალიან ბევრს ნიშნავს, მაგრამ არც ძალიან ცოტა ისტორიული თვალსაზრისით. ბევრი რამის გაკეთებაა შესაძლებელი ამ ხელშეკრულების წყალობით. ბევრ ახალს და საინტერესოს ჩაიყარა საფუძვლი და მომავალშიც ასე გაგრძელდება...

ე.ნ. – ასოცირების ხელშეკრულების მიხედვით რას გვპირდებიან?.. ლეგერთმა ნუ ქნას და ქვეყნის რეალობაში კვლავ დადგეს კრიტიკული მომენტი, გაგვინევენ სამხედრო დახმარებას, თუ ისევ ჰუმანიტარული ძონ-

ძეულითა და საფენებით შემოიფარგებლიან? დაიმახსოვრეთ ჩემი სიტყვა, გავა წლები, თან ძალზე ბევრი და ჩვენ ისევ „ნატო“-ს თვალებში შემყურე დავრჩებით, იქედან კი ისევ დაგვიპირდებიან, რომ საქართველო აუცილებლად შევა ნატოში, ქვეყანა აუცილებლად მიაღწევს წარმატებას, ოლონდ ამისთვის გარკვეული კრიტერიუმების დაცვა იქნება საჭირო... რომ მოხდეს სასანაული და მიგვიღონ ნატოში, რაც ძალზე შორეულ პერსპექტივად მეჩვენება... შორეულში ვგულისხმობ 15-20 წლინადს, საკითხავია, იმ დროისთვის რა მდგომარეობაში ვიქნებით. ამ პერიოდში კი საქართველომ უნდა შეასრულოს მითითებები, ფეხებზე გაეგოს „კეთილის მსურველს“ და ანარმონის მტკიცებული რეფორმები... და ეს ყველაფერი საკუთარი ხალხის ხაჯჯზე. ლირს ამ ყველაფრად „ნატო“? რა ვიცი, მე პირადად არ მიღირს, თუნდაც იმ ბიჭების სისხლად, უცხო ქვეყანას და გადამთიელს რომ ენირებიან მსხვერპლად და რისთვის?.. იმისთვის რომ, აქ... მაპატიეთ, ვლელავ, სისხლის სანაცვლოდ მანქანებზე ახალი ნომრების შემოღების უფლება მოგვანიჭონ და მსგავსი სისულელები?..

ბ.ნ. – გეთანხმებით, დღეს ჩვენი ახალგაზრდები და არა მხოლოდ ახალგაზრდები, თავს იწონებენ საკუთარი სამანქანე ნომრებით. ზოგს საკუთარი სახელი აურჩევია და ყველას ამცნობენ, თუ რა სახელის მატარებელი მართავს საჭეს. ზოგს კიდევ საკუთარი სტატუსის ამსახველი წარწერა დაუფიქსირებია საქვეწოდ და ამას ეძახიან ასოცირების ხელშეკრულებით მიღწეულ წარმატებას. ჩვენ თუ ვირჩევთ ევროპულ კურსს, იმაშიც უნდა ვიყოთ დარწმუნებული და გარანტირებული, თუ რა მხრივ იქნება ჩვენთვის სასარგებლო და არა მხოლოდ ერთი მხარისთვის.

უგ. – რა მიგაჩიათ ამ შემთხვევაში ერთი მხარისთვის სასარგებლო გადაწყვეტილებად?

ე.ნ. – ერთ-ერთ ცოცხალ მაგალითად ჩვენი ბიჭების უცხო ქვეყანაში მსახურება, ხმირად გვახსენებენ ჩვენი ქვეყნის ინტერესებისთვისო, რა გაგვიკეთეს სანაცვლოდ, ერთი თავისი ჯარისკაცი გამოუშვეს და იომა ჩვენი ქვეყნისთვის? ამის გაგება არ უნდათ... დამკვირვებლები და აღმშენებელი იცოცხლეთ მრავლად გაიმეტეს.

ბ.ნ. – ჩაეთვალათ კიდეც მოვალეობის მოხდაში.

ჯ.ე. – აი, გისმენთ და უბრალოდ მიკვირს, ასე ხელალებით რატომ გადაუსვით ყველაფერს ხაზი? დამკვირ-

ვებლები... აღშფოთება... მოვალეობა, – ირონიულად რომ გაიძახით, ის დამკვირვებლები იყვნენ ყოველდღიურად რომ აფიქსირებდნენ ჩვენს ქვეყანაში მიმდინარე მოვლენებს, მსოფლიოს ამცნობდნენ და ქვეყნის ლიდერებს ამ ყველაფერზე თავისი რეაქცია ჰქონდათ. რომ არა აღშფოთება მათი მხრიდან, ჩვენ მეტად მძიმე მდგომარეობაში ვიქნებოდით, ვიდრე დღეს ვართ.

– ე.ნ. – აზრი... აზრი ამ ყველაფერის... შეძლეს რუსეთის შეჩერება... შეაკავეს მავთულხლართები?

დ.ლ. – თქვენ შედეგი ვერ შენიშვნეთ... არ გაგიგიათ, რომ რუსეთს სანქციები დაუწესეს და აგრესორი უნდა დეს?

ე.ნ. – მერე რა მოხდა?.. ცნო თავი აგრესორად... შეეშინდა სანქციების?

ჯ.ე. – ყველაფერს ერთ ჭრილში ნუ შეეხედავთ. ცოტა პოზიციური მხარეც დავინახოთ. ვფიქრობ, ადამიანური უმადურობაა და მეტი არაფერი...

ჭ.გ. – რას, ფიქრობთ თქვენ, უმეტესობის მიდგომა ამ საკითხისადმი უარყოფითია. ჩავთვალოთ, რომ უმეტესობა ჩვენი მოსახლეობის უმადურია და ვერ ხედავს, ან არ აქვს სურვილი დაინახოს სასიკეთო ძრები?

ბ.ნ. – არა, ასე არ არის. ჩვენ ადამიანები მოვლენებს ადექვატურად აღვიქვამთ, მართალია, აზრთა სხვადასხვაობა თან ერთვის ყველა საკითხზე მსჯელობას, მაგრამ არა იმ დოზით, რომ უმეტესობამ აღიაროს დღევანდელი ქვეყნის მდგომარეობის, იგივე ჩვენივე დღევანდელი თემიდან გამომდინარე, ქვეყნის ინტეგრაციის საკითხის დადგებითი მხარე, ჩამეთვალოს თუნდაც უმადურობაში...

დ.ლ. – რუსეთი არ გვინდა... ამერიკა არ მოგვწონს... არც ნატო გვესიმპათიურება... გეკითხებით, – რა გვინდა? ვიღაც ხომ უნდა გვედგეს გვერდით, ჩვენივე ქვეყნის ინტერესების დაცვის მიზნით?

ე.ნ. – სწორედ ამ ინტერესებზეა საუბარი, ჩვენს სასარგებლოდ არაფერი კეთდება. მე ისეთი რუსეთი მინდა, რომელიც ჩემისა არ დაგვიბრახუნებს, ისეთი ევროპა მინდა, თითო რომ არ დაგვიქნევს და შენიშვნას არ მოგვცემს გატარებულ რეფორმებზე და საქმეებზე. ამ საქმეებს მხოლოდ თავის სასარგებლოდ არ გამოიყენებს. ისეთი რუსეთი და ევროპა მსურს, ჩვენს საშინაო საქმეებში რომ არ ჩაერევა და საჭიროების დროს გვერდით დაგვიდგება.

ბ.ნ. – მხოლოდ შეშფოთებით სხვა ქვეყნისგან დაჩაგრულ ქვეყანას დიდად არაფერი შეემატება. რუსეთმა თავზე გადაგვიარა და ფიზიკური დახმარების ნაცვლად, ტრიბუნებიდან გამოხატავდნენ შეშფოთებას მიმდინარე მოვლენებზე და მხოლოდ სიტყვიერად მიმართავდნენ რუსეთს, შეეჩერებინათ აგრესია.

ჯ.ე. – ფიზიკურად ვერცერთი ქვეყანა ვერ დაგვეხმარება, ჯერ ამ საფეხურზე არ ვიმუშოვებით.

ე.ნ. – თუ ვერ მივედით იქამდე, სანამ დახმარების

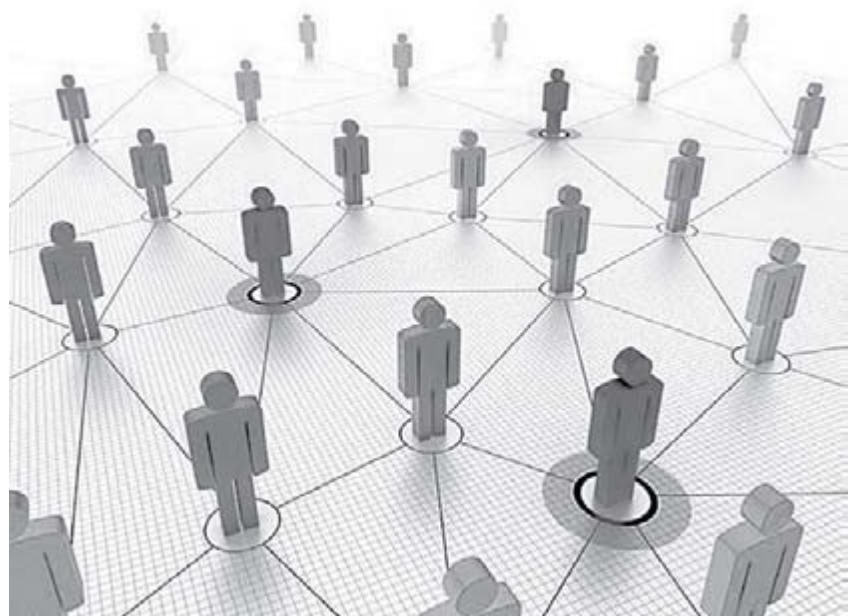
ღირსი გავხდებით, რად გვინდა ასეთი...

ჯ.ე. – მივალთ, ამის იმედი გქონდეთ. რაც შეეხება სამხედრო დახმარებას, არცერთ ქვეყანას არ აძლევს ხელს ძალის დემონსტრირება. ერთ-ერთი მიზეზიც ნატოში განვერიანების გახანგრძლივების, ტერიტორიული მთლიანობის პრობლემაა. ერთი პატარა ქვეყნის გულისფვის არც ერთი მათგანი არ წავა რუსეთის წინააღმდეგ.

დ.ლ. – ბრიუსელში ყოვნისას ჩვენმა დელეგაციამ ის შედეგი დადო, რომ 30 000 000-ის დახმარებას მიიღებს, რაც გარკვეულწილად წინ წასწევს ქვეყანას.

ბ.ნ. – ხალხს რა... გაჭირვებულ ხალხს რა ამით... გაჭირვებული გაჭირვებულად რჩება... მათხოვარი, მათხოვრად... ამ მხრივ ხომ მაინც არაფერი იცვლება. რა თქმა უნდა, ჩატარდება რაღაც სამუშაოები, თავისი ხინჯებით, უზუსტობებით. წახევარი თანხა აღირიცხება ქადალდზე, რაც შეეხება მეორე ნახევარს, როგორც ხდება ხოლმე...

უ.გ. – რა ხდება ბატონონ ნუგზარ, იქნებ დაასრულოთ თქვენი აზრი, როგორ ფიქრობთ რა მოსდის თანხის მეორე ნახევარს?

ბ.ნ. – მოდით, მარტივად ვიტყვი, გაიძახიან გზები კეთდება... ისეთი საქმე კეთდება, რაც მაგანთა ჯიბებს ასევებებს. ამ საქმიდან ფული ფულს აკეთებს. რა საჭიროა ყოველ წელიწადს და ყოველი ხელისუფლების შეცვლისას გზების შეკეთება, ხომ შეიძლება ერთხელ მაინც ისე გაკეთდეს, ყოველწლიური შეკეთება არ დასჭირდეს?

ქვეყანაში ბავშვები შიმშილით იხოცებიან, ამათ კიდევ არ იციან თანხები როგორ გაფლანგონ. რამდენი ოჯახია ჩვენ თვალწინ, რომელთაც ბავშვების გამოსაკვებად ელემენტარული პირობები არ გააჩნიათ. ან რა უნდა ქნას ადამიანთა იმ კატეგორიამ, რომელთაც არ აქვთ საპენსიო ასაკი და არც ხელფასი და დახმარება? მეტი უსამართლობა რა გინდათ... მსგავსი რეფორმებისკენ მოუწოდებს ნატო? ამაში უხდიან მილიონებს, კიდევ მე-

ტად გაუჭირვეთ ხალხსო? ვინმე თუ მილიონებს გვირცხავს, ეს ყველაფერი ვალი და ვაშია, რომელიც წლების შემდეგ ჩვენმა შვილებმა და შვილიშვილებმა უნდა გადაიხადონ, აი ასეთ მძიმე მემკვიდრეობას უტოვებენ შთამომავალთ, გაიყიდა საქართველო... გაყიდულია ყველაფერი ადამიანების ჩათვლით, ის რომ მოსახლეობის ნახევარზე მეტი გასულია საზღვარგარეთ და იქ ყოველდღიური ლუქმა-პურისთვის უწევს ბრძოლა. ჩვენი მთავრობიდან ისინი, ფაქტობრივად, განწირულნი არიან და ეს არის მათი რეფორმატორული მიზნები?

ჟ.გ. – ხალხის ქვეყნიდან გადინება რეფორმების ნაწილად მიგაჩნიათ?

დ.ლ. – რეფორმები მტკიცნეულ პროცესს უკავშირდება, მსგავსი გამოცდა ბევრმა ქვეყანამ გაიარა და დღეს ეს ქვეყნები ნატოს წევრები არიან. ჩვენ ახლა გავდივართ ამ საფეხურებს და ამას უნდა შევეგუოთ.

ბ.ნ. – რას უნდა შევეგუოთ, პოლიცია რომ სახლში იმისთვის მოგაკითხავს, საკუთარ ეზოში ხე მოგიჭრია და ჯარიმის ქვემდებარე ხარო, ესაა რეფორმა? ეს რეფორმა კი არა, ვიდაც სულელის მოგონილია, ვერ ავუვლით გვერდს, იგანიშვილმა მიუხედავად იმისა რომ პირსისხლიანი რეჟიმი მოგვაცილა, იმედები ვერ გაამართლა...

ჯ.ე. – რას ერჩით იმ კაცს, ნავიდა თავის გზაზე, ახლა მარგველაშვილს მოთხოვთ პასუხი.

ე.ნ. – აი, თურმე რა... ნავიდა?.. სად ნავიდა... ამოილო თავისი, ანი თავში ქვა გიხლიათო და ნავიდა... ჩვენთვის, უბრალო ადამიანებისთვის ცოტა არ იყოს გაუგებარია, ან რატომ მოვიდა, ან რატომ ნავიდა, ეს ჰქონდა მიზნად? რომ ვერ მოსულიყო ხელისუფლებაში, საინტერესოა, როგორ შეძლებდა თავისი დანახარჯის ამოღებას... ან რატომ მოვთხოვ მარგველაშვილს და არა ლარიბაშვილს, იგი ხომ იმაზე მეტს იღებს საკუთარ თავზე, ვიდრე მისი სტატუსითავა გათვალისწინებული. ბოლოს და ბოლოს ვინ არის ეს კაცი, პრეზიდენტიცაა, პრემიერ-მინისტრიც და პროექტორიც? რატომ ვაძლევთ ამდენის უფლებას, რატომ არ რეაგირებს ამაზე საზოგადოება, ხომ არ ჰგონიათ, ხალხი ვერაფერს ხედავს და არაფერი ესმის. ხალხს არაფერი გამოყენება, ერთ დღესაც იქნება ამოხეთებას უფლებანი... აქ ჯარიმებზე იყო საუბარი... პირადად ჩემთან რომ მოვიდეს ვინმე და ეზოში მოქრილი ხისთვის ჯარიმა დამაკისროს, არ ვიცი, რა მოხდება, ალბათ, საკუთარ თავზე პასუხს არ ვაგებ... ეს რა უძებურებაა, ესეც ევროპასთან ინტეგრაციის ნაწილია? მეტი უკეთესი ვერაფერი მოიფიქრეს?

ბ.ნ. – ალბათ ვერა, ვაის გავეყარე და უის შევეყარე, – სწორედ ასეა ჩვენი საქმე. ვინ იფიქრებდა, ნაციონალები სანატრელი გაგვიხდებოდა, ასეთი აზრები მაინც არ ანუხებდათ, შედარებაზე თუ მიდგება საქმე, დიდ განსხვავებას ვერ ვხედავ. გამოდის, რომ გარდა ცოცხების თემისა, სხვა არაფრით სჯობნიან წინამორბედთ. დაუჩიმებიათ, იმაზე უარესად არ იქნება საქმე, ვიდრე წინათ, – გამაგებინეთ ეს რა ლოგიკაა. ესენი გარეშე თვალის ასახვევად ერთიანობასაც ვერ ინარჩუნებენ...

ჟ.გ. – თქვენივე ნაზრევიდან გამომდინარე გკითხავთ,

ნაციონალებს აქვთ გამარჯვების შანსი მომავალში?

ბ.ნ. – ჩემი აზრით აქვს, თუ, რა თქმა უნდა ასე გაგრძელდა.

ე.გ. – ნაციონალებს არანაირი გამარჯვების შანსი არ აქვთ, მათი დრო ისტორიას ჩაბარდა.

ჟ.გ. – ვინ მიგაჩნიათ მომავალ საპრეზიდენტო და საპარლამენტო არჩევნებში გამარჯვების ღირსად?

ე.გ. – ამას დრო გვიჩვენებს, თუმცა დიდი შანსი აქვს პატრიოტთა ალიანსს და არ გამოვრიცხავ თავისუფალ დემოკრატებს, მასში ბევრი ღირსეული ადამიანია განევრიანებული.

ბ.ნ. – დარწმუნებით ვაცხადებ, რომ მომავალ არჩევნებში კვლავ ორი პარტია იქნება წინა პლაზე წამოწეული, ნაციონალური მოძრაობა და ოცნება, აქედან მეტი წილი, რა თქმა უნდა, ოცნებას ერგება.

ჟ.გ. – თქვენი აზრით, არჩევნებამდე შესაძლოა თუ არა ჩამოყალიბდეს ახალი ძალა, რომელიც კონკურენციას გაუწევს არსებულ ხელისუფლებას და თქვენს მიერ დასახელებულ ორ პარტიას?

ბ.ნ. – გამორიცხვის მეთოდით თუ ვიმსჯელებთ, გამორიცხვული არაფერია.

ჟ.გ. – როგორია თქვენი აზრი ევროკავშირთან ასოცირების ხელშეკრულების რატიფიცირებასთან დაკავშირებით, მიგაჩნიათ იგი წლის მიღწევად?

ბ.ნ. – გადაუჭარბდლად შეიძლება ითქვას, რომ ეს ნამდვილად არის წლის მიღწევა, ვისაც დანახვა არ უნდა, რა თქმა უნდა, არ დაინახვა... .

ე.გ. – უურნალის მოწვეულმა სტუმრებმა წინა ნომრებშიც ისაუბრეს ამის თაობაზე, ითქვა და კიდევ ვიმეორებ, ხელშეკრულებაზე ხელმოწერა ბევრს არაფერს წიშნავს, თუ რატომ ამაზეც აქვთ თავიანთი აზრი, რაშიც ასი პროცენტით ვეთანხმები, დავამატებ მხოლოდ ერთ წიუანს, ამ ხელშეკრულების საფუძველზე თამბაქოს ფასი იზრდება, რომ შევძლოთ და გავუტოლდეთ ევროსტანდარტებს, რაც შეეხება ხელშეკრულების რატიფიცირებას, ჯერ კიდევ დამუშავების პროცესში. პროცესში ყოფნა, არ წიშნავს რატიფიცირებას. რატიფიცირების საბოლოოდ დამტკიცებისთვის ჯერ კიდევ ბევრი რეფორმების გატარებაა საჭირო, აი ასეთ ილუზიებში გვამყოფებს მთავრობა... ახლა კიდევ ნაგვის დაყრისთვის შემოიღეს ჯარიმები. რა თქმა უნდა, ნაგვი არ უნდა დაყარონ, მაგრამ საქმე იმაშია, როგორ დაჯარიმებენ, მაგალითად პიროვნება საკეთი იბიქტის მეპატრონება, იგი უნდა დაჯარიმდეს იმ ნარჩენების დაყრისთვის ახლომდებარე ტერიტორიაზე, რასაც იგი ანარმობს და რაც მის მოხმარების არეალში შედის და არა ქარის მიერ მოტანილი ნაგვის გამო. ჩემი აზრით ამ კანონს დიდი გაუგებრობა და უკმაყოფილება მოყვება.

ჟ.გ. – კანონები ადამიანების ინტერესებზე მორგებული უნდა იყოს, მიედია, მიღებული კანონებით არავინ დაზარალდება, საზოგადოებამ კი თავის მხრივ ფეხი უნდა აუწყოს არსებულ სისტემას და ეცადოს, წესები დაიცვას. მაღლობას მოგახსენებთ მოპრძანებისთვის და თქვენი აზრის ღიად გამოხატვისთვის.

ირინა რამიშვილი

უგრალო აღამიანების უგრალო პროცესი

ნათქვამია, – „ყველა პროფესია დასაფასებელია,“ – ერთგულად ემსახურებოდე არჩეულ პროფესიას მთელი ორმოცდახუთი წელი, მართლაც, ერთგულებას ნიშავს. სწორედ, სამი ასეთი ადამიანი გვინდა წარმოგიდგინოთ, უბრალო პროფესის უბრალო ადამიანები და ჩვენი ამ პატარა მონათხოვით სამზეოზე გამოვიტანოთ მათი მრავალწლიანი შრომის შედეგი. ისინი ჩოხატაურის საყოფაცხოვრებო მომსახურების დალაქები არიან: მამალაძე მონავარდი, კვინტრაძე მურადი და მახარაძე ჯოტო. ჩვენ დავინტერესდით მათი ყოველდღიური ყოფით, მომხმარებლის რაოდენობით, სამუშაო პირობებით და კითხვებით მივმართოთ მათ.

კვინტრაძე მურადი დაიბადა 1942 წ. სოფ. ნიფნარში, საყვარელ საქმეს ემსახურება 1974 წ-დან. მუშაობს როგორც ძველი, ასევე ახალი მეთოდებით მუშაობს. აღნიშნავს, რომ მუშაობა საშუალო პირობებში უწევს და არის გამომუშავებაზე. რაც შეეხება მომხმარებლის რაოდენობას, ნამდვილად არ უჩივის, სტუმრობენ როგორც შეჩერეული კლიენტები, ასევე ახალგაზრდებიც, უკმაყოფილო კლიენტი ნაკლებად ჰყავს. თავისუფალ დროს ერთმანეთთან საუბარში ატარებენ.

მახარაძე ჯოტო დაიბადა 1964 წ. სოფ. იანეულში. საყვარელ საქმეს ემსახურება 1975წ-დან. სამუშაო პროცესს ძველი და მისეული მეთოდებით ეწევა, ამბობს, რომ მუშაობა სახარბილო პირობებში არ უწევს, მაგრამ იმედი აქვს, რომ მდგომარეობა გამოსწორდება და მომსახურეობის

პირობებიც გაუმჯობესდება. მომხმარებლის რაოდენობასაც უჩივის. ძირითადათ მასთან მიჩეული ადამიანები აყითხავენ. ცდილობს, ახალგაზრდების მოთხოვნა შეძლებისდაგვარად დააკმაყოფილოს. არ მაღავს, რომ უკმაყოფილებაც გამოუთქვამთ განეული სამსახურისთვის, მაგრამ რაც მისითვის მთავარია, მადლიერი მეტი ჰყავს და ამ დროს თავადაც ბედნიერია.

მამალაძე მონავარდი დაბ. 1943 წ. სოფ. ხევში. იგი ყველაძე სტაჭიანი მოსამსახურე პირია. თანამედროვე სტილი აურჩევია. მუშაობისთვის საჭირო ნირმალურ პირობებს ასახელებს, – „მომხმარებლის სიმრავლეზე რა მოგახსენოთ, ჩემი კლიენტია თუ არა, ამას არ აქვს მნიშვნელობა,

ჩოხატაურში ძალიან კარგი ხალხი ცხოვრობს და მე მათთან არანაირი პრობლემა არ მაქვს,“ – ამბობს მონავარდი. ასევე გვიმხელს, რომ ძალიან უყვარს უურნალ-გაზეთების კითხვა და მისი ასაკიდან გამომდინარე პრეტენზიებიც არ გააჩნია. რაც შეეხება ჩვენს კითხვაზე, თუ რის თქმას და გამოხატვას ისურვებდნენ ჩვენი უურნალის მეშვეობით, სამივეს აზრი თითქმის ერთმანეთს დაემთხვა, – „მათი სურვილია, თავისი მუნიციპალიტეტი და მოსახლეობა უკეთეს პირობებში იხილონ, რაც მთავარია, მოხდეს ახალგაზრდების დასაქმება.

ირინა რამიშვილი

რედაქციისგან: საყოფაცხოვრებო მომსახურების სალონში ელემენტარული სამუშაო პირობების შექმნას ვუსურვებთ.

ხა სოფლიდან

სოფელი იანეული ჩოხატაურის მუნიციპალიტეტის ერთ-ერთი ულამაზესი სოფელია. იგი კუთხეებად იყოფა, მათ შორის პატარა კუთხეებად, ქვეკუთხეებად. თითოეულ მათგანს თავისსავე სახელწოდების აღმნიშვნელი ისტორია მოეპოვება თავად იანეულს სახელი მზიანი ადგილის მიხედვით დაერქვა. „მზიანეული“, – შემდგომში ცვლილება განიცადა, რაც საბოლოოდ იანეულის სახელწოდებით დაფუძნდა. რაც შეეხება მოედანას (სოფლის ერთ-ერთი კუთხე) პირველი მოსახლის მიერ ყოფილა შერჩეული. იქ, სადაც დღეს მოედანი ფუნქციონირებს, სოფლის მკვიდრს ბურთი გაუგორებია და ადგილი ფეხბურთის სათამაშოდ მოწონებია.

როგორ ცხოვრობენ სოფელში, რა აწუხებთ, რის თქმა სურთ, ამ ყველაფრის გასაგებად თავად სოფლის მოსახლეობას ვენვიეთ.

სოფლის ცენტრამდე მისასვლელად ჯერ მოედანა უნდა გაიროთ, ის კუთხე სადაც ლეთით კურთხეული ეკლესის მშენებლობა მიმდინარეობს და რომლის მშენებლობაშიც უდიდესი წელილი გურამ ჩალაგაშვილს მიუძღვის. მას ძალიან ემადლეერებიან სოფლელები. მისივე ინიციატივით მოხდა სოფელში ბუნებრივი აირის შემოყვანა. ეკლესის მშენებლობა წლის ბოლომდე უნდა დასრულდეს, მიუხედავად ამისა, ეკლესია თავის საქმეს აკეთებს, ჰყავს მრევლი და მეუფე, ტარდება წირვა-ლოცვები და მოსახლეობა ამით კმაყოფილია. ძირითად მოთხოვნად გზის მოხრეშვა-მოასფალტება და წყლის კალაპოტის შეცვლა სახელდება. ეს უკანასკნელი გადაუდებელ საჭიროებას წარმოადგენს, რადგან თუ წყალმა კალაპოტი არ იცვალა, მოსახლეობა ფაქტობრივად საყანე ფართობების გარეშე დარჩება, რაც მათთვის სასიცოცხლო მნიშვნელობისაა. ასევე შეიძლება ისიც აღნიშნეს, რომ ჩატარდა რიგი სამუშაოები, მაგრამ ტრაქტორმა ვერ შეძლო სიპის გაჭრა და ამის გამო სამუშაო შეწყდა. იმედია რაიონის გამგეობა გაითვალისწინებს მოსახლეობის თხოვნას და სამუშაო პროცესს ბოლომდე მიიყვანს. ასევე მათი სურვილა სოფელში ფუნქციონირებდეს ბიბლიოთეკა, არსებობდეს მაღაზია, სადაც ყოველდღიური მოხმარების საქმინდის ყიდვა იქნება შესაძლებელი. იანეულის მოსახლეობის სათხოვარი გაზიფიკირების სამუშაოების ბოლომდე მიყვანაა. სოფელში უკმაყოფილებას გამოთქვამენ, რომ უმეტესი მათგანი და უმეტესად ახალგაზრდები დაუსაქმებელი არიან და არანაირი შემოსავლის წყარო არ გააჩნიათ, მითუმეტეს, თუ წელიწადიც არ უმართლებთ და მოსავლის გარეშე რჩებიან. საკმარისი არ არის საპენსიონ თანხა, რომელიც ძირითადად წარმოადგენს ეხარჯებათ და ყიდვა ბურის ფულიც არ ჩებიათ. კითხვაზე, – „აქვთ თუ არა მომავლის იმედი?“ – პასუხისმომავალია, ასევე რა დაგვრჩენია, ესეც რომ ავუკრძალოთ, თავს, უფრო მეტად გაგვიჭირდება“.

არავინ იცის, თუ თუ როდის ენოდა სოფელს სახელი ნატანები

ნატანები ლამაზი, ლაკონიური და ხატოვანი სახელია. მაღლობას ვუხდით ლირსეულ წინაპართ, ვინც ეს სახელი დაანათლა ჩვენს სოფელს.

არქივებში ან ისტორიულ წყაროებში სოფლის სახელის ტოპონიმების ძებნა შედეგს არ მოგვცემს, რადგან ნატანები ისტორიული სოფელი არ არის. აյ არც რამე ისტორიული ამბავი მომხდარა და არც ვინმე გამორჩეული პირი დაბადებულა. ძველთაგანვე იგი მცირე კომლიანი მალარიით დასწებოვნებული ტყითა და ჭაობით დაფარული ადგილი იყო.

ლიტერატურულ წყაროებში იგი მხოლოდ ჭოლა ლომ-თათიძეს აქვს მოხსენიებული: „ერთ დღეს დაწვეს ოზურგე-თი, მეორე დღეს ნატანები და ასე მთელმა გურიაშ ცეცხლის თვალებით დაიწყო მზერაო“.

ამ ადგილის ხსენება უძველეს, ანტიკურ წყაროებშიც ყოფილა. სოფლის ტერიტორიაზე ჩვენამდეც მოაღწია ნაგოთობის (ბითუმის) ღია კარიერმა, რომელსაც „იაკობი-სეული“ ეწოდება. ძველი ბერძნები „არქიმედეს ცეცხლი-სათვის“ საჭირო ნავთობს კოლხეთის ამ „იაკობისეული“ კარიერიდან იღებდნენ თურმე, მაგრამ ამ ფაქტს სოფლის სახელის ტოპონიმიკასთან არავითარი კავშირი არა აქვს, მაშინ აღბათ ამ ზღვისპრეთში ბერძნული ახალშენებულო მეტი იყო, ვიდრე ქართული დასახლება.

ადრინდელ პერიოდში სოფლის დაბალ ზონას „ჯიშვი-ლოვანს“ ეძახდნენ, რომელიც შერეული ტყით და გაუვალი ჭაობით ყოფილა დაფარული, ხოლო უფრო დასახლებული ზემო უბანი საღვთო მიქელ-გაბრიელის სათემო საზოგა-დოებაში შედიოდა.

არავინ იცის, თუ როდის ეწოდა სოფელს სახელი ნატა-ნები და საიდან წარმოიშვა იგი.

მთის პატარა მდინარე სოფელს ჩამოუდის და მას მთი-დან უხვად ჩამოაქვს; ქვალორლი, ქვიშა, ნოყიერი შლამი და ხე-ტყე. ქვალორლი და ქვიშა სოფლის ჭაობიან დაბლობს ამაღლებს, შლამი ანოყიერებს, ხე-ტყეს ადამიანები იყენე-ბენ, ქოხებს იშენებდნენ.

ბატონს ყმა გლეხი დაუტუქსავს:

— ყაზახო, სად იშოვე ამოდენა ხე-ტყე, აღბათ ჩემს ტყეში მოჭრიო.

— არა, ბატონო, ეს მდინარე ნატანების ხე-ტყეა — უპა-სუხა გლეხმა.

ყოველივე ამ ნატანები სიკეთისათვის, ხალხს მდინარი-სათვის, „ნატანები“ უწოდებია, შემდეგ კი მდინარის სახე-ლი სოფლისათვის შეურქმევიათ. თუმცა არსებობს მეორე ვერსიაც — ლეგენდა სოფლის სახელის შესახებ.

„ნატანები“ ორი სიტყვისაგან შედგება — „ნატა-ნები“.

„ნატა“ ქალის სახელია, „ნები“ — ნები, ამ ქალის მოქმე-დების აღმიშვნელია. ესე იგი ნატას რაღაცა ჩაუდენია, თავისი ნებით, თავისი სურვილით.

ერთი ძუნი თქმულება ამბობს, რომ ნატა თავისი ნე-ბით დანებებია დიდგვაროვან მამაკაცს. აღბათ უმანკო, გამოუცდელი გლეხის გოგონა გულით მიენდო მატყუარა დიდგვაროვან მამაკაცს — ბატონის შვილს, რომელიც არც-თუ ისე იძვიათი იყო იმ უკუმართ დროში. აღბათ ეს ამ-ბავი ტრაგიულად დამთავრებულა, ხალხს კი ლეგენდად შემოუნახავს ნატას სახელი და მისი საბედისწერო მოქმე-დება.

მეორე ვერსია უფრო რომანტიულია, სადაც ნატა რა-ლაც მიზეზის გამო თავისი ნებით გაყოლია ცოლად მისთ-ვის შეუფერებელ უფრო მდაბიო მამაკაცს.

საგულისხმოა, ნატა უბრალო, მდაბიო, გლეხის ქალი არ იქნებოდა, იგი აღბათ დიდგვაროვანი, წარჩინებული წრის წარმომადგენელი იყო. თავისი ნებით გაყოლია მდაბიო გვარის მამაკაცს. სწორედ, ამიტომ გახდა მისი მოქმედება სამახსოვრო.

თავად გრიგოლ გურიელს ჰყავდა მშვენიერი ასული ნატა. თავადს სხვა არც დე და არც ასული არ ჰყოლია თურმე და ნატას ვაჟივით ზრდიდა, სამთავროდ, სადედო-ფლოდ.

განგებას თავადის ასული ყოველმხრივ დაეჯილდოებინა; იგი ულამაზესი, სათნო და მოყვასი ყოფილა მოყვა-სისთვის, ხოლო ამაყი და ჯიქი ამორძალი მტერთათვის. სიბრძნეცა და მჭერმეტყველებაც ჭარბად ჰქონია მომა-დლებული გამჩნისაგან, მაგრამ უცნაურ ბედზე ყოფილა თურმე დაბადებული, განგებას არ უსურვებია მისი აღ-ზევება. „მდაბიო ხალხში განვლენ წუთისოფელი“ — დაუ-ნათლავს დაბადების დამეს ახლადშობილ ციდან ჩამოფრე-ნილ ანგელოზებს.

ნატა დღითი-დღე იზრდებოდა, ლამაზდებოდა და მშვე-ნიერდებოდა. ბალში მოსეირნე ნატა ყველა ყვავილს სჯობ-ნიდა სილამაზით, მოქროლილ ნიავს სიცელქითა და სინარ-ნარით, თანატოლებს ჭკიუითა და გონებით.

ბედისწერის უკულმართობა სინორჩეშივე დაეწყო ნა-ტას, ჯერ კიდევ ძუძუმწნოვარას დედა გარდაეცვალა.

„გადია მზრდიდა ჭკივიანი ბრძენიო“ — იგონებს სიყმაწვილე-ში. მამა ფუფუნებას და განცხრომას არ აკლებდა დედით ობოლ ასულს, მუდამ თავის გვერდში ჰყავდა და ვაჟივით წერთნიდა მომავალ დედოფალს.

თავისუფალ დროს გურიელი შეველზე ნადირობას აწყობ-და ჯიშელოვანთა ტყეში. ნადირობის დროს მუდამ თან დაპყვადა თურმე ნატა თავისი ამალით. ნადირობა ხშირად მთელი კვირა გრძელდებოდა და ბოლოს დიდი ნადიმით მთავრდებოდა.

ამჯერად ნადირობა მთელი თვე გასტანა. ბოლოს ნადიმი გაიმართა ლურჯ მდელოზე ასწლოვანი მუხის ქვეშ. სუფრა უხვად ივსებოდა ნამუსრ-ნადავლი; წიფლის შუაცეცხლზე თხილის გრძელ შამფურზე აცმული ხოხები შიშხინებდნენ, აქეთ ტყის ქათმებისა და ქედნების შამფურები ტრიალებდ-ნენ ჯარასავით. სუფრა ვერ იტევდა ნანადირევს, იცვლე-ბოდა ღვინით საცხე ტიკები, ყველა ილხენდა და ლაღობდა. ნადირთა მუსვრის ველური ყიუწინა ღვინის სმის შეჯიბრით იცვლებოდა. მარეკა ყიუწინას „კრიმაწჭული“ ცვლიდა, ბულის კვრას დინჯი „ხასანბეგურა“ ჯობნიდა მოხდენილი მოძახილით.

ნადიმს ნატასეული ქალთა ამალის სიკეცულუც მატებ-და ღვითიურ შარავანდედს. კოცონებით გაჩირალდნებულ მდელოზე „სამაიას“ გოგმანი ხოხების ველურ სინარნა-რეს ჯობნიდა, ჭაბუკთა „ფარცაკუკუ“ ჯიქთა შეჯიბრი იყო ფიცხელი, მოხუცთა დაბრძანებული სადღეგრძელოები ღმერთთან სავედრებელი ჰიმნი იყო ცხოველი.

იცვლებოდა ღვინით საცხე ჯიხვის ყანწები, ყველანი მღერობდა, ილხენდა, ზოგს ღვინო ათრობდა და ზოგს კი ნატას სიყვარულის გენია წვავდა უცეცხლოდ.

ნადიმს ჩვეულებისამებრ თავად გურიელი თამადობდა. დიდება ღმერთო შენდა – მჭერმეტყველურად დაიწყო თავადმა ღმერთისა და სარწმუნოების სადღეგრძელო. ჯვარი და ხატი გფარავდეთ ჭირსა და ლხინში, მხეცთა და მტერთა მუსვრაში, მოყვასთა სიყვარულში და მტერთა სიძულევილში, ამინ, გაბშული ხმით დაამთავრა სადღეგრძელო, პირველი გადაისახა და ხარბად დაენაფა ჯიხვის რქას. ბოლომდე დაცალა ყანი, მერე თეთრი ქათქათა ბალდადით ფაქიზად მოინმინდა ულვაშ-ტუჩი და მომატებული რიხით შესძახა – ვისია ჯიხვის რქა დიდებული, ვინ ისახელა დღეს თავის მეტად?

– დიდო თავადო! დავლა ნამუსვრით დღეს ისახელა თავი აფხაზმა. მან სამი შეველი და ორი ნუკრი დახოცა მხოლოდ ერთი გაექცა და იგი უმაღ შეიპყრო წამით და თქვენს ასულს მიართვა კრძალვით. დღეს, შერვაშიძე არის ძლიერი და მას ეკუთვნის ლინიზ პირველი. სულმოუთქმელად მოახსენა მოურავმა ბატონს და ჯიხვის ჩამოსართმევად მიეახლა.

– ყოჩალ ჭაბუკო. გიქებ მარჯვენას, აიღე ჯიხვი, ლირსი ხარ, ლირსი.

– დიდო თავადო, წამით შეჩერდით – კრძალვით წარმო-თქვა ბატონის გვერდში მჯდომარე სახლთუხუცესმა. ყველამ ყურები ცკეიტა და სახლთუხუცეს მიაშტერდა.

– დღეს, გმირი არის თავადი ლევანი – ფიცხლად განაგრძო სახლთუხუცესმა. მან ხმლით განგმირა ველური ტახი, რომელიც ნატას მისდევდა კვალში, თოფის გასროლა საფრთხეს უქადდა, მხეცი ნახტომით მივარდა ასულს. მაშინ იმარჯვა ლევანმა ხმალით განგმირა ტახი, იხსნა ასული. მე ჩემი თვალით ვიხილე ყველა ტახის და კაცის ფიცხელი ომი. სახლთუხუცესის ნათქამი სხვებმაც დაადასტურეს. ლევანს ხელზე ტახის ეშვისგან ნაიარები ბევრს შეუნიშნავს თურმე.

– თუ ასე იყო, რად არ ისურვეთ, უმაღ ყოველი წვრილად გამეგო, სანამ მივცემდ ჯიხვს შერვაშიძეს, ახლა მე სიტყვა როგორ გავტეხო – დაიქუხა გურიელმა.

– არა, რას ბრძანებ, დიდო ბატონო, დიდი სტუმარი ვით გავანპილოთ. – ენის ბორძიყით წარმოთქვა მოურავმა და ბატონს მორჩილად თავი მოუხარა.

– პირველი ლინონ დარჩეს დიდ აფხაზს, თავად ლევანს კი ჯილდო სადარი მიართვით ჩემი ვერხლის ხანჯალი.

შერვაშიძემ მონინებით მიიღო გურიელის მინოდებული ჯიხვის ყანი.

– თქვენი წყალობა ნუ მოგვეშალოს, დღე-გრძელი იყოს დიდი თავადი. მოკლედ წარმო-თქვა აფხაზმა და ფიცხლად დაენაფა პირამდე სავსე ყანის. ლვინო ყანიდან ბუყ-ბუყით გადმოედვარა და წვერ-ულვაში ჩამოებანა პირველ ალავერდს. სტუმრის უხერხული მდგომარეობიდან გამოყვანა ისევ მოურავმა იყისრა, მან ხელის მოხდენილი მოძრაობით ანიშნა აფხაზს ყანი შეაბრუნეო, მაგრამ უკვე გვიანი იყო, ნახევრად დალვრილი ყანი აფხაზს უკვე პირქვე ეჭირა ხელში და ალავერდს ეძებდა მიბნედილი თვალებით.

ნირნამხდარი სტუმრის გამხნევება ისევ მოურავმა ინდომა.

– ტახის მოკვლას რა ვაჟკაცობა უნდა, იქ რომ ბატონი შერვაშიძე ყოფილიყო, ტახს ხელით მოაშთობდა ისე, რომ თავად ერთი ნაკანრიც არ ექნებოდა.

– ნატა ასულის და მისი ამალის დაცვა პი-

რადად თქვენ გევალებოდათ მოურავო – შეესიტყვა მოურავს სახლთუხუცესი, მაგრამ შენ და სტუმარმა აფხაზმა, შვლის ნუკრებს გაავლეთ მუსრი და ასული კი მხეცს მიუტოვეთ სავიკვენად.

ვპრძანებ, შეწყდეს ესე კამათი – ბრძანა გურიელმა. მტყუანს და მართალს მე თავად განვსჯი, ახლა ლხინი მინდა და მეფური, დღეს, მხოლოდ ლხენა და ლვინო მნყურია, მოდი მასხარა, გასჭერ კაფია.

ბატონის სიტყვაზე მოურავი უმაღ წამოვარდა ადგილიდან და გაფაციცებით დაუწყო ძებნა მასხარას. სუფრის ბოლოში ჩაცუცეული მასხარას ხელიდან ლვინით სავსე ჯამი გამოსტაცა, გამოთვერი ხომ, შე ლოთო, ავყია, დატუქსა მასხარა და კინწისკვრით გამოაგდო. მასხარა პირდაპირ სახლთუხუცესს დაადგა თავზე უნებლიერ. მოურავსაც ეს უნდოდა და ხელით ანიშნა სახლთუხუცესს გაკენწლეო. სახლთუხუცესმა თავზე წამომდგარი მასხარა რომ შენიშნა, გუმანით მიხვდა, რაშიც იყო საქმე და მასხარას მიმართა.

– იცი, მასხარავ, ბრძენბა რა ბრძანა? ბრძენი შლეგისგან მით განსვავდება, ბრძენი მას ამბობს, რისი თქმაც ვარგა. შლეგი ყველაფერს თილიმით ქარგავს, აბბობს, რაც იცის, არაფერს ფარავს, კეთილს და ბოროტს მიიჩნევს ბარად. შეწცარ გაცდუნოს მაცდურმა ძალამ, გონიერება იხმარე ფარად.

სახლთუხუცესო ბატონო, თავი ნუ მოგაქ ბრძენადა, ბატონს ლხინი აქვს და ილხენს, იგია სუფრის თამადა, შენ რომ ეჩრები სიტყვებში, ნეტავ ხომ არ ხარ ავადა, თუ არ დაიშლი კერპობას, განწყება უზენაესი და შეწზეც ასე იტყვიან იყორ სახლთუხუცესი.

მასხარას კაფიაზე მოურავმა ხარხარი მორთო. მოურავს ხარხარზე ყველას სიცილი აუტყდა, მოურავი გამხნევდა.

– მასხარავ, ენაკვიმატო ნეტავ რისი გაქვს იმედი სახლთუხუცესის რომ აბრაზებ, ამ ხოხის ბედი მოგელის – წარმოთქვა მოურავმა და შამფურზე აცმული შებრანული ხოხობი გადასცა მასხარას. მასხარამ მოურავს ხოხობი არ ჩამოართვა. ცოტა განზე გადგა, თითქოს წესნდექი კინწისკვრა მოაგონდა, შუბლზე კოპები შეიკრა მოხდენილად და დაინწყო.

სანადიროდ წასულიყო, ჩვენი ბატონი ტყეშია, არც მექებარი ინება და არც მწევრები გზაშია, ერთი მსახური ეახლა, ცხენს ადინა ქაფია, სხვა ვაჟკაცობა არ მოსდევს, არის მორჩილი ლაქია, მან ყველა მწევრებს გაუსწორ, შველთა და წუკრთა

რბოლაში, მეძებარ ძალებს აჯობა, ყეფა და ხოხის ძებნაში.

მასხარას კაფიაზე გურიელმა სიცილი მორთო.

— ვეულ, განა მაგისთვის მოგძებნა მოურავმა შე ბრიყვო. იქაჭებოდა გურიელი და მოურავს აქეზებდა, უთხარი რამე, თუ ძალა შეგწევსო.

სიცილი და ლხინი რომ მინელდა, მოურავი ფეხზე წამოდგა, სახეზე ალმური ასდიოდა, გულში ბოლმა ალჩობდა.

ყველაზე კარგი კაფია, თავზე გამოვდის მასხარა, ძალლივით ყეფა, ქიცინი, სხვა შეგიძლია ნეტა რა.

— ყოჩალ მოურავო, შენც კარგი კაფია შეგძლებია, შეაქო მოურავი ბატონმა.

ჭკვიანი ძაღლი ვით არ ჯობს, კაცს ორპირს, მლიქვნელს – სატანას, ძალლი მას უნდა ეწოდოს, ვინც ვერ ძლებს კაცის გატანას. ბატონს სიმართლეს უმაღავს, კუდს აქიცინებს მორჩილად, მაგრამ ძალიან ბრძინია,

მის სიტყვას არ თვლის, არც ჩირად, ძვალ-რბილი დარჩება, ტურის და მგელის არჩივად.

მასხარას ამ კაფიაზე არავის გაუცინია, სუფრაზე სიჩუმე ჩამოვარდა, ყველანი ბატონს მიაჩერდა, ხმას არავინ იღებდა. მოურავმა გაცეცხლებული თვალებით შებერა მზერა და რაკი ბატონის თვალშიც რისხვა და ბრაზი ამოიკითხა, გათამამებული ზე ნამოვარდა და ხმალი იშიშვლა. მოურავი ბატონის მრისხანე სიტყვებმა შეაჩერა.

— კმარა კაფია, შეწყდეს ახლავე, მხოლოდ ღვინის სმას გიბრძანებთ. ვინ იცის, ხვალ რა დღე მოგველის, ლხინის დროს წყენა აკრძალულია. ჩვენც ხომ კაცნი ვართ, ჩვენც გვინდა ლხენა. ხომ იცით, რა თქვა დიდმა რუსთაველმა — „სმა-ჭამაო, დიდად შესარგი“ და ჩვენც ვსვათ, ვჭამოთ, ჯიხვი მოგვართვით.

ნიკოლოზ თოიძე

(გაგრძელება უურნალის №4-ში)

ბიჭუნათა ასეაძის ნარალები

2015 წლის 1 აპრილს ჩოხატაურის მუნიციპალიტეტის სამუსიკო სკოლის ბიჭუნათა ანსამბლმა, რომლის ხელმძღვანელია თინათინ გურგენიძე, ხოლო კონცერტმეისტერი მარინა მამალაძე, მონანილეობა მიიღო ქ. თბილისში კლასიკური მუსიკის (ხელოვნების) მე-8 რესპუბლიკურ მე-4 საერთაშორისო კონკურს-ფესტივალზე „მომავლის ვარსკვლავები 2015“. ანსამბლი წარმატებით წარსდგა, მაისის თვეში მიწვეული არიან გალა-კონცერტზე კონსერვატორიის დიდ დარბაზში.

ანსამბლი ფესტივალზე წარსდგა რევაზ ლალიძის წარამოებით „ლაშქრული“ და სვანური „ამირანის ფერხულით“. მადლობა მინდა გამოვხატო სკოლისა და მშობლების სახელით ადგილობრივი მუნიციპალიტეტის ხელმძღვანელების მიმართ გაწეული თანადგომისათვის.

სამუსიკო სკოლის დირექტორი ნინო დოლიძე

მენენელა ძაღლები

19 მარტს ჩოხატაურის მუნიციპალიტეტში მანანნალა ძაღლების ალაგმვა მიმდინარეობდა. მიზეზი ძაღლების მიერ ადამიანების დაკბენის ფაქტია. ცნობისმოყვარე მაყურებელთა თვალი წინ ძაღლებს სპეციალურად აღჭურვილი მანქანისკენ მიაქანებდნენ. საინტერესოა, რა ბედი ელით მათ?

დიდებული ადამიანები უპირლი იქარგვასი...

ცხემის სიღარის ლომინაძების ბალიშები იზრდებონ –

შემოგყურებენ გაყვითლებული სურათებიდან ძვირფასი სახეები. შემოგყურებენ და თითქოს გეკითხებიან: იცი ვისი გორისა ხარ?

ჩემი და ჩემი ძმის ბავშვობამ გურიაში გაირბინა, ყველაზე თბილი და ტკბილი მოგონებები იქ გატარებულ დღებთან არის დაკავშირებული. მახსოვს, ჩვენს სიხარულს საზღვარი არ ჰქონდა, ვინმე თუ გვკითხვდა: „ვისი ბადიშები ხართ თქვენ?“. ვიცოდით, პასუხს მოჰყვებოდა ჩვენი ბაბუას და ბებიას მიმართ გამოთქმული ისეთი წრფელი სითბო და სიყვარული, საზღვრებს რომ სცილდება და ზეცამდე აღწევდა. ჰოდა როდესაც ჩვენი გურული მეზობლები შემდეგ ზაფხულს, გაზრდილებს და შეცვლილებს ისევ გვკითხავდნენ: „ვისი ბადიშები ხართ თქვენ?“, სიამაყით ვპასუხობდით: „კოლიას და თამარას შვილიშვილები!“.

ჩემი ბაბუა, ნიკოლოზ ლომინაძე, გურიის ულამაზესი სოფლის, ცხემლისხიდის საშუალო სკოლის ფიზიკა-მათემატიკის მასწავლებელი იყო. მისი მამა, ნიუა ლომინაძე, გურიაში ცნობილი ლოტბარი და მოცეკვავე გახლდათ. ხელოვანის ოჯახში გაზრდილი ნიკოლოზი თავადაც შესანიშნავად მდერნდა, მისი მოსწავლეები დღესაც იგონებენ მის ნამლერ „მრავალუამიერს“.

ნიკოლოზ ლომინაძე მოწოდებით პედაგოგი იყო. მის-თვის სკოლა იგივე სახლი, სკოლის მოსწავლეები კი იგივე შვილები იყვნენ. მისი ხელით გაკეთებული უზარმაზარი ხის მაგიდა დღემდე ინახავს მოსწავლეების ამოჩორკნილ ფორმულებს, რომლებსაც ისინი ჩუქად აკეთებდნენ, როდესაც ნიკოლოზ მასწავლებელს სოფლის ბავშვები გაკვეთილების შემდეგ სახლში, მათემატიკაში დამატებით სამეცადინოდ მოჰყავდა. მის მოსწავლეებში ჩამორჩენილები არ უნდა ყოფილიყვნენ, ყველას უნდა ესწავლა, ყველა კაცი უნდა დამდგარიყო. წლების შემდეგ მოდიოდნენ მასთან ყოფილი მოსწავლეები, ეფერებოდნენ საყვარელ მასწავლებელს, იგონებდნენ მათ მიერ ჩადენილ თასაგვარ რინებს და უდიდეს მადლობას უხდიდნენ იმისათვის, რომ ნიკოლოზ მასწავლებელმა მათ მთავარი: ადამიანობა, სიკეთე, სიყვარული და ერთმანეთის მხარში დგომა ასწავლა. ასწავლა არა მხოლოდ წიგნებით, არამედ იმ მთავარი გაკვეთილე-

თამაზ და ნიუა ლომინაძები

ბით, რომელიც მან მოსწავლებს თავისი ცხოვრების წესით ჩაუტარა. არსებობს რაიმე ჯილდო ამაზე მეტი? შეიძლება მასწავლებელს დაუდგან უკეთესი ძეგლი?

ბებიაჩემი, თამარ თავამაიშვილი კი ცხემლისხიდის საშუალო სკოლაში მათემატიკის მასწავლებელი გახლდათ. ულამაზესი ცისფერთვალება ქალი უმკაცრეს მასწავლებელად ითვლებოდა. მოსწავლეების თქმით, გაკვეთილებზე თითქოს ჰაერიც კი არ იძროდა, იფექტებდი, მასაც ერიდებოდა მკაცრი თამარ მასწავლებლის დამკვიდრებული წესრიგის დარღვევა. საოცარი წესი ჰქონდა, მოსწავლეებს, რომლებიც მათემატიკის გაკვეთილზე გამოიჩინდნენ თავს, ჯილდოდ რამე ხელსაქმეს ასწავლიდა ან რაიმეს დაავალებდა, ამიტომ ყველას უნდოდა თამარ მასწავლებლის გაკვეთილზე გამორჩეული ყოფილიყო. თამარი, ისევე როგორც ნიკოლოზი, სულით და გულით პედაგოგი იყო. როგორც ყველა ჭეშმარიტი პედაგოგისთვის, მისთვისაც არ იყო საკმარისი მოსწავლეს მისგან მხოლოდ ერთი რაიმე საგანი ესწავლა: ისინი ცხოვრებისთვის უნდა ყოფილიყვნენ მზად, ერთნაირად უნდა ჰყებარებოდათ სწავლაც და შრომაც, უნდა შესძლებოდათ რთულ სიტუაციებით გამკლავება და ადამიანობა არასიღდეს უნდა დაეკარგათ. ძალიან რთულია ამ მიზნის მიღწევა, მაგრამ პედაგოგის სტატობაც ამშეია. თამარი და ნიკოლოზი ახერხებდნენ, რომ მათ მოსწავლეებს ყველა ეს თვისება შეესისხლორცებინათ.

დიდებული ადამიანები უძეგლოდ იკარგებიან, – თქვა დიდებულმა ადამიანმა, ნიკო ლორთქიფანიძემ.

ისინი ადამიანების ხსოვნაში ტოვებენ კვალს. მასწავლებლის დატოვებული კვალი კი ისეთია, თაობიდან თაობაზე რომ გადადის. ვიცი, ახლაც ასწავლის ვიღაც თავის შვილებს იმ მთავარ ცხოვრებისეულ ჭეშმარიტებას, რაც მის წინაპარს ჩემმა ბებიამ და ბაბუამ ასწავლა. ვინ იცის, იქნებ იმავე სიტყვებითაც კი.

მიხარა, რომ ვიცი ვისი გორისა ვარ – სულით ხორცამდე ლამაზი ადამიანების, ვინც სანთილად იწვოდა თავისი კუთხისთვის, თავისი მოვალეობისთვის და ცდილობდა, ეს ღვთიური ნაპერნებალი სხვებშიც გაელვივებინა. ისინი უგალობდნენ უფალს საქმით...

დღეს, ნიკოლოზი და თამარი მათი ვაჟის, ვაჟა ლომინაძის მიერ აგებული დიდებული ტაძრის ეზოში განისვენებენ.

„მართლაც, საიდან მოდის სილამაზე? ან სად მიდის? სად იკარგება, თუ დროებით მიეფარება?“

ვინ იცის?!“...

ვინ იცის...“

თამარ ლომინაძე

უაზა ლომინაძე

ლომინაძეების ცხოვრება ორ პერიოდაზე დაიყო

ნიკა და თამარ ლომინაძეები

ლომინაძეების ცხოვრებას თან დაჲყვა ტრაგიზმის ელემენტი, 67 წლის ასაკში გურიაში ერთ-ერთი დიდი მეცნიერი, ვაჟა ლომინაძე მოულოდნელად გულის შეტევით გარდაიცვალა. 2002 წელს ქალაქ თბილისში ბახტრიონის ქუჩაზე, საცხოვრებელ ბინაში 29 წლის ნიკა ლომინაძე მოკლეს. ოჯახის წევრების ცხოვრებას ორ პერიოდად დაიყო – ნიკას სიცოცხლემდე და ნიკას მკვლელობის შემდეგ. მან „ეი-ეს თელასში“ კორუფციულ გარიგებაში მონანილობაზე უარი თქვა, ის ერთადერთი ადამიანი აღმოჩნდა, ვისაც ამ პრინციპების დაცვა და პრაქტიკულ საქმიანობაში გატარება სურდა.

თბილისში დავიბადე და გავიზარდე, მიუხედავად ამისა მე და ნიკას ბავშვობიდანვე გაცნობერებული გვქონდა, რომ ჩვენი ფესვები იზურგეთის მუნიციპალიტეტის სოფელ ცხემლისხიდში იყო. დიდი ბაბუა, ნიუა ლომინაძე მოცეკვავე და ლოტბარი იყო. 81 წლის ასაკში თბილისის ოპერაში ცეკვა განდაგნა ცერებზე შეასრულა. ფილმში „დარიკო“ ქორწილის სცენაში განდაგნას ნიუას შვილები ცეკვავენ. ასევე ბაბუა, ბიძა და მამაც კარგად მღეროდნენ. სამწუხაროდ, სიმღერის ნიჭი მე არ გამომყვა, თუმცა ჩემ შვილებს კარგი სმენა და ხმა აქვთ. ბიძაჩემი, ვაჟა ლომინაძე პროფესიით მეღვინე იყო, ქალაქ მოსკოვში მოღვაწეობდა. შემდეგ იზურგეთში დაბრუნდა და ჩვენს სოფელში ორი ეკლესია ააშენა. დიდი ტაძარი წმინდა ნიკოლოზის სახელობისაა, როცა ბიძა გარდაიცვალა, მშენებლობა თითქმის დასრულებული იყო, წელს კი მამამ გუმბათი მოახატინა. მეორე პატარა ტაძარი წმინდა თამარის სახელობისაა. ვაჟა ლომინაძემ მშობლები, თამარი და ნიკოლოზი ტაძრის ეზოში გადმოასვენა, ჩემი ძმა, ნიკა და ბიძა, ზურა ბასილაშვილი, რომელმაც ტაძრის მშენებლობაში დიდი წელილი შეიტანა, იქ არიან დაკრძალული. ბიძას სურდა ეკლესიასთან არსებული მგალობელთა სკოლა გაეხსნა, ახალი შენობა ააშენა, გაარემონტა, თუმცა მისი ფუნქციონირება ვერ მოასწორო. მსურს, ეს სკოლა ამოქმედდეს. მისი გარდაცვალების შემდეგ გურიაში ხშირად საუბრობენ იმაზე, როგორი ქველო-მოქმედი იყო ვაჟა.

– ნიდარ ლომინაძე ცხემლისხიდში ხშირად იმყოფება.

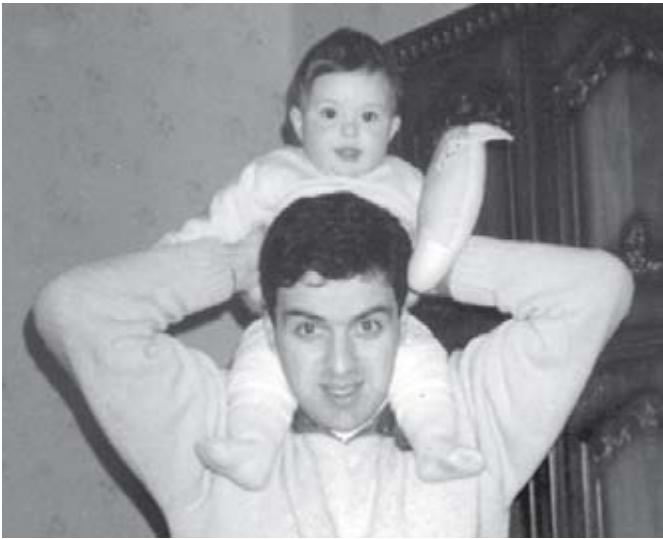
– მამა არის მეცნიერი და სელექციონერი. ხშირად არის სოფელში, თავის კარ-მიდამოში დიდი მეურნეობა აქვს. ნიკას მკვლელობამდე მას ასეთი იდეა ჰქონდა, ხილის, ბოსტნეულის, განსაკუთრებით ლვინის ჯიშების სელექციურ სამუშაოებს ატარებდა. ხშირად ამბობს, მცენარე ერთადერთი წესიერი არსება, სადაც დატოვებ, იქ დაგხვდება, ყოველთვის გენდობა, ამიტომ ყურადღება არ უნდა

მოაკლო. ხშირად აღნიშნავს, საქართველოში სოფლის მეურნეობა ეკონომიკის წამყვანი დარგი უნდა იყოს. თუ ეს მიმართულება არ განვითარდა, ქვეყანა ფეხზე ვერ დადგება. მამა პროფესიით ინჟინერ-ინფორმატიკოსია, თავის სფეროში ერთ-ერთი ყველაზე წარმატებული. საქართველოს ტექნიკურ უნივერსიტეტში 25 წელი ინფორმატიკის კათედრის დეკანი იყო. ახლა თავის დარგში ინგლისურ და ქართულ ენებზე სახელმძღვანელოს ამზადებს. ჰყავს დოქტორანტები და მაგისტრანტები. იცით, როგორი ადამიანია ის, არასოდეს უშვებს შეცდომას, როცა რჩევას ვეკითხები, რასაც მეტყვის, ყოველთვის სწორია. ალბათ, ანალიტიკური და ტექნიკური აზროვნება ეხმარება. დედა, ელენე პაპა დაწყებითი კლასის პედაგოგია. ორივე ცდილობს, ისე იცხოვოს, რომ იმქვეყნად ნიკასთან ყოფნა დაიმსახუროს.

– ნიკა მკვლელობა საკმაოდ გახმაურებული საქმე იყო. რა თვისებებით გამოიჩინდა ის?

– ამ ტრაგედიის დროს ჩვენთან „ეი-ეს თელასის“ გენერალური დირექტორი მოვიდა. მან ნიკა ასე შეაფასა – ის იყო ურთიერთობაში ცვილივით რბილი და საქმეში კლდე-საგით ძლიერი. 13 წელი გავიდა და დღესაც მახსენებენ – ბედნიერი ხარ, ასეთი ძმა რომ გყავს. ნიკა ჩემი სიამაყე და დიდ ტეავილია. ყველას გვეგონა ამრიკელებთან მოწერიებულ კომპანიაში მუშაობდა და საფრთხე არ ელოდა, თუმცა აღმოჩნდა, რომ კომპანიის გარევეული სტრუქტურები კორუფციულ საქმიანობაში იყვნენ ჩართული. ნიკა ბოლომდე თავისი პრინციპების ერთგული დარჩა. „ეი-ეს თელასის“ სათაო ოფისიდან მას დიდი მხარდაჭერა ჰქონდა. ნიკას შემოთავაზებაც ჰქონდა, რამდენიმე თვეში „ეი-ეს“ თელასის რეგიონალური დირექტორად დაენიშნათ უცხოეთის რომელიმე ქვეყანაში, მათ შორის ბულგარეთი და რუმინეთიც იყო დასახელებული. სამსახურში მისვლამდე ძალიან რთული და მრავალეტაპიანი კონკურსი გაიარა, ხშირად ვამბობ, თუ წესიერი ადამიანი არ სჭირდებოდათ, რატომ შეარჩიეს! ნიკოს ძალიან ჰგავს თავისი ქალიშვილი ელენე, ის ახლა 15 წლის არის. რა საქმესაც არ უნდა მოკიდოს ხელი, ეს სწავლა, სპორტი, თუ სხვა რაზ, ყველაფერში წარმატებას აღწევს. რაც მთავარია, საოცარი პასუხისმგებლობით გამოიჩინება. ნიკას მეუღლე, თამარ კაპანაძე პროფესიით დიპლომატია, ინგლისში საქართველოს დესპანია,

ამჟამად ორივე იქ ცხოვრობს.

– რა პროფესის ხარ თამარ?

– ინფორმატიკოსი, უშუალო პროფილია ინჟინერ-სისტემოტექნიკოსი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის პროფესორი ვარ. პედაგოგიური მოღვაწეობა, მართალია, რთულია, თუმცა განსაკუთრებით მომწონს ახალგაზრდებთან ურთიერთობა, თითქოს მათი თანატოლი ხარ, შეიძლება ისეთი რჩევა მოგცენ, გაითვალისწინო. ჩვენ თაობას უფროსების მიმართ რიდი გვქონდა, დღემდე ვცდილობ, ეს სტერეოტიპი დავძლიო.

– გურიასთან საქმიანი ურთიერთობაც გაკავშირებს.

– 2011 წლიდან საქართველოს ტექნიკურ უნივერსიტეტთან არსებულ ელექტრონული სხვადებს ცენტრის ხელმძღვანელი ვარ. შარშან ჩვენმა ცენტრმა გურიის რეგიონში მცხოვრებლებს სხვადასხვა მიმართულებით თანამშრომლობა შევთავაზეთ. ამ იდეის ავტორია ოზურგეთის საკრებულოს წევრი, ინგა დუმბაძე. შემოდგომაზე ურეის სკოლისთვის საპილოტე კურსი დავიწყეთ, ძალიან წარმატებული აღმოჩნდა. ასეთი შედეგით მონაწილეებიც კმაყოფილი ვართ. საოცრად მონდომებული არიან, რაც შეიძლება მეტი ცოდნა მიიღონ. სასწავლო პროცესი

თამარ კავანაძე და ნიკა ლამინაძე

დისტანციურად მიმდინარეობს. ჩვენ თბილისიდან ვერთვებით, ისინი, კი, ურეკიდან. პროექტის წარმატებით განხორციელებაში ტექნიკური სარვეზებიც არ გვიშლის ხელს. მარტში ოზურგეთის კულტურისა და დასვენების პარკიც შემოგვიერთდა, დავიწყეთ გაფართოება, იმედია, კიდევ მეტი ადამიანი ჩაერთვება და მეტ სარგებელს მოვუტანთ გურიას.

– ოჯახი, სადაც ყველანი ქალბატონები ხართ.

– მყავს მეულე – ზურბა კიკილაშვილი და სამი შვილი – ნინო, ბარბარე და სოფიო, ასევე, ერთი შვილიშვილი, ნიცა გოგოლაძე.

– რა არის შენი ჰობი?

– ძალიან მიყვარს მოგზაურობა. საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი და ევროკავშირის ქვეყნები ერთობლივ პროექტებს ვანხორციელებთ. ხშირად გვიწევს უცხოეთში წასვლა. მათ კულტურას და ტრადიციებს ვეცნობით. როცა ვხედავთ, იქ ცხოვრების როგორი მაღალი დონეა, სურვილი გვიჩნდება, ჩვენი ქვეყნაც ასეთი წარმატებული იყოს და ეს სიკეთე გურიაშიც აისახოს.

ლელა სურმავა

საფრანგეთის ანტივაშისტური მოძრაობის მაკიზარი

ჭელიანა და ალექსანდრე კალანდამები

ალექსანდრე კალანდაძეს ბედმა ბობიქარი ცხოვრება არ-გუნა, მაგრამ მანც შემოქმედის ბედნიერი ცხოვრებით იცხოვრა, თვითი გამოქტევდა თავისი არაჩვეულებრივი ხევდრი. ისე მოკვდა, როგორც იცხოვრა – მოკრძალებულად, ვაჟაცურად, ჩუმად. თუკი მოწიფულ ასაკი დიდი ცხოვრება სიჭმეულის ოცნების გამოვლენაა, მშინ ალექსანდრე კალანდაძე ის ბედნიერი ადამიანი ყოფილა, რომელმაც განახორციელა ღიცება – მწერალი, ფილოლოგის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი, მეცნიერების დამსახურებული მოღვაწე, ლიტერატურათ-მცოდნების აკადემიის აკადემიის, დიდი სამატულო მოს ვეტერანი.

ალექსანდრემ ბევრი დრო დაკარგა – ჯარი, ტყვეობა, გადასახლება... ამიტომ ის ყოველ წუთს უფრთხილდებოდა, მუდამ შრომობდა. ამგვარ მუხლებაზე უნდა ვუ-მადლოდეთ ესოდენ მდიდარ მემკვიდრეობას – თხულებათა ოცამდე ტომს. ის დაიბადა 1916 წლის 1 ივნისს, ჩოხატაურის მუნიციპალიტეტის სოფელ ხიდისთავში. დაწყებითი განათლება იქ მიიღო, როგორც განსაკუთრებული ნიჭით დაჯილდოებული ბავშვი, კლასიდან კლასში ორჯერ გადასახტუნეს. ასევე დაჩქარებით დაამთავრებინეს ბათუმის პედაგოგიური ტექნიკუმი, 15 წლის ალექსანდრე ხულოს რაიონის სოფელ ზენდიდში მასწავლებლად გაანილეს. 1936 წელს წარჩინებით დაამთავრა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილოლოგიის ფაკულტეტი, პარალელურად სხავლობდა უცხო ენათა უმაღლეს კურსებზე, ლიცეუმში გერმანულად და ფრანგული ენების განხრით.

1936-1939 წლებში მუშაობდა საგარეჯოს საშუალო სკოლას დირექტორად. 1939 წელს ჯარში გაწვიეს. სამხედრო სამსახურს იხდიდა დასავლეთის საზღვარზე, ბრესტის ციხე-სიმაგრეში.

1941 წელს მოხდა პოლიტხელის პირველი საბრძოლო ნათლობა. ახალგაზრდა ოფიცერს შაშხანა არ გაუდია, სანამ დაჭრილი და გონიერმიხდილი მტერმა ხელთ არ იგდო. დაჭრილს ანამებენ ჯერ ბიალაპადლიასკების საკონცენტრაციო ბანაკში, შემდეგ ლუბლინის ციხეში. მას სხვა „საშინ დამაშვებთან“ ერთად, სადღაც დასავლეთისევენ აგზავნიან. გზაში ალექსანდრე კალანდაძე და მისი მეგობარი ნიკოლაი ლუბნი გაქცევას ახერხებენ. ეს მოხდა ლოდის მახლობლად. ისინი ადგილობრივმა მცხოვრებლებმა შეიკედლეს. მათი დახმარებით დაუკავშირდნენ იატაკვეშელ პოლონელ ანტიფაშისტებს. ფლობდა რა ევროპულ ენებს, ალექსანდრე კალანდაძემ თავი გერმანელად (ფოლსკლოიჩ) გამოაცხადა და წარმატებით გაარა ეგრეთ წოდებული „რასობრივი შემონმება“. მისი პარტიისანული სახელი (კლიჩა) გახლდათ „ფაუსტი“.

1944 წელს ალექსანდრე კალანდაძემ საფრანგეთში შეაღნია. მოაწყო ქართველ ტყვეთა აჯანყება. იგი ტულუზის მოით ცნობლ საფრანგეთის ინტერნაციონალური სახალხო პოლკის კომისარია. მონაწილეობს ქალაქების – კარმოს, ალ-

ბის, კასტრის, როდეზის, ტულუზის განთავისუფლებაში. შემდეგ, კი, როგორც სამხედრო მისის მეკავშირე ოფიცერი, მონაწილეობს პარიზიდან ოკუპანტების განდევნის მპერაციაში. პოლონელთა დახმარებით, ქლაქ კარმოს სამხედრო ტყვეთა ბანაკში აჯანყებამ იფეთქა. ტყვეებმა მცველები დახოცეს, იარალი გაიტაცეს და გაიქცნენ. უუკევილის მახლობლად, ტყვეში რამდენიმე რაზმი მოგროვდა. ასეულის კომისარად ერთხმად აირჩიეს კალანდაძე. ორიოდე დღის შემდეგ, ასეულმა მძიმე ბრძოლა გაუმართა დამსჯელ ექსპედიციას. ათასობით ქალმა, მოზარდმა და ბავშვმა ტყეს შეაფარა თავი, რათა გერმანიაში არ გაერეცათ. დამსჯელებს განზრახული ჰქონდათ მეკრად გასწორებოდნენ მათ, მაგრამ პარტიზანები გმირულად დაუხვდნენ ფაშისტ ჯალათებს. იყო მსხვერპლიც, მეორე დღეს სამი საფლავმა მიიბარა საფრანგეთის თავისუფლებისათვის დალუპული ათობით მებრძოლის ნებტი.

წინ ახალი ბრძოლები ელოდათ, რაზმი ბატალიონამდე გაიზარდა. ბატალიონმა, რომლის კომისარიც ალექსანდრე კალანდაძე იყო, გაანთავისუფლა კარმო, ალზი, კასტრი, ტულუზი. 1944 წლის 4 ოქტომბერს გაზიეთი „პრავდა“ აღნირდა, როგორი აღფრთოვანებით შეხვდნენ ფრანგები თავიანთ განმათავისუფლებლებს.

ალექსანდრე კალანდაძე პირადად იცნობდა საფრანგეთის – პრეზიდენტს შერლ დე გოლს, ფრანსუა შიტერანს – იმსანად მათ თანამებრძოლს, შემდეგ საფრანგეთის რესპუბლიკის პრეზიდენტს. იქ, უუკევილის ტყეებში, შეხვედრია ესტ ჰემინგუეის. პარიზის ყოფილი სახელმწიფო უბერნატორის, საფრანგეთის შინაგანი ძალების სარდლის – კენიგის 1945 წლის 5 ივნისის №293 ბრძანებით, როგორც „დიდად მამაცი ოფიცერი“, ალექსანდრე კალანდაძე დაჯილდოებულია უმაღლესი საბრძოლო ორდენით „ომის ჯვარი ვერცხლის ვარსკვლავით“: „დიდად მამაცი ოფიცერი, რომელიც შეუერთდა რა საფრანგეთის პარტიზანულ მოძრაობა „მაკის“, თავის რაზმს მუდამ ვაჟკაცობის შესანიშნავ მაგალითს აძლევდა, – ენერა ბრძანებაში.

აქვე, საფრანგეთში შეხვდა და ცოლად შეირთო მშვენიერი ქალბატონი უულიანა, შეეძინათ ვაჟი, თამაზ კალანდაძე, რომლის ნახვას ვერ მოესწორ. იგი ცხოვრობს საფრანგეთში, ქალაქ ტულუზში არის მხატვარ-რესტაურატორი, პროფესორი.

1945 წლის შემოდგომაზე ალექსანდრე კალანდაძე სამშობლოში ბრუნდება. 1950 წელს უსამართლოდ აბატიმრებენ, ეგრეთ წოდებულ „სასჯელს“ იხდის შორეულ პოლარეთში ქალაქ ნორილსკში. აქედან დაწყო ის სინელეებები, რომელსაც არ ელოდა და არ უნდა შეხვედროდა. 1953 წელს ამნისტიით ბრუნდება. ალექს სრულ რეაბილიტაციას. 1955 წელს აირჩიეს საქართველოს აკადემიის ნამდვილ წევრად.

1977-1986 წლებში გამოიიდა ხუთტომეული – „ქართული უურნალისტების ისტორია“, რითაც პირველად შეიქმნა ამ დისციპლინის მეცნიერული კურსი. მასთან ერთად, ლიტერატურათმცოდნებითი გამოკვლევები – „ქართული კლასიკიზმი, ქართული სენტიმენტალიზმი“ (1972), „გემოვნების კრიტიკა“ (1976), „კრიტიკა, პოლემიკა“ (1986), ბიოგრაფიული რომან-გამოკვლევების ციკლი – „ნეიშნის ფიცი“ (1977), „შარავანდები“ (1981), „გარდამოხსნა“ (1982), „ცეკვა ხანჯლებით“ (1988), „ალექსანდრე ბატონიშვილის ცენტრის ციხეში“ (1991), რომანები – „მწვანე შტო“, „ბორბალი“, „წყვდიადში ჩახედვა“, „ვამპირთა ღრეულია“, „არჩევანი“ და სხვა.

საფრანგეთის ისტორიის „მამაცი ოფიცერი“ მთის გურიის, ჩოხატაურის და ხიდისთავის მკვიდრი იყო. მეოცე საუკუნეში იქ გამორჩეული ადამიანები დაიბადნენ, რომელებმაც მთელი ეპოქა შექმნეს. დარწმუნებული ვართ, ალექსანდრე კალანდაძის ცხოვრება და მოღვაწეობა უურნალ გურია REGION-ის მკითხველუბში დიდ ინტერესს გამოიინვევს.

ლელა სურმავა

(მასალა მოგვაწოდა ლუიზა ბოჩკოვა-ხვიჩიამ)

გადაწყვეტილების მიმღები, უჩინარი, თუ დისერიმინაციისა და ქალადობის მსხვერპლი

გვესაუბრება „ქალები რეგიონის განვითარებისთვის“ აღმასრულებელი დირექტორი ქეთევან ხიდაშელი

– რას ნიშნავს ქალბატონო ქეთევან გენდერი?

– გენდერი ინგლისური სიტყვაა. ადრე იგი მხოლოდ გრამატიკაში გამოიყენებოდა, სადაც აღნიშნავდა არსებით სახელთა სქესს. XX საუკუნის მეორე ნახევრიდან ცნება „გენდერი“ სოციალურ მცნიოერებებში დამკიდრდა, რათა აღნიშნულიყო ქალისა და მამაკაცის ფუნქცია სოციალურ და კულტურულ გარემოში. გენდერის გასაგებად აუცილებელია გავმიჯნოთ იგი ცნებისაგან „სქესი.“

– რას ეხება სქესი და გენდერი?

– სქესი ეხება ქალისა და მამაკაცის ფიზიოლოგიურ ატრიბუტებს. ადამიანები იძალებიან მამაკაცებად ან ქალებად. ეს განაპირობებს, რომ მათ შეუძლიათ იშმობიარონ, ასწიონ უფრო მძიმე საგნები, ძალური კვებონ, იმდერონ უფრო მაღალ რეგისტრში და ასე შემდეგ ამიტომ ვამბობთ, რომ სქესი ბიოლოგით განისაზღვრება.

გენდერი ეხება შეხედულებებს, მოლოდინებს და წესებს ქალებისა და მამაკაცებისათვის. იგი სოციალურად არის განპირობებული. ადამიანები იძალებიან მამაკაცებად ან ქალებად, მაგრამ მათ ასრავლიან და მათგან მოელიან, თუ როგორ უნდა მოიცენენ, რა თვისებები განავითარონ, რა ადგილი უნდა ჰქონდეთ ოჯახსა და საზოგადოებაში, როგორი ურთიერთობა იქონიონ, რა ნესებს და მორჩილონ და ასე შემდეგ ამ შეხეულებების გადამცემია ოჯახი, ავტორიტეტული ადამიანები, რელიგიური და კულტურული დაწესებულებები, სკოლა, მედია, თანამდებობა წრე და სხვა.

ადამიანთა სოციალიზაციისათვის მნიშვნელოვანია ადამიანები და ინსტიტუტები. გენდერი სოციალურ-კულტურულ გარემოში ყალიბდება (ზოგჯერ ამბობენ, რომ გენდერი იქმნება, ან „ეკოდება“) და წარმოადგენს თვისებების, სოციალური ქცევების, როლებისა და სტატუსების ერთობლიობას, რომლებიც განსაზღვრულია ქალისა და მამაკაცისათვის კონკრეტულ საზოგადოებაში. გენდერში ასევე იგულისხმება კუთხიოლება, შეხედულებები ქალურობისა და მამაკაცურობის შესახებ. ნასწავლი ქცევა ქმნის გენდერულ იდენტობას და განსაზღვრავს გენდერულ როლს. გენდერულ როლებზე მოქმედებს ასაკი, ეთნიკური კუთვნილება, სოციალური კლასი, ეკონომიკური პირობები, რელიგია.

გენდერული როლები ქალებისა და მამაკაცებისათვის საკმაოდ განსხვავებულია სხვადასხვა კულტურაში და ასევე ერთი კულტურის (საზოგადოების) სხვადასხვა სოციალურ ჯგუფებში, ამასთან კულტურა იცვლება, იგი დინამიკურია, იცვლება სოციალურ-ეკონომიკური პირობებიც. ამდენად იცვლება გენდერიც.

საინტრესოა, რომ მიუხედავად კულტურათა განსხვავებისა, მათ უმრავლესობაში გაბატონებულია მამაკაცის დომინირების სისტემები (პატრიარქალური წყობა). ამიტომ გენდერული როლები ასიმეტრიული, არათანასწორია და მამაკაცთა პრივილეგირებული, ხოლო ქალებისა მეორესარისხოვანი პოზიციების გამომხატველი. თუმცა ორთავე პოზიციას თავისი პრობლემები აქვს.

მცდარია გავიგოთ, გენდერი მხოლოდ ქალების საკითხთან. მის ფოკუსში ორივე სქესი და მათი ურთიერთობიმართებას ექცევა. გენდერი ნეიტრალური ცნებაა და არ გულისხმობს კარგს ან ცუდს, არამედ წარმოადგენს სოციალური პროცესების გაგებისა და კლასიფიკაციის ერთ-ერთ ინსტრუმენტს. გენდერი

ძალურ ხიდაშელი

გვაძლევს საშუალებას გავიგოთ, როგორაა განაწილებული ძალაუფლება, ვინ დომინირებს, ვინ იღებს გადატყვეტილებებს, ვინ არის კულტურაში „უზინარი“, ვინ ხდება დასკრიმინაციის ან ძალადობის ობიექტი და ასე შემდეგ.

– უფრო მეტად, ხომ არ დააკონკრეტირდით განსხვავებას გენდერსა და სქესს შორის?

– როგორც უკვე მოგახსენეთ, გენდერი ნეიტრალური ცნებაა და თავისითავად არც თანასწორობას მოიაზრობს და არც უთავისება გენდერულ მიდგომას, იგი ნამდვილად არ არის ნეიტრალური და მკაფიოდ როინტირებულია ჩამოაყალიბოს და განამტკიცოს პიროვნების თვითმეტებისაციის თანასწორი და სქესისგან დამოუკიდებელი შესაძლებლობები ცხოვრების სხვადასხვა სფეროში. გენდერული თანასწორობის საკითხი ამ მიდგომისთვის უპირატესია. გენდერული მიდგომის გამოყენება გულისხმობს ორივე სქესის პრობლემების და მოთხოვნების მუდმივ გათვალისწინებას, ქალებსა და მამაკაცებს შორის განსხვავებისა თუ მსგავსების, მათ შორის ურთიერთობის დანახვასა და შესწავლას.

– რას იტყვით გენდერულ სტერეოტიპებზე?

– გენდერული სტერეოტიპები ფართოდ გავრცელებული და ხშირად არაზუსტები შეხედულებებია ქალისა და მამაკაცის უნარებზე, თვისებებზე, სოციალურ ქცევასა და სოციალურ ფუნქციებზე. რაც უფრო ტრადიციული საზოგადოება, მით უფრო ძლიერია გენდერული სტერეოტიპების როლი. ქალისა და მამაკაცის თვისებები და მათ მიერ შესრულებული როლები მკაცრად არის განსაზღვრული და ერთიმეორის საპირისპიროდ მიიჩნევა.

– როგორია გენდერული სტერეოტიპების შინაარსი?

– გენდერული სტერეოტიპები მიგვითოთებს იმაზე, ქალის ადგილი სახლშია, ხოლო მამაკაცისა – სახლს გარეთ. რომ ქალი აუცილებლად უნდა იყოს ბიბლი, დამთმობი, მზრუნველი, რომ მას არ შეუძლია წარმატებით მართოს და უხელმძღვანელოს დიდ საქმეს, მას ევალება მხოლოდ წვრილმანი საქმეები, რომ ის კარგი შემსრულებელია და არა შემოქმედი, რომ მისი ინტელექტუალური შესაძლებლობები მამაკაცისას ჩამოუვარდება. ქალის მოვალეობაა შეასრულოს რეპროდუქციული ფუნქცია, დაბადოს და გაზარდოს შვილები, იზრუნოს ქმარზე, საქვებსა და სისუფლავეზე.

სტერეოტიპების თანახმად მამაკაცი აგრესიული და უხეშია. აზროვნებს ლოგიკაზე დაყრდნობით, სწრაფად და ეფექტურად იღებს გადატყვეტილებებს, არის უფრო ნიჭიერი, შემოქმედებით, ნაკლებად ემოციური, შეუძლია პრობლემის არსის დანახვა და არ წვრილმანდება. აქედან გამომდინარე საზოგადოებრივი და პოლიტიკური გადაწყვეტილებები, გართობა, გადაადგილების თავისუფლება, აგრესიულობის გამოხატვა, ინტელექტუალური საქმიანობა და ყოველდღიურობისაგან გათავისუფლება – მამაკაცის პრეროგატივია. ამასთან სტერეოტიპი გვეუბნება, რომ ასეთი მდგომარეობა ბუნებრივია.

საზოგადოება, რომელიც გენდერული სტერეოტიპებით იმართება, მრავალ შეზღუდვას უქმნის ქალებსა და მამაკაცებს რომ იმოქმედონ ინდივიდუალურად უნარებისა და შესაძლებლობების მიხედვით, რაც თავის მხრივ მათი ადამიანური უფლებების შელაგვაა. ამიტომ, მიზანმდებრინობის გაცნების სტერეოტიპები და გარკვეული სტერეოტიპები იქნებია. მით დასაძლევად მათ დასაძლევადა.

ქეთევან კულტურა

სამედიცინო განათლების არმქონის მკურნალი უიმერო პაციენტებს შვება მისცა

გვ. გვაჩვევა

მკურნალმა მიაგნო ბალახეულ წამალს, რომელსაც მრავალი დაავადებისგან განკურნების უზარი აღმოაჩნდა. პაციენტების მტკიცებით, მის მიერ დამზადებული პრეპარატები დაუჯერებელ ეფექტს ახდენს. მრავალი ავადმყოფი მძიმე დაავადებებისგან, როგორებიც არის ონკოლოგიური, ლვიძლის, თუ გაფანტული სკლეროზი განკურნა. ასეთ შედეგებში ის უცნაურობას ვერ ხედავ, რადგან სიცოცხლის ხანგრძლივობა, სწორედ, ბუნების წიალიდან მოდის. თავისი პრეპარატების საიდუმლო იმ მცენარეებშია, რომელთა ფარმაცევტული შესაძლებლობები ჯერ კიდევ სათანადოდ არ არის შესწავლილი.

დომენტი გაგანიძემ სამართლიანობის აღდგენის მოთხოვნით, საქართველოს პარლამენტის ადამიანის უფლებათა დაცვისა და ინტეგრაციის კომიტეტის თავმჯდომარეს ეკა ბესელიას მიმართა. მისი მიზანია, ადრე დაწყებული და დღემდე დაუსრულებელი სისხლის სამართლებრივი დევნის საბოლოოდ დასრულება, საქმეში არსებული დღემდე შეგროვილი მტკიცებულებების გათვალისწინებით, პროკურატურამ და საგამოძიებო უწყებამ მიიღონ გადაწყვეტილება, თუ უდანაშაულოა, მკურნალის მიმართ დასრულდეს სისხლის სამართლებრივი დევნა. შემდეგ ქვეყნის ბიუჯეტში უკანონოდ ჩარიცხული 1.241.978.78 ლარი, რომელიც ნივთმტკიცებათა სიიდან ამოიღეს, დაუბრუნონ მას. ასევე ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურმა უძრავ-მოძრავ ქონებაზე მოუსნას ყადაღა. ადამიანის უფლებათა დაცვის კომიტეტი განცხადება და თანდართული დოკუმენტაცია მთავარ პროკურორს, გიორგი ბადაშვილს გადაუგზავნა, ერთი თვის განმავლობაში კომიტეტს და განმცხადებელს გატარებული ღონისძიებების შესახებ უნდა მიეღოთ ინფორმაცია, თუმცა დომენტი გაგნიძე ისევ უიმედოდ არის და

თვლის, რომ სამართლიანობის აღდგენა გაჭიანურებულია ასაკოვანს. დავპირდით, მის ირგვლივ განვითარებულ მოვლენებს თვალყურს მივადევნებთ და მკითხველს გავაცნობთ, სამართლებრივ დავას როგორი რეაგირება მოჰყვა.

ანურის ქუჩაზე მდებარე მკურნალის სამუშაო კაბინეტში ყოფნის დროს აფხაზეთის უმაღლესი საბჭოს თავმჯდომარე, ეკოლოგიური მეცნიერების წევრ-კორესპონდენტი გია გვაზავა მოვიდა. წინასწარ დაუგეგმავ საუბარზე დაგვთანხმდა და დომენტი გაგნიძის ირგვლივ განვითარებული პერიპეტიტი გაიხსენა.

- როგორ მოხვდით მკურნალთან?

- ერთ-ერთი მეგობრის მეშვეობით, ის პროსტატით იყო დაავადებული, მაღალი ბისია ჰქონდა. შემდეგ თანამშრომელმა მომიყვა, პარასამკურნალო პრეპარატების დახმარებით როგორ გამოჯანმრთელდა მისი მამა. დავინტრესდი და დომენტი გაგნიძესთან მოვედი. ჩემმა მეუღლებ C ჰქეპატიტი გადაიტანა. ალერგიული ფონის გამო, ყოველ ზაფხულს გადასხმები იყო აუცილებელი. დომენტოლით და გაგნოლით დავიწყეთ მკურნალობა. საბეჭინიეროდ, ეს პრობლემები მოეხსნა.

- რამდენი კურსი ჩაუტარდა?

- სამი კურსი ჩავუტარეთ, ღვიძლის მაჩვენებელი აელტე 136-იდან 32-მდე შემცირდა. გადასხმები აღარ დაჭირდა, ალერგიული ფონიც გაქრა. ასე რომ, დადებით შედეგს მივაღწიეთ. ჯანმრთელობის მხრივ სერიოზული პრობლემები არ მაქვს, თუმცა მკურნალობის კურსი მეც გავიარე. ბიოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი ვარ, ქალაქ მოსკოვში სარისხის დაცვის დროს, ონკოლოგიურ დაავადებებთან მიმართებაში სხვადასხვა ქიმიურ პრეპარატებთან მიწევდა მუშაობა – წამლების შექმნა, ფორმის მიცემა, გასაყიდად გამოტანა. შეცვედრა მქონდა იმ ექიმებთან, ვისთანაც დომენტოლმა და გაგნოლმა გაიარა ატესტაცია, ჩაუტარდათ ტესტირება. საოცარი შედეგები მივიღეთ, მაგალითად C ჰქეპატიტით დაავადებულების 90%-ი გამოჯანმრთელდა. ჩვენ ვიცით, ინტერფერონი ერთ-ერთი საუკეთესო მედიკამენტია. მამა ერემიამ ამ წამლით იმკურნალა, თუმცა დომენტი გაგნიძის პარასამკურნალო საშუალებებით უკეთეს შედეგს მიაღწია. გაფანტული სკლეროზის დაავადებისაგან განკურნებულ ორ პაციენტთან მქონდა საუბარი, კიბოს პირველი სტადიის დროს პაციენტები დადებით შედეგს აღწევენ. პრაქტიკულად, დომენტის მკურნალობით უკამაყოფილ ადამიანი არ შემზედრია. მის წამლებს მარტო სიკეთის მოტანა შეუძლია, ამიტომ ყველას მოვუწიდებ, პირველ რიგში ქართული მედიცინის წარმომადგენლებს, პაციენტები რაც წაკლებ ქიმიას მიიღებენ, უკეთესია მათი ორგანიზმისთვის, რადგან ქიმიურ პრეპარატებს გვერდითი მოვლენები ახლავს. როცა ასეთი ბუნებრივი საუნჯე გვაქვს და უფალმა დომენტი გაგნიძე მისი ალმოჩენის და

დამზადების საშუალება მისცა. მას მხარში დავუდგეთ. წინა ხელისუფლება მას უსამართლოდ მოექცა.

– რა შეიცვალა მისთვის ახალი ხელისუფლების დროს?

– დომენტი გაგანიძის ირგვლივ განვითარებული მოვლენები უკვე სამართლებრივ სფეროშია გადასული. ამიტომ ეს წრე უნდა გაიაროს. გეთანხმები, ადამიანები, რომელებიც წინა ხელისუფლებამ უმიზეზოდ დასაჯა, სამართლიანობის აღდგენას დღემდევერ აღნევენ, რადგან პროცესები ძველი ინერციით გრძელდება.

– როდესაც 80 წლის ასაკოვანი ადამიანი დიდ ფსიქოლოგიურ სტრესს მიიღებს და დღემდე ასეთ ვითარებაშია. ის მუდმივად აგრძელებს დავას, თუმცა ყურადღებას არ აქცევენ.

– ბუნებრივია, როცა ასაკოვან ადამიანს ასეთ დარტყმას მიაყენებ, არასწორი ქმედებაა. ღვთის შეწვნით, ყველა პრობლემა მოგვარდება. დომენტის გამოყცელობამ უარყოფითი შედეგები გამოიწვია, მის ირგვლივ არაკეთილმოსურნე ადამიანები გაჩინდენ, რომლებსაც მატერიალური სარგებელის მიღება სურდათ. უცარმა ეფექტმა და ანურის ქუჩაზე პაციენტების დიდმა ნაკადმა აუიოტაჟი შექმნა. კონკრეტული პიროვნებები გაღიზიანდნენ და მისი დისკრედიტაცია დაიწყეს. მსოფლიოში ფარმაცია მოგების კუთხით სამეულში შედის, ქიმიური პრეპარატები სანამ დახლზე მოხვდება, 10-15 წელი გადის გამოყცელებს. მოულოდნელად, გაუგებარმა პარასაკურნალო პრეპარატებმა, რომლებსაც ასეთი შედეგი ჰქონდა, დიდი უკმაყოფილება გამოიწვია, ამიტომ ბრძოლა გამოუცხადეს. მას ყოველთვის ვურჩევდი, მიმდინარე საქმიანობა მშვიდად წარმართა. პრობლემების მიუხედავად, დარწმუნებული ვარ, წინააღმდეგობებს გადალახავს, კარგი შეილები ჰყავს, მამასთან ერთად უნდა გააგრძელონ საქმიანობა. ქართული ხალხური მედიცინის ისტორიაში დომენტი გაგნიძე თავის სახელს დაიმკვიდრებს.

– სოციალურად დაუცველ ადამიანებს უანგაროდ ეხმარება, პრეპარატები უსასყიდლოდ მიაქვთ.

– სხვებისთვის ბევრჯერ მითხვია, მკურნალი დაუფიქრებლად დაეხმარა დავნილებს და გაჭირვებულ ხალხს.

დომენტოლი და გახენოლი არის პარასაკურნალო სამედიცინო პრეპარატები, იმუნოსტიმულატორი. დამზადებულია ეკოლოგიურად სუფთა, ველურად მზარდი, უნიკალური ქართული სამკურნალო ბალახებისგან.

ნატურალური საშუალებები უკვე ცნობილია არა მარტო საქართველოში, არამედ მის ფარგლებს გარეთ. მათ საუკე-

სნარი ინტერაციებული ინერციისათვის

გაგენოლი

იგური სატელი სამართლი და
ანონის სამინისტრო საშუალება

თუსმ შედეგში დარწმუნდენ აშშ-ს, საფრანგეთის, გერმანიის, იტალიის, საბერძნეთის, ისრაელის, რუსეთის, უკრანის და სხვა ქვეყნებიდან ჩამოსული ადამიანები. არაფრეს ვამბობთ, პრეპარატები როგორი პოპულარობით სარგებლობს მეზობელ თურქეთში, სომხეთსა და აზერბაიჯანში.

დომენტოლი და გაგენოლი ადამიანის იმუნურ სისტემას აძლიერებს, რაც ბუნებრივად ისეთ დაავადებებს კურნავს, როგორიც არის სხვადასხვა ორგანოების სიმსიცნეები, ნერვული და სისხლძარღვთა სისტემების პათოლოგიები, სუნთქვისა და საჭმლის მომნელებელი ორგანოების ფუნქციის დარღვევა, მსოფლიო საზოგადოებისთვის გადაუქრელ პრობლემად ქცეული სხვადასხვა წარმოშობის პეპატიტიები და სხვა მრავალი. საუკეთესო შედეგს იძლევა შიდსთან და ნაკომანიასთან. პრეპარატს უკუჩვენება არ აქვს.

სამკურნალო ნაკრებში შედის დიდგულას ნაყოფი, ლურჯი ლილილოს ყვავილი, გვირილას და შვიტას ბალანი, ფურისულას ფოთლები, ფარსმანდუკის ბალანი და სხვა.

მკურნალობის დროს არ უნდა მივიღოთ შოკოლადი, კანფეტები, ნამცხვრები, ლიმონათი, კოკა-კოლა, კომპოტი, მურაბა, ყველაფერი ის, რაც შეიცავს შაქრის ზევნილს, მხოლოდ ნატურალური თაფლი უნდა მივირთვათ.

არ შეიძლება არაყი, ლუდი, ღვინო, მჟავე და ცხარე საკვები, ყავა, რძის ნანარძი.

უნდა მივიღოთ: ბოსტნეული, კომბოსტო, სტაფილო, ჭარხალი, პომიდორი, ბადრიჯანი, კარტოფილი, ბელი და ნედლი ლობიო, მხალეული, ხავი, მწვანილი, წინიბურა, ახალი ან გაყინული თევზი, ხილი, მაკარონი, ბრინჯი, კვერცხი.

საკვები უნდა შევანელოთ მხოლოდ მცენარეული ზეთით. არ უნდა მივირთვათ ერბო, კარაქი, მარგარინი, ცხოველისეული ცხიმი, ლორისა და ცხვრის ხორცი, ქათმისა და საქონლის ხორცი იმ შუალედში უნდა მივირთვათ, როცა ვისვენებთ და არ გვიჩვევს ინერცია. საკვები მცირედით გავაზავოთ მარილით. დიეტა სრულ განკურნებამდე უნდა დავიცვათ.

ორგანიზმში არსებული დაავადებების სიმძიმიდან გამომდინარე, შესაძლოა მკურნალობის მეორე და მესამე კურსი დაგჭირდეთ. შესაძლოა 20-25 დღის დასვენების შემდეგ ჩაიტაროთ.

ნატალია შარაშიძე

მისამართი: ქალაქი თბილისი, ანურის ქ. №31ა (მეტრო ისანთან)

ტელ: 593 22 66 51

სნარი ინტერაციებული ინერციისათვის

დომენტოლი

იგური სატელი სამართლი და
ანონის სამინისტრო საშუალება

ჩოხატაურის თეატრი 130

1879 წელს ქართული პროფესიული თეატრის დაარსებამ ხელი შეუწყო სცენისმოყვარეთა სპექტაკლების გამართვას საქართველოს თითქმის ყველა კუთხეში. ასე იყო ჩოხატაურშიც, სადაც 1885 წლის 3 ნოემბერს, სკოლის შენობაში სცენისმოყვარებმა წარმოადგინეს გ. ერისთავის ორ მოქმედებიანი კომედია „ძუნი“ და აკაკი წერეთლის ვოდევილი „ბუტიაობა.“ ამ დღიდან იწყება ჩოხატაურის თეატრალური ცხოვრების ისტორია.

უურნალი „თეატრი“ აღნიშნავდა: „ხალხი ცოტა და-ესწრო, მაგრამ წარმოდგენამ 45 წმინდა შემოსავალი დატვით, რომელთაგან 15 მანეთი გაეგზავნა აკეთის სოფლის სკოლას, 10 მანეთი ბასილეთისას და დანარჩენი ჩოხატაურის სკოლას. ვინც დაესწრო, ძალიან კმაყოფილი დარჩა. ასე რომ, შემდგომში ასეთი წარმოდგენები მეტ იმედს გვაძლევს.“

მომდევნო წელს სცენისმოყვარების მიერ წარმოდგენილ იქნა დ. ერისთავის სამ მოქმედებიანი კომედია „ადვოკატები“, რომელსაც კვლავ გამოეხმაურა პრესა. გაზეთი „ივერია“ წერდა: „წარმოდგენამ საზოგადოდ რიგიანად ჩაიარა, როლი ყველას კარგად დაესწავლა და კარგადაც შეასრულეს, ზოგმა წამდვილი არტისტული ნიჭიც გამოავლინა. დარბაზში ტევა არ იყო.“

ჩოხატაურში წარმოდგნილი პირველი სპექტაკლები საქველმოქმედო მიზნით იმართებოდა. ამის დადასტურება კვლავ გაზეთი „ივერიაა.“ 1982 წლის 15 სექტემბერს წარმოდგენილ იქნა ორი პიესა: ა. ცაგარელის „ბაიუში“ და ა. წერეთლის „ბუტიაობა.“ სრული შემოსავალი იყო 41 მანეთი, აქედან ნაწილი ადგილობრივ სკოლას და სახალხო წიგნსაცავს გადაეცა, ნაწილი კი დაინიშნა თბილისის სემინარიის ღარიბი მოსწავლების სასარგებლოდ.“

შემდგომ წლებში სცენისმოყვარების მიერ წარმატებით იდგმებოდა: ვ. აბაშიძის „ადამ და ევა“, ვ. გუნიას „რაც არ მერგება, არ შემერგება“, ნ. ბერძენიშვილის „კუდიანები, პ. ირეთელის „ქრისტინე“, „დამარცხებული“, ი. გედევანიშვილის „გამცემი“, გ. ერისთავის „სიმდიდრის მსხვერპლი“, დ. ერისთავის „მუშის პატიოსნება“, დ. მესხის ვოდევილი, თხი იმერელი, „ა. ყაზბეგის „ყაჩალი“...

1913 წლის 9 მაისს ჩოხატაურის ინტელიგენციის თაოსნობით, გაიხსნა სახალხო სახლი, რომელსაც სახელოვანი მსახიობის ლადო მესხიშვილის სახელი მიაკუთვნეს, სახალხო სახლის გახსნასთან დაკავშირებით სასცენო მოღვაწეო-

ბის 30 წლისთავი გადაუხადეს. მან იუბილეზე წაიკითხა გოგოლის „შეშლილის წერილები“, ხოლო ადგილობრივმა სცენისმოყვარებმა წარმოადგინეს „კრეჩინსკის ქორწინება“, რომელშიც დიდმა მსახიობმა რასპულავევის როლი შეასრულა. ეს დღე დაუვინცარი იყო ჩოხატაურის ინტელიგენციისთვის.

რევოლუციის შემდგომ პერიოდში, მიუხედავად უამრავი ხელისშემშეღლი პირობებისა, სცენისმოყვარებმა კიდევ უფრო გააძლიერეს შემოქმედებითი მუშაობა. წარმატებით დაიდგა სპექტაკლები: შ. დადიანის „ბატონი და ყმა“, ა. ყაზბეგის „არსენა“, ვ. გუნიას „ორი გმირი“, პავილიშვილის „არშინ მალ ალან“...

1921 წელს ჩოხატაურის თეატრის კომისარად დაინიშნა სერგო ბოლქვაძე, ხოლო რეჟისორად აკაკი ცინცაძე. დასი შეიცვლი ნიჭიერი სცენისმოყვარებით: სანდრო და კოკი რამიშვილები, მიშა ჯალალანია, ნიკო სიხარულიძე, ერმალო ბურჯულაძე, შოთა, დიმიტრი, ბიჭიკო ცინცაძეები, თამარ რამიშვილი, ვასილ, ლენა დუმბაძეები, ბესარიონ ნინიძე, ლუბა მეგრელიშვილი, ზინა ბერძენიშვილი, დარეჯან ჩიჩიუა, უორა გურგენიძე და სხვ. ისინი შთამბეჭდავ სახეებს ქმნიდნენ სპექტაკლებში: ი. გედევანიშვილის „სოფლის გმირები“, გუცკოვის „ურიელ აკოსტა“, „დღეზი ჩვენი ცხოვრებისა“, ყაზბეგის „არსენა“, შ. დადიანის „გეგმჭვირი“, ა. ცაგარელის „ხანუმა“, პატარა ვოდევილები - ვ. გუნიას „მონადირ“, ვ ბალანჩივაძის „იასონის ონები“ და სხვ.

1936 წელს თვითმოქმედი დრამატული დასი სახელმწიფო თეატრად გადაკეთდა და სახელმწიფო დოტაცია მიიღო. თეატრის სამხატვრო ხელმძღვანელად და დირექტორად დაინიშნა მიხეილ ჯალალანია. ამ პერიოდის თეატრის რეპერტუარში იყო: ლ. ნატროშვილის „იავნანაშ რა ჰქმა“, ა. ცაგარელის „ხანუმა“, ლავრენევის „რღვევა“, დ. კლდიაშვილის „სამანიშვილის დედინაცვალი“...

დიდი სამამულო ომის წლებში, თეატრში მძიმე მდგომარეობა შეიქმნა. ფრონტზე წავიდა 16 მსახიობი, მათ შორის იყო მ. ჯალალანიაც. თეატრს მოუქსნეს დოტაცია, მაგრამ სცენის მოყვარები არ შეუშინდნენ სიძნელებს, ისინი კვლავ განაგრძობდნენ შემოქმედებით მუშაობას.

სცენის მოყვარეთა დასს სათავეში ჩაუდგა მიხეილ ჯალალანიას მეუღლე მსახიობი ნაზი კეჭაყმაძე. ომის წლებში შემოქმედებითმა კოლექტივმა ჩოხატაურის რაიონის თითქმის ყველა სოფელში წარმოადგინეს სპექტაკლები. შემოსავლის უმეტეს ნაწილს თეატრი დედათა და ბავშვთა დახმარების ფონდს ურიცხავდა. ამ პერიოდში ჩოხატაუ-

რის თეატრში წარმატებით მუშაობდა ნიჭიერი შემოქმედი, ახალგაზრდა მხატვარი, ირაკლი გორდელაძე. (შემდეგში სამხატვრო აკადემიის პროფესორი), რომელმაც მხატვრულად გააფორმა 20 სპექტაკლი და თითქმის ყველა მათგანში მიიღო მონაწილეობა.

1948 წელს სახელმწიფო თეატრი გაუქმდებულ იქნა, მაგრამ შემოქმედებითი კოლექტივი კვლავ განაგრძობდა ნაყოფიერ მუშაობას. დასას სათავეში ჩაუდგა: ვ. გოროლაძე, ვ. ლამბაშიძე და ვ. მგელაძე. მათ მიერ წარმატებით დაიდგა სპექტაკლები: პ. კაკაბაძის „კოლმეურნეობის ქორნინება“, ა. აბშილავასა და ვ. ჯავახიშვილის „ვაზისუბნელი ძმაკაცები“, რ. ებრალიძის „ნანა“, ვ. კუმბრიევის „სამი უბედური“...

1959 წლის სექტემბერში, საქართველოს კულტურის სამინისტრომ მიიღო დადგენილება ჩოხატაურის სახალხო თეატრების შექმნის შესახებ. თეატრის რეჟისორად დაინიშნა ვლადიმერ ლამბაშიძე.

1960 წლის 4 იანვარს სახალხო თეატრმა სეზონი გახსნა შ. ბათიაშვილის პიესით „ოქროს სათუთუნე.“

1960 წლის 22 ნოემბერს თბილისში კ. მარჯანიშვილის სახელმწიფო სახელმწიფო აკადემიურ თეატრში მიმდინარე სახალხო თეატრების დათვალიერებაზე ჩოხატაურელმა სცენისმოყვარებმა წარმოადგინეს ტ. რამიშვილის „სტუმარ-მასპინძლობა“, რომელიც დადგა რესპუბლიკის დამსახურებულმა არტისტმა ვიქტორ ნინიძემ. ყიურის გადაწყვეტილებით სპექტაკლს მიენიჭა მეორე ხარისხის დიპლომი. პირველი და მეორე ხარისხის დიპლომებით დაჯილდოვდნენ ინდივიდუალური შემსრულებლები. მაყურებელი და ყიურის წევრები მოხიბლა ვ. მგელაძის, ლ. პატაძის, უ. ჩხილევაძის, ა. თოდუას, მ. გიორგაძის მიერ შესრულებულმა როლებმა. წარმატებით დაიდგა ჩოხატაურის სცენაზე 6. დუბბაძისა და გ. ლორთქიფანიძის „მე, ბებია, ილიკო და ილარიონი.“ ეს სპექტაკლი რამდენიმე წელი ამშვენებდა ჩოხატაურის სახალხო თეატრის რეპერტუარს. ასევე წარმატებით იდგმებოდა: ვ. გუნიას „და-ძმა“, შ. გერგენისა და ო. ლიტოვსკის „ჩემი შვილი“, ვ. კანდელაკის „ამაღლებული სოფელი“, ა. ყაზბეგის „მამის მკვლელი“, მ. ჯაფარიძის „ბუღარა“, რ. ებრალიძის „ამბავი ერთი საიყვარულისა..“

მაყურებლის დიდ მოწონებას იმსახურებდა საესტრუდო სანახაობები: რ. ლევაგაშვილის „მოყვარეს პირში უძრავე“, მილორავას „სად იყო ჭეუა“, რ. ყენიას მიერ შდგენილი სახუმარო წომრები.

1964 წელს ჩოხატაურის თეატრმა თბილისში გრიბოედოვის სახელმწიფო აკადემიურ თეატრში გამართულ რესპუბლიკურ კონკურსზე წარმოადგინა შ. როყვას „მინდვრის დედოფალი“, რომელიც განახორციელა რეჟისორმა მიხეილ ჯალალანიამ. რესპუბლიკის სახალხო არტისტი ვიქტორ ნინიძემ გამოთქვა აზრი: მე მქონდა საშუალება, რამდენიმე წლის წინ სპექტაკლი დამედგა ჩოხატაურის თეატრში, სადაც ძალიან ნიჭიერი სცენისმოყვარები არიან. თუ ჩოხატაურის სახალხო თეატრს სათანადო ზრუნვა და ყურადღება არ მოაკლდება, იგი ერთ-ერთი მოწინავე შემოქმედებითი კოლექტივი იქნება საქართველოს სახალხო თეატრებს შორის.

ყიურის გადაწყვეტილებით სპექტაკლი დაჯილდოვდა პირველი ხარისხის დიპლომით, ხოლო პართენას როლის შემსრულებელს, ვლადიმერ მგელაძეს მიენიჭა რესპუბლიკის დამსახურებული არტისტის წოდება.

1967 წელს კვლავ თბილისის მაყურებლების წინაშე წარდგა შემოქმედებითი ჯგუფი. კ. მარჯანიშვილის სახელმწიფო თეატრში წარმოადგინეს შ. როყვას პიესა „დედა“ (რეჟ. მ. ჯალალანია). სპექტაკლს მიენიჭა

პირველი ხარისხის დიპლომი. ასევე პირველი ხარისხის დიპლომით დაჯილდოვდა მთავარი როლის შემსრულებელი თამარ მახარაძე.

საქართველოს სახალხო არტისტმა ვახტანგ ნინუამ გამოთქვა აზრი: „მე მომხიბლა სპექტაკლის აკადემიურობამ. წინასწარ რომ არ მცოდნოდა, ვიტყოდი, რომ ჩემს წინაშე იყვნენ პროფესიონალი მსახიობები და არა სცენის მოყვარები. სცენისმოყვარეთა ამაღლება პროფესიონალ მსახიობთა დონემდე პირველ რიგში მიხეილ ჯალალანიას დამსახურებაა, ამ როლი სპექტაკლის გამარჯვებით შეიძლება ითქვას, რომ ჩოხატაურის სახალხო თეატრს ძალიან წიჭირი შემოქმედებითი კოლექტივით ჰყავს.“

1972 წელს ჩატარდა სახალხო თეატრების დათვალიერება. ჩოხატაურის თეატრმა წარმოადგინა როსტომ ყენიას „კაცი კაცითა“, რომელიც განახორციელა პიესის ავტორმა. სპექტაკლი დაჯილდოვდა პირველი ხარისხის დიპლომით, ლაურეატის საპატიო წოდება მიენიჭა დრამატურგ როსტომ ყენიას. მუსკალურ გამფორმებელს მ. ბერულავას, მსახიობებს: ზ. კეკელიძეს, ლ გავაშელიშვილს, ზ. სიხარულიძეს, შ. ოსეფაშვილს, პირველი ხარისხის დიპლომით დაჯილდოვდა მ. ჩიჩუა და ც. კეშელავა.

1975 წელს ჩოხატაურისა და მახარაძის თეატრის მსახიობების ერთობლივი მუშაობით მაყურებელმა ნახა აკ. წერეთლის კომედია „კინტრი“, რომელსაც დიდი წარმატება ხვდა წილად. მომდევნო წლებში დაიდგა: შ. დადიანის „გუშინდელი“, ა. გერამის „გზა, ყარამანს ქალი მოჰყავს“, ტ. რამიშვილის „სტუმარმასპინძლობა.“

1977 წელს თბილისში შ. რუსთაველის სახელმწიფო თეატრში გამართულ მშრომელთა თვითმოქმედი მსახურული შემოქმედების პირველ საკავშირო ფესტივალზე ჩოხატაურის თეატრმა წარმოადგინა ა. ჩხაიძის ორმოქმედებანი ტრაგიკომედია „დაბრუნება“, რომელიც დადგა რესპუბლიკის დამსახურებულმა არტისტმა ილია არობელიძემ. სპექტაკლმა სპეციალისტების მოწონება დაიმსახურა.

1980 წელს თბილისში მოზარდმაყურებელთა თეატრში სახალხო თეატრმა წარმოადგინა ა. გერამის „შუაზე გაყოფილი ცრემლი“, რომელიც დადგა ხალხური შემოქმედების რესპუბლიკურ ცენტრის რეჟისორმა ზურაბ ხვედელიძემ. ჩოხატაურის დასას გამოსვლა მოუხდა მოსკოვის, რიგის, ერევნის, ბაქოსა და სხვა რესპუბლიკების ახალგაზრდული კოლექტივების გერედით. ეს მათ უდიდეს პასუხისმგებლებას აკისრებდა. ყიურს ხელმძღვანელობდა საქართველოს თეატრალური საზოგადოების დავმჯდომარე დიმიტრი ალექსიძე. მან სპექტაკლისა და მისი მოწინაშებების შესახებ

თქვა: „სპექტაკლმა ჩემზე კარგი შთაბეჭდილება მოახდინა, მე ვიგრძენი ჩოხატაურელი ახალგაზრდების ფანატიკური სიყვარული თეატრისადმი, უშუალობა და ის თვისებები, რომელიც ასე საჭიროა მათვის, ვინც ესწრაფვის ამ რთულ და საპატიო საქმეს. მათი სპექტაკლი გამოირჩეოდა ქართული ტემპერამენტით და ხალასი, ხალხური იუმორით”...

1982 წელს სახალხო თეატრი კვლავ წარსდგა თბილისელი მაყურებლის წინაშე, გრიბოედოვის სახელობის თეატრში გამართულ ფესტივალზე წარმოადგნენ მ. ბერძენიშვილის „დაჭრილი არნივი.“ სპექტაკლის მონაწილენი სიგელებით დაჯილდოვდნენ.

მომდევნო წლებში სახალხო თეატრმა მაყურებელს უჩვენა მ. ბაიჯიევს „დღესასწაული ჩვენს სახლებში,“ თ. მახარაძისა და ჯ. ხოხიაშვილის „ცაო ფრთხები მომეც, ფრთხები.“ ნ. დუმბაძისა და გ. ლორთქიფანიძის „მე ვხედავ მზეს,“ შ. შამანაძის „ლია შუშაპანდი,“ „ერთხელ მხოლოდ ისიც ძილში,“ დ. კლდიაშვილის „დარისპანის გასაჭირი“, აკ. წერეთლის „ბუტიაბა.“...

ჩოხატაურის თეატრში წლების მანძილზე წარმატებით მოდგანეობდნენ რეჟისორები: ს. ბოლქვაძე, თ. წეროძე, მ. ჯალალანია, ნ. ერეკაშვილი, ვ. ნინიძე, აკ. სიხარულიძე, ო. ანდრონიკაშვილი, ს. რამიშვილი, კ. გოგიძერიძე, რ. ყენია, ზ. ხვედელიძე, ჯ. ხოხიაშვილი, ვ. გოგოლაძე, ი. არობელიძე...

მხატვრები: შ. ძელაძე, გ. ნინიძე, დ. ძელაძე, ს. ცინცაძე, მ. ბერძენიშვილი, ი. გორდელაძე, ს. ბასილია, გ. გიორგა-

ძე, გ. სიხარულიძე, დ. ულრელიძე, ჯ. ცინცაძე...

მსახიობები: ა. ბარათაშვილი, გ. სურმანიძე, ა. შონია, ლ. პაიჭაძე, მ. გიორგაძე, ი. ჯინჭარაძე, ფ. კუტუბიძე, ზ. ბარამიძე, ლ. კობიძე, ნ. ყაჭეიშვილი, ვ. მალულარია, შ. ოსეფაშვილი, ტ. შარაშიძე, მ. ჩიჩუა, ვ. ულენტი, ბ. ცინცაძე, ი. კალანდაძე, რ. ჩანტლაძე, ლ. გავაშელიშვილი, რ. კუკულავა, გ. გარუჩავა ლ. დოლიძე, ვ. მგელაძე, კ. კუკულავა, გ. მეგრელიშვილი, ა. დუნდუა, ვ. ბუბუტეიშვილი, გ. ცინცაძე, ნ. გურიელიძე, ზ. ჩხიკვიშვილი, ლ. ბენდელანი, ქ. კუკულავა, მ. სიხარულიძე, ლ. კიკვაძე, გ. მეგრელიძე, ნ. წიგნივაძე, მ. სირაძე, ა. სიხარულიძე, შ. შარაშიძე, რ. კოტრიკაძე, ა. მახარაძე, შ. ყაჭეიშვილი, ნ. სიხარულიძე,

ჩოხატაური თეატრის წინსვლასა და განვითარებაში განსაუთრებული წვლილი მიუძვის ბ. ბენდელანის, რ. თეოდორაძეს, თ. კეკელიძეს. ასევე უნდა აღინიშნოს, რომ ჩოხატაურის სახალხო თეატრსა და ხალხური შემოქმედების მეთოდურ ცენტრს წლების მანძილზე წაყოფილი შემოქმედებითი მეგობრობა აკავშირებთ, რომლის თანადგომით ჩოხატაურის ხელოვნების სხვადასხვა სფეროში მნიშვნელოვანი წარმატებები მოუპოვებია.

ამჟამად, ჩოხატაურის სახალხო თეატრი 130 წლის საიუბილეო თარიღისთვის ემზადება. ვიმედოვნებთ, რომ შემოქმედებითი ჯგუფი კვლავ წარმატებით წარდგება ხელოვნებისმოყვარე საზოგადოების წინაშე.

ქვეყანა კუკულავა

თამათა დოლიძის პერსონალური გამოფენა

საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკის დარბაზში სამხატვრო აკადემიის ფერწერის ფაკულტეტის მე-3 კურსის სტუდენტის თამთა დოლიძის კონცეპტუალური წამუშევრების პერსონალური გამოფენა გაიმართა.

თამთა დოლიძე დაიბადა 1994 წლის 20 ოქტომბერს ჩოხატაურში. იგი 4 წლის იყო, როცა პირველად დახატა და თავის ნახატი დედას აჩვენა. დედამ მოუწონა და ურჩია რომ კვლავ გაგრძელებია ხატვა. რამდენიმე წლის შემდეგ კი თამთა მშობლებმა ჩოხატაურის სამხატვრო სკოლაში მიიყვანეს, სადაც მისი პირველი მასწავლებელი ქალბატონი მზია კვინტრაძე გახლდათ. წარჩინებული მოსწავლე სისტემატურად მონაწილეობდა, როგორც ადგილობრივ, ასევე რეგიონალურ, საქალაქო და საერთაშორისო გამოფენებში. 2008 წელს მოეწყო მისი პირველი პერსონალური გამოფენა ოზურგეთის სამხატვრო გალერეაში.

სკოლის დამთავრების შემდეგ თამთა დოლიძემ ჩააბარა თბილისს სამხატვრო აკადემიაში. იგი წარმატებული სტუდენტია. სისტემატურად მონაწილეობს გამოფენებში, როგორც საქართველოში ასევე მის ფარგლებს გარეთაც. (თეირანი, ერევანი, ვარშავა). ამჯერად კი ეროვნულ ბიბლიოთეკაში თამთას მეორე პერსონალური გამოფენა მოეწყო. გამოფენის გახსნას ესწრებოდნენ კულტურის სამინისტროს, სამხატვრო აკადემიის, თეატრალური ინსტიტუტის, ფოლკლორის სახელწიფო ცენტრის წარმომადგენლები, ახალგაზრდა ხელოვნებათმცოდნები, მხატვრები, ურნალისტები.

გამოფენის გახსნაზე წარმოდგენილ წამუშევრებზე ისაუბრა-სამხატვრო აკადემიის ლექტორმა, თამთა დოლიძის პედაგოგმა თინათინ ცხადაძემ, მხატვარმა გია რურუ-ამ, ხელოვნებათმცოდნებ გუბაზ მეგრელაძემ, ჩოხატაურის

სამხატვრო სკოლის დირექტორმა მზია კვინტრაძემ და სხვ.

სამხატვრო აკადემიის რექტორმა ბატონიშვილი ჩვენთან საუბარში აღნიშნა, რომ თამთა დოლიძე ერთ-ერთი უნიჭიერესი სტუდენტია სამხატვრო აკადემიაში და იგი თავისი ორიგინალური ხედვითა და შესრულების თავისებური მანერით, გამორჩეულ ადგილს დაიმკიდრებს, არა მხოლოდ საქართველოში, არამედ მის ფარგლებს გარეთაც.

P.S. ჩვენც ვუსურვებთ თამთა დოლიძეს შემოქმედებით წარმატებებს და ასევე მადლობას მოვახსენებთ საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკის დირექტორს გიორგი კეკელიძეს. მისი თანადგომით ამ არაჩვეულებრივ სივრცეში თამთა დოლიძის საინტერესო წამუშევრების პერსონალური გამოფენა მოვაწყვეთ.

ქვეყანა კუკულავა

ნიგნის შინაარსი, ანუ გრძელი ფილოსოფია

მერამდენეა ეს ქარტეხილი ჩვენი სამშობლოს თავს, ვინ იცის, ისევ უძლიერები იმპერიები ეცილებიან ერთ-მანეთს საქართველოსთვის, როგორც ადრე იყო ისევ კამათობს თითქოს ანტიკური ელადა პართიასთან, მაზ-დეანული სპარსითი – ბიზანტისთან, არაბული საამიროები და ხალიფატები – მონღოლთა სახანოებთან, რუსული ცარიზმი – ოსმალთა სასულთნოსთან. და ყველა ყველას ეუბნება: არა, ჩემია საქართველო, არა, ჩემიო, არა, მე ვარ ქართველთა მეგობარი, არა – მეო. ისევ აშლილან ჩვენს თავს აჩრდილები გმირთა და ლაჩართა, ერთგულთა და ორგულთა, ბრძენთა და ბრიყვთა, ისევ არა სჩანს რა უნდა გვეშველოს, რამ უნდა გაგვამთლოანოს, როგორ უნდა დაამარხოს გიორგიმ ურჩხული, დავითმა გოლიათი, სიცოცხლემ – სიკვდილი. ისევ ობლადა ვართ ჩვენივე უგუნურებით, ისევ ესაია წინასწარმეტყველის არ იყოს, ჩვენს სულიერ მამას ბაგითა ჩუენითა თაყვანსა ვცემთ, ხოლო გული ჩუენი სხვაგან არის. თვითნებობისა და ურჩობის გამო ჩვენზე დაშვებულ საჯაელს კურნებად არა ვგულობთ, ისევ ვტლინკაობთ და ვუკადრისობთ. უმამოდა და ამიტომ უგულოდ დარჩენილი ეს ჩვენი ნაქები ეროვნული გონება კი ჩიხებს აწყდება განვალებულ მშრალ ფიქრები: იქით შეეფარები – ეს უნდა დათმოო, ჩაესმის, აქეთ შეასწრებ – ის გარეთ დასტოვეო. დავინწყებია მას მოსეს პირველი მცნებათაგანი: მე ვარ უფალი ლმერთი შენი და არა იყავნ შენდა სხვა ლმერთი ჩემსა გარეშე. ისევ, მხდოლოდ ხილული ჰეგინია ადამიანს საგულისხმო და უხილავზე ისევ ამბიბს, აბა, მანახე სადააო. ისევ შლეგები გამოდიან და დროებითზე ამბობენ, მარადიულს ვანაცვალოთო, ისევ დუმან და ერში ბრძენკაცნი თითქმის აღარ სჩანან. თითქოს სიტყპო და ხიბლი მოაქვსო რაღაცას, რასაც ახალი პიროვნების თავისუფლება ჰქვია. მოიხედავ და ამ როკვასა და აღტკინებაში მშობლებს გაჩჩეუბა მაგ თავისუფლებამ, ოჯახი დაგინგრია, მარტო დაგტოვა და ისევ შორს გაგრიყა შორეული ნაპირიდან, რომ მობრუნებას აზრიც არ აქვს. გიორგევნია, ბოლომდე შეს-

ცურო და თუნდაც ჩაიხრჩო მაგ სიმარტოვის, ალტკინება-მოწყების ზღვაში, რომ ჯანდაბას არც შენ გაიხარო, მაგრამ არც სხვისი სიხარული ნახო და დაიჯერო. და ჰა, ისევ უძლები შვილის თავს, როგორიც იყო მარადუამს. რისა მეშინოდეს?

და მაინც სხვანაირია ჩვენი დროება, ძალიან გაიზარდა დაცინვა, ღალატი და განქიქება ეროვნულობისა, ძალიან გამოიფატრა ჭეშმარიტი განცდა მისი, ძალიან უსაშევლოდ გაიხიკა ქართველი საქართველოდან და მიეცა იქ გადაგვარებას, ძალიან ლრმად შემოცოცდა ჩვენს საძინებესა და საცხოვრებელში უცხო წესი და სურათი. აღარც მაგასა კმარობს და სულ ჩვენს თვალწინ უნდა ანი ყოფნა. ანი ხელის გულში უნდა, რომ ჩაგვეტიოს, ანი ჩვენი ბავშვების მზერაც უნდა. მომ მიიშტეროსა და მიიჯაჭვოს, რათა ისინი აღარც ჩვენ გვესალმებოდნენ წესიერად მისი ცქერის ეშითა და რათა ის მას ტკბილად უყვებოდეს ტყუილს იმის შესახებ, როგორი არ უნდა იყოს ადამიანი. რისთვის? იმისთვის, რომ ამ ბავშვებმა მისი ცქერა ანაცვლონ ჩვენზე ზრუნვას, როგორც რედიარდ კიბლინგის კას მიერ დათრგუნულმა ბანდერლოგებმა.

ისე გვეირავს წიხლი ეროვნულობისათვის, აქაოდა, თუ პროგრესი გვინდა ასეა საჭიროო, რომ ღამის შეგშურდეს კაცს კიმონოს მატარებელი და საკუთარი ქცევის წესის დამცველი გეიშისა, თუ კუფიიანი ბედუინისა. თან ფიქრობ, ნუთუ იაპონელზე და არაბზე მეტი ეკონომიკური წინსვლა მელის, თუ კი ასე ამოვიძირკვავ ეროვნულ წესს? ასეც რომ იყოს, მინდა კი მასეთი წინსვლა? იქამდე მივიდა საქმე, რომ ღამის ვეღარც დაინახო კაცმა ის უამრავი კარგი, რაც მართლა საგულისხმო და სასწავლია უცხოეთიდან, ჩვენი ქვეყნის წარმატებისათვის.

და რას აპირებ ამ დროს შენ, ჩემო თანამემამულევ? აკრძალვითა და ხელოვნური, ყალბი ეროვნულობით, ხომ მხოლოდ უფრო სასაცილო გახდები ყველას თვალში, შენი შვილების თვალში, შენი შვილების ჩათვლით. მითხარი ერთი რაღაა საქართველო აწი, სადღაა მისი წესი და განუმეორებლობა? იქნებ, არ სცდებიან ჭინკები, როცა გიჩურჩულებენ, ეგ შენი ეროვნულობა აეროპორტში გასაყიდ სუვენირებად თუ ივარგებს, როგორც უკვე ბევრ

ეროვნულობის გამყიდველ ქვეყანაშია, თორემ ანი ყველაფერი იმაზეა ვის რამდენი აქვს ჯიბეში. და თუ მასეა, ამიხსენი, რარად გინდა გამთლიანება? რისი რასთან გამთლიანება, თუ აღარაა საზღვრები და ერთია წესი. წესი, თუ უნესობა? მაქედან ხომ არაა შენი მოწყენა და ეჭვი სამშობლოს გამთლიანებისა და გაპრნებინვებისა?

მაგრამ თუ მართლა ასეა, რატომ არ გულობს მაგას ყველაფერს ეს გული, რომელიც ჩემი თვალია ნამდვილი? რატომ მინდა ვიქცეოდე ლირსეულად და არა ქედმალურად და მედიდურად? რატომ ხარობს ჩემი სული უსამართლობის დათმენის შემდეგ? ჩემი არსების, რომელი უხლები კუნძულიდან მოდის ეს ზორთი სინათლისა და მანძომებს არ დავემონო თვლას? რატომ მინდა ასე ძალიან შევიმოსო ლირსებით?

როგორ შევიმოსო ლირსებით ჩემი სამშობლოისა? ბუნებრივია, შინაგანიდან უნდა დავიწყო, მაგრამ გარეგანსაც, ხომ უნდა ვუშველო რამე? და თუ ასეა, გარეგნულამდე, თუ მიგალ, როგორ გაცემდო, რით შევიმოსო, რომ ფუჟყ და უგემოვნო არ იყოს ჩემი ეს ძიება? როგორ არ დავემგვანო სამოსლის შეუსატყვისს, ანუ ჯამბაზს? საიდან დავიწყო? მარტო ვარ ამ ჩემს გულისძახილში, თუ სხვანიც არიან? სად ვეძებო დაკარგული ლანდები ზღაპრული მხარისა? რით აღვადგინო? როგორ, ვისთან ერთად? რა ვქნა, რომ არ გამომივიდეს, ან რამე შემეშალოს? სად ვეძებო, რომელ უძველეს ნახატებსა და ფოტოებში რამე ნატიფი და სადა, ანუ ქართველური? როგორ გავსადო თანამედროვე ისე, რომ შევბილნო და არ გავაუფასურო? სად ვიპოვო ხალხი, ვისაც ქართულად ლაპბობის ნაცვლად, ქართული საქმისათვის ოფლის ღვრა ენდომება სიხარულით? როგორ გამოვიყვანო სარდაფებიდან, კერძო ბინებიდან და ჯურლმულებიდან ეროვნული სამოსის ცხოვრება, სადაც ის ჩემმა მტერმა შეტენეს ინდუსტრიალიზაციის დასაწყისშივე და სადაც ის ასზე მეტი წელია სულს დაფას ორიოდე კარგი ადამიანისა და კიდევ უფრო ნაკლები კარგი ხელოსნის წყალობის ამარა? და სად დავფუძნდე? ვიფრთხილო, როგორც ანგარებით მთვლელ-

მა ვაჭარმა, თუ გაბედულად გავიშალო მთავარ ქუჩაზე, სადაც უცხოელი ვაჭრები დგანან ამაყად? მივუჩინო საკადრისი ადგილი ქართულ ჩოხას, ახალუხს, ქათაბს, ყაბალახს, ქულაჯას, სატევარს, სარტყელს, ჩაქურას, ფაფანაკს, მასრებს, ფეხსაცმელს, კაბას? ვეჩენო ქართული სამოსის მთელი სილამაზით გამვლელ ქართველებს და მათ სტუმრებს? მოვლენ, რომ? დაგიდგებიან გვერდში? გაიგებენ, რისთვის აკეთებ ამ საქმეს? დავასაცმე ჩემებურები, რათა იმის ნაცვლად, რომ მთელი მსოფლიო გვმოსავდეს და ამაში ფულს გვახდევინებდეს, იქნებ, ნაწილობრივ მაინც, ჩვენივე თავი შევიმოსოთ? ილია ჭავჭავაძის თქმის არ იყოს, სანამ ქვეყანაში შემოსაზიდი მეტი გვექნება ვიდრე გასაზიდი, არაფერი გვეშველებაო, რად უნდა ამას უმაღლესი ეკონომიკა?

მერე გადახედავ კაცი საკუთარ ნათქვამს და გაგეცინება. რა ბრენდის ფილოსოფიაა ეს, რა დილეტანტური აბდაუბდაა, რომელი უცხოელი მარკეტოლოგი არ აგიგდებდა სასაცილოდ ამის წაკითხვისას. ეგაა, აქაოდა, ბიზნესის ანაბანა მაინც ვიციო?! მაგრამ ეტყობა არაა ეს ჩვენი საქმე ბიზნესი. ეტყობა არ სჭირდება მას ბრენდის ფილოსოფია და ზედმეტი თვლა და ამაშია ჩვენი ბრენდის ფილოსოფიაც.

მუზეუმებსა და კერძო კოლექციებში მოძიებული ნაციონალური სამოსი ახალ ცხოვრებას ქველი წესის დაცვით განაგრძობს. ნაქარგები და აქსესუარები ახალი ტექნილოგიების საშუალებით, ზეგავრენ ხელითაც იქმნება. სალალობო, სადიაცო, სადღესასწაულო და სამგლოვარო – ძეველად ამ ჩამონთვალის მიხედვით ტრადიციულ სამოსს თავისი დანიშნულება ჰქონდა.

საიდან ინყება და როგორ გრძელდება ქართული სამოსის ტრადიცია? როგორ ხდებოდა საქართველოს სხვადასხვა კუთხის სამოსის ტრანსფორმაცია? თბილისის ფოლკლორის ცენტრი სამი დღით კომპანია „სამოსელ პირველს“ დაეთმო. უურნალ გურია REGION-ს ირინა შარაშიძემ უმასპინძლა.

– ნარმოშობით ჩოხატაურის მუნიციპალიტეტის სოფელ ხიდისთავიდან ვარ. წინაპრების გადმოცემით ვიცი, ამ ულამაზეს ადგილს კალანდაძეების სოფელს ეძახდნენ. პროფესიით არქიტექტორი ვარ, ვერ წარმოვიდგენდი, ქართველები ასეთი სიმდიდრის პატრონი თუ ვიყავით. სამწუხაროდ, რუსეთის იმპერია ამ კულტურის დაჩრდილების ცდილობდა. კაზაკების ფორმა ჩვენგან აქვთ მითვისებული. დღეს, განსხვავებული ვითარებაა, კომუნიკაციის მეტი შესაძლებლობაა, მთავარია, ხარისიხანი და საინტერესო ნამუშევრები შევქმნათ.

– რატომ დაარქიზო კომპანიას „სამოსელ პირველი“?

– ყველამ ვიცით სახარებისეული უძღები შვილის იგავი, როცა მამა იტყვის, საუკეთესო საკლავი დაუკალითო. ჩვენ ყველანი უძღები შვილები ვართ, მოდით ყველას სიხარული ვნახოთ და დავიჯეროთ. პირველი საუკეთესოს ნიშნავს. დარწმუნებული ვარ, უჩვეულო გამოფენა დიდ მონობებას დაიმსახურებს, რაც ჩვენ საქმიანობაში დამატებით სტიმული იქნება.

ლელა სურმავა

მართლმადიდებელს მაქვს სიამავე, რომ დაგიძადე საქართველოში, ამასთან ერთად ვარ მოქალაქე, საუკარელ ქვეწის ამ საუფლოში.

წამებულთ სისხლით, ნაჯერო მიწავ, ქრისტეს სახელის ერთგულო მცენელ, ძლიერი რწმენით, უფალო გულცავ, ვიო ერთგული, თან გასახელო.

ორიათასი წელი გავიდა, ქრისტეს სახელი უკელას აშფოთებს, კაცობრიობას, ერებს საღითა, ქვეწის მეუკებს და პრეზიდენტებს.

ვინ არის ქრისტე? - კითხვა დაისმის, მისმა მოძღვრებამ უკელა შეცვალა, უკეთესობით სალხისგან ისმის, რისთვისაც ევნო, რისთვის ეწვალა.

თუკი მან შესძლო, რომ დედა-აზრი, სიკეთის დროით რომ შეცვა, კაცობრიობის ცხოვრების არსი, სალხს რომ მიეკნო და არ ეწვალა.

იქსო ქრისტე არის მე ღვთის, მეურნალის მაღით, სასწაულის, შესწევს უნარი დარწმუნებისა, ამასთან ერთად სიუკარულისა.

არ არის კითხვა, არცა დილემა, მსურს, მოგვცეს დასკვნა ქრისტეს მოძღვრებამ, რითაც გვეხსნება უკელა პრობლემა, გვიადგილდება ამით ცხოვრება.

იქსო ქრისტემ კაცობრიობას, გულწრფელად უძღვნა ორი კანონი, რელიგიური ფილოსოფიის, მაღალი აზრი და ეტალონი.

ეს ეტალონი, არსობა ჩვენი, ორი კანონი და ზედნაშენი, მუდამ „გიუგარდეს უფალი შენი“, მუდამ „გიუგარდეს მოუვასი შენი“.

მოგაშეაშე ბრწინვალე აზრი, მის შექცე დადის უკელა ჩაგრული,

ანზორ გოთუას პრეზიდენტი მონაციაბის ზარაბი რეაციას

დამჩრდილებულია ბოროტი არსის, იქსო ქრისტეს ნათელი სული.

ანდამატიგით მუდამ იზიდაგს, ადამიანებს თავისთან დმერთი, რადგან ძლიერი სიუკარული აქვს, თან მოუშლებული აქვს ფუნდმეტი.

ღმერთმა სიუკარულს უძღვნა სამეარო, ჩვენ კი სავანე მოგვისმობს, ღელავს, კინაც იტვირთა ქრისტეს უღელი, სიმშვიდეს ჰარევებს, გარწმუნებო უკელას.

ოკეანეთი წელით ერ იგჲება, ასევე გული სიუკარულითა, უკელას გამირდება წასალისება, გისსნათ მამული წრფელი გულითა.

ამასთან ერთად ჩვენი ქვეუანა, ერი, სამშობლო და ახლობელი, განვეურნოთ იგი ავსენისგანა, მშვიდად გაცხოვროთ ჩვენი მშობელი.

ქრისტე ეურს გვიგდებს, დაგვცექრის ჟენა, წმინდა ზეციდან ჩეციდან მფარებელი, რომ შემობრუნდება, მხოლოდ ღვთისებრნა, დარჩე ამქვეუად მისი მლოცველი.

უნდა ვიწამოთ, ის გველოდება, კინაც გვშეა, შეგვემნა ამქვეუაზე, უფალის მორჩილს აქ გვეცხოვრება, ღვთიურ მზით გამთბარ ამ შენს მიწაზე.

უფალო ჩვენო, დიდება შენდა! შენი სამწევსოს წმინდა მფარებელო, ღმერთო გვისენი, შემოიკრიბე, გადაარჩინე, გთხოვ საქართველო.

იქსო არის უკელა ღროვების, უბრწყინვალესი მისი ლიდერი, მას გააჩნია აზრი მოძღვრების, უკვდაფილი, მალე ძლიერი.

ქრისტე ჩვენი „ალფა, ომეგა“, სამეარო გახდეს დღეს უგნებელი, თავისი შექის ბრწინვალებითა, გაფანტოს ცახე მტრობის ღრუბელი.

წმიდადებულს სრულად ერისეული, გაგვიძლიეროს მორჩილებს გული, აღზარდოს ჩვენში ღმერთის ერთგული, გვექნეს ჯანმრთელი გონი, სხეული.

მოინაიე! - გვმოძღვრაგს უფალი, ჩვენ მას ვუკერვართ, ნუ გაეგირდებით, ღვთისებრ მომრავი, თავისუფალი, გასსოვდეს, უფალს მუდამ გსჭირდებით.

დღეს, ჩვენი ქვეწის ისტორიაში, დაგვიდგა ჟამი, ღვთის განსაზღვრული, ღმერთის ღრო საღლეის აზროვნებაში, მონანიების - შემრიგებლური.

ღმერთმა შეგვინდო უკელა ცოდვანი, ჩამოგვაშორა ნატესა და ეკალს, რის შემდეგ იღვლივ, ცისკაბადონში, მონანიების ზარები რეგაფს.

7.1. 2015 წლი

* * *

„გოთ“ გერმანულად უფალი თუა, ქართულ ენაზე უა მე თუა, ორთავეს შეწერმა ღვთის ნება თუა, ღმერთმა გვიგურთხოს გვარი გოთუა.

გიუო ერთგულნი, ღმერთმა ინება, გვაქვს სულიერი მაღლიერება, გვარის დიდება და განდიდება, მისი შემნიდან ღმერთით იწყება.

ამასთან ერთად სამების სატის, გართ მორწმუნე, მუდამ ერთგული, ნაგურთხი გვარის, გვწამს წინაპარის, არ შეგარცხვინოთ გენი ქართული.

ეს არის ჩემი გერსია, გოთუას გვარის წარმოშობისა, გიუო ერთგულნი, გვარდო ერშია, შეიოლნი მორჩილი, ქრისტე ღმერთისა.

დავითების უძირო ჭურში

* * *

ას წელს მიტანებულ ბაბუა ისიდორეს მსხლის ნერგები ეშოვა და გახარებული რგავდა, გამოიარა მეორე გურულმა.

- რაა მაი, ბაბუ, რგავ?
- ხეჭეჭურის ნერგებია, ბაბუ.
- რათ გინდა მერკ?
- რავა რათ მინდა, გეიხარებს, გეიზრდება, ნაყოფს მოგვცემს.
- აბა, მაშინ, ბაბუ, მაი ნერგები უკულმა უნდა ჩარგო, იმ ქვეყანაში რომ მოგესწროს.

* * *

ჩოხატაურში ახალი სახანძრო მანქანა მიიღეს.

თვალის ჩინივით უფრთხოლიდებოდნენ, ზედ დაპარაკალებდნენ.

- უცებ განგაშის ზარი: მაღალ მთიან სოფელში ხანძარია. რას იზამდნენ, ზლაზვნით დაადგნენ იმ გადაკარგული სოფლის გზას. მივიდნენ სოფლის თავში. ეკითხებიან ერთ სოფლელს: სადა ხანძარი?

- იმ ორლობეს ჩაჰყევით და მიადგებით, კანტორა ინვის.
- აპ, მანქანით ვერ შევალთ, ლაფია.
- აბა, აგი ლელე გადაით და მარჯვინივ გოუხვიეთ.
- არა, ხიდი არაა და წყალში ვერ გავალთ.
- აბა, რას გეტყვით ძამია იცით? მშრალში აგერ მე ვდგევარ და მომასხით წყალი!

დავითების უძირო ჭურში

მთელ საქართველოში, მათ შორის გურიაშიც, დავითების უძირო ჭურში ილექტა გურულების ცხოვრების საინტერესო ისტორია, რომლის ერთი დიდი ნაწილია ჩვენი კუთხისათვის დამასხიათებელი მისამართებული სიტყვათქმანი. ჩოხატაურიდან ერკეთელი ნადია შაქარიშვილის (1908-1996 წლები) გამონათვევამები უკვე კარგა ხანია ანერთობებად იქცა და რომ არ გაუჩინარდეს, გავისენოთ ნადია და მისნარითა სახელები, ასევე გვინამდეს, რომ უამრავი სატყივარის მიუხედავად, უურნალის მეოთხველს კარგი განწყობილება შეგექმნებათ.

დაცვი სახლი და მოგვეხვევ...

1956 წელს ნადია სახლი დაიწვა. არაფერი გადარჩენილა. ნადია რაიკონის მდივანთან, აკაკი გობრონიძესთან მივიდა თხოვნით „ფანერკა“ მარმარილი, რომ ფარდული შეკვედო და დროებით შეეფაროთ შიგო.

გობრონიძემ ნადია ჩაის ფაბრიკის დირექტორთან გაგზავნა. დირექტორობა ნადიას მისცა ათი ცალი ფანერკა.

ნადიამ სიმწრით გამოზიდა ეს ფანერკები „სამტრესტთან“ და ელოება მანქანას. ეს ხუმარა ქალი გულგადამცირებული, დამუნჯებული დგას.

გამოიკარა ვიღაც ქალმა, დაინახა „ფანერკები“, წელზე დოინჯი შემოიყარა და ნადიას წინ გაჩერდა.

- სა იშონე მაი ფანერკა?

ნადია დუშს.

ახლა მეორე მხრიდან მოუარა ქალმა.

- რეზაშ არ მიჩინე, სა იშონე მაი ფანერკა?

ისევ დუშმილი.

- ფაბრიკიდან გამეიტანე ხომ?

ნადია არ პასუხისმგება.

- აგია არ იშონება? ა, უყურე შენ, თვარ იშონება! რაფერ მინდოდა ერთი ხუთი ცალი პატალოვათ. მასნავლე, რაია, სა იშონე!

- დაწვი სახლი და მოგცემენ! – უგემურად უპასუხა ნადიამ.

შეცი ცოლის იჩემზე...

ნადია დილაადრიან ჩაის საკრეფად მიდიოდა. გზაზე ხალხი შეკრებილიყო.

- კი, მარა, ნადია, ამ ალიონზე რომ მიხვალ ჩაიში, ამბროსის ეცი პატივი?

ირონიულად გამოისახა ერთმა თავმომზონე კაცმა.

- აბა, სულ შენი ცოლის იმედზე ხომ არ დავტიეფ? – მიაძახა ნადიამ.

დასხეპილი საცოგის გამგე

ჩაის ფულის ასაკერეფად შეკრებილ ხალხს ნადიაც მიემატა. ყველანი მოლარეს ელოდებოდნენ.

საწყობის გამგე ხალხს უყვება:

- კაცო, რაფერი კაი წესი ქონიერ საზღვარგარეთ: მეიპარავ ერჯელ, ხელზე ერთ თითს მოგჭრიენ. მეიპარავ მორეგზობა, მორე თითს მოგჭრიენ და ასე მიყობიერ ბოლომდი.

- აბა, შენ დასხეპილი უნდა იყო ახლა, – წამოცდა ნადიას.

გადინება მაი თოლი?

თბილისიდან სამტრედიაში დილაადრიან მატარებლით ჩამოსულ ნადიას თოვლი დაუხვდა. ჩოხატაურში ავტობუსი ვეღარ წამოვიდა. შეიკრიბენ მგზავრები და „ვილისის“ მძღოლს დაუწყეს ვაჭრობა. ვერ მოწყვნენ. ახლა ნადია მიუბრუნდა მძღოლს:

- რავა წაგვიყვან ჩოხატაურში?

- სამ თუმნათ.

- რა ამბავა სამი თუმნანი, ოც მანათს მოგცემთ!

- ოცი პეტერეა, ნენა! ჭოქანაზე მეტრო თოლი დენა..

- კი მარა, სამი თუმნანი რო მოგცეთ, გადნება მაი თოლი? მძღოლმა ნადია უფასოდ ჩამოიყვანა ჩოხატაურში.

მძღოლი მელოტი იყო!

სწორედ, იმ პერიოდში, სახლი რომ დაეწვა, შიშვლადდარჩენილი შეკლების შესამოსად ნადიას ფული დასჭირდა. სხვა არაფერი გადარჩენია, ერთი გოჭის გარდა და ეს გოჭი ოზურგეთში წაიყვანა გასაყიდად. მძღოლმა ჩოხატაურის ავტოსადგურში ნადია ავტობუსში არ აუშვა. დაიძრა მანქანა, ნადა უკანა მანქანიდან აპარა და სულ ბილო სკამზე დაჯდა. გოჭიანი ტომარა სკამის ქვეშ დამალა. ნაგომარში ხალხი ამოვიდა, ავტობუსი გაიჭედა, ვიღაც გოჭმა ფეხი დაადგა. გოჭმა კივილი ატეხა. გადაირია მძღოლი.

- ჩამოი, ქალო, ძირს. შენი გოჭის ჩხინკორეს სუნი ვასუნთქიო ამ ხალხს?

- დემეთხუე, თუ ძმა ხარ, სახლი დემეწუა, ტიტელე ბალნები ამ გოჭის ფულით უნდა დაგმოს. აი ხალხი არაფერს არ იტყვის,

- შეეხვინა ნადია.

- ჩამეტერიე, დედაკაცო, ძირს, მე შენ გელაპარაკები! – გაიქანა მძღოლი.

რალას იზამდა ნადია. მოიკიდა გოჭიანი ტომარა და საფეხურებზე რომ ჩამოდიოდა, მიაწყეველა მძღოლი.

- არ ჩანიერ ცოტხალმა მახარაძემდე, ჩემი ბედი დმიტრომა განატრიოს. ისე დახრუკულიყო, გოჭიც არ დარჩენილიყოს შენ ბარაზე!

- ხო, ხო, ხო! რა უბედური ენის პატრონია აი დედაკაცო ვინცხაა, ამის დაფსმულზე ბალხი არ ამუხა?

- კი მარა, შენს თავზეც მე მოვფსი? (მძღოლი მელოტი იყო)

ავტობუსი ზანზარებდა ხარხარისაგან. მძღოლი დაეწინა ფეხით მიმავალ ნადიას და „წინა სიდენიაზე“ დასვა, არც ფული გადაახდევინა.

მე როის ვიყო თქვენი სტუმარი?

თბილისში ჩასული ნადია მასპინძლებმა სახლში დატოვეს და თეატრში წაიღინებ. დაბრუნებულებმა ნადიას საყვედური უთხრეს:

- ვახხამი რატომ არ დაგვახვედრეო?

- ერკეთში ჩამოხვალთ – ჩემი სტუმარი ხართ. აქან ჩამევედი

- ჩემი სტუმარი ხართ, მე როის ვიყო თქვენი სტუმარი?

ნადია იანეულში მიდიოდა დილაადრიან. „მაედანზე“ ხალხი იყო შეკრებილი.

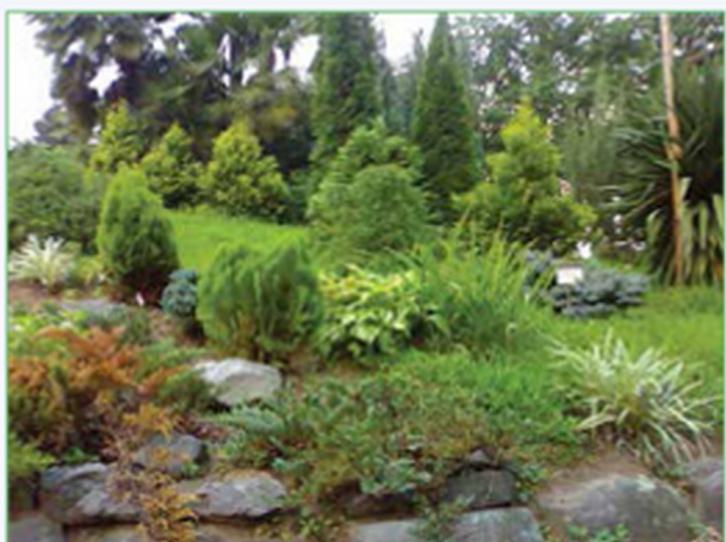
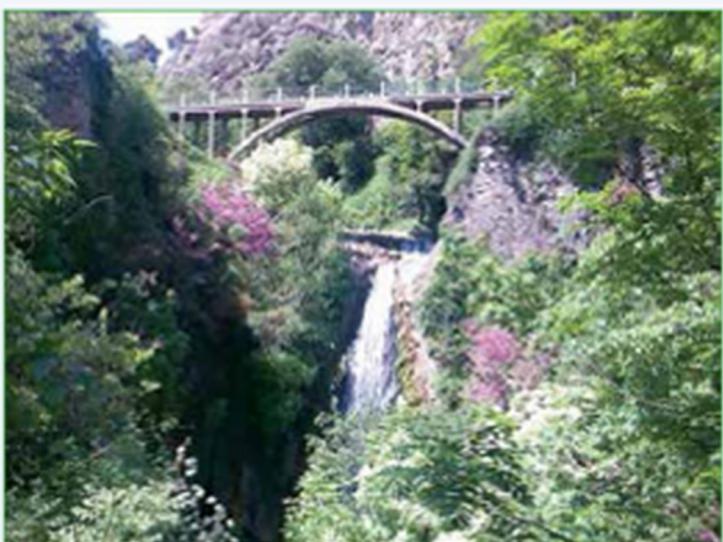
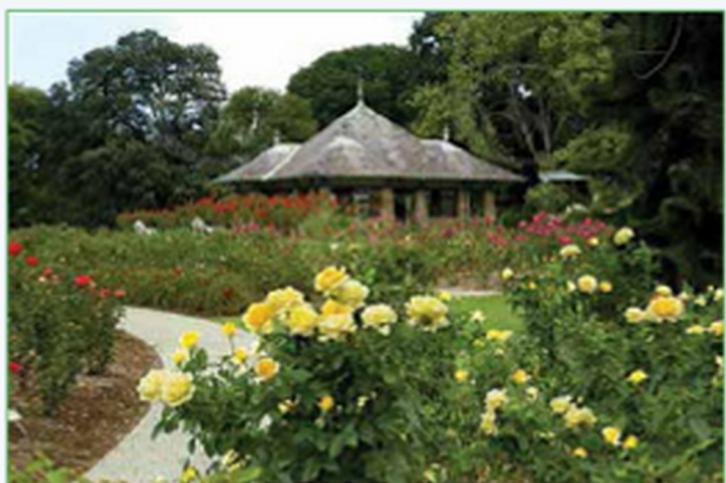
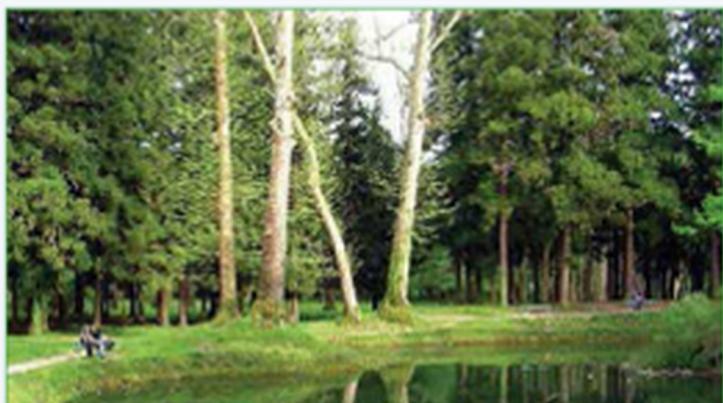
- სა მიხვალ ნადია, ამ იალონზე, რავაა ამროსის საქმე, არაფერი არ შუულია? – დამცინავად მიაძახა ერთმა კაცმა.

- მა კითხე შენს ცოლს და გეტყვის, – უპასუხა ნადიამ და გზა გააგრძელა.

რუსულან ბერიშვილი (ჩოხატაური)

ბრიტანული ბაური

**1845 წელს გრაფ
ვოროცხოვის ბრძანებით
ეს ცერიტორიას
გორგანიური გადი ეცოდა**

კურორტი ბახმარო

ISSN 2346-7606

A standard linear barcode is positioned vertically on the left side of the page. It consists of vertical black bars of varying widths on a white background.

9 772346 760009